

Vores ven Jesus

Bog 2 i serien:

”På vej med Kristus”

LÆRERVEJLEDNING

ANSGARSTIFTELSENS FORLAG

LÆRERVEJLEDNING til 'Vores ven Jesus'

Original titel: L r rhandledning *Jesus, v r ven*,

Forfatter: Ulrika Erlandsson

  Ansgarstiftelsens Forlag, 2009. Den katolske Kirke i Danmark,

Gl. Kongevej 15, 1610 København V, www.pastoral.dk

  Katolska Pedagogiska Nämnden, Box 4198, 102 64 Stockholm, www.kpn.se

Redaktionsgruppe: diakon Stefan Nordstr m, Gunnar Silow

Dansk oversættelse: Nicki Hansen og Jonas Sahl Jørgensen

Teologisk rådgiver: Cand. theol. Eva Maria Nielsen

Imprimatur: + Czeslaw Kozon

Omslagsbillede: udsnit af "Kristus of den hellige Mina", venskabetts ikon, koptisk, 500-tallet

Tryk: Pastoral-Centret, 2009

1. oplag 2009

Bestillingsnummer 4033

ISBN 978-87-88297-90-4

Til denne lærervejledning findes der barnets egen bog *Vores ven Jesus*.

Både denne lærervejledning og barnets bog *Vores ven Jesus* er trykt med økonomisk støtte fra Diaspora Kinderhilfe des Bonifatiuswerkes

Indhold

Sådan anvender du materialet	4	8 Gud tilgivelser os	53
Temaer, der behandles i <i>Vores ven Jesus</i>	7	Zakæus Vi er frie til at vælge	
Nye ord og <i>Vi tror i Vores ven Jesus</i>	8	Vi forbereder os til første kommunionen	
Jesus samler os i sin kirke		9 Vi mødes til messen	60
1 En ny begyndelse	10	Hvad skal man bruge for at fejre messen?	
Den første pinse		Messens indledning	
2 Vi tilhører den katolske Kirke	17	10 Vi lytter til Guds ord	66
Jesu venner på forskellige steder i og forskellige tider, Fader vor		Biblen, kort over det hellige land Ordets liturgi	
3 Året med Kirken	23	11 Vi bærer os selv frem	73
Kirkeåret, Jesus er altid med os		Messen forvandler vores liv	
Vi forbereder os til skriftemålet		12 Vi går til skrifte	78
4 Jesus viser os Guds kærlighed	30	Skriftemålets ritual Samvittighedsransagelse	
Jesus og barnet		13 Kommunionen	84
5 Vi tager os af hinanden	35	Fra Jesu sidste nadver til vores messe	
Den barmhjertige samaritaner Det dobbelte kærlighedsbud		14 Bortsendelse	94
6 Vi træffer valg	40	Disciplene på vej til Emmaus Tabernaklet	
Moses tager imod Guds bud		Kopi-ark	102
7 Vi fejrer jul med Maria	47	Kilder	108
Jule-evangeliet Hil dig, Maria			

Vores ven Jesus

sådan anvender du materialet

På vej med Kristus – en serie

Vores ven Jesus indgår i serien "På vej med Kristus" – en undervisningsbog til børn, som skal bidrage til, at barnet, dets familie og kateketen vokser i troen. *Vores ven Jesus* har fjorten kapitler som skal dække et års undervisning. Den er en fortsættelse af seriens første bog, *Gud kommer til os*. Den lægger særlig vægt på forsoningens sakramente og eukaristien i overensstemmelse med bispedømmets retningslinjer som anbefaler modtagelsen af dette sakramente efter to års undervisning.

Bog 3 i serien, *Kirken er vores hjem*, uddyber yderligere kundskaberne om Kirkens lære og liv.

At forberede børnene til første kommunion

Det er en stor opgave at forberede børnene til deres første hellige kommunion. Her præsenteres nogle grundlæggende punkter, som bør være spiret frem i børnene:

- at de ved, at de er skabt og elskede af Gud.
- en begyndende ansvarstagen for egne handlinger og en værdsættelse af Guds tilgivelse gennem forsoningens sakramente.
- en værdsættelse af Jesu Kristi tilstedeværelse i den hellige kommunion og respekt for det hellige i messen.
- kendskab til Jesu Kristi liv, at han døde og genopstod for os.
- bøn som er udsprunget fra et personligt forhold til Kristus. Fadervor ...
- en samhørighedsfølelse med menigheden.
- et godt fællesskab med hinanden.
- et engagement fra forældrene.

Bogen *Vores ven Jesus* berører mange flere emner såsom kirkeåret, bibelberetninger, bønner og helgener (se indholdsfortegnelsen og "Temaer som behandles"- side 7). Men ovenstående punkter kan fungere som retningslinjer, som en rød tråd i løbet af året.

Praktisk oplæg

Indholdet af hvert kapitel er beregnet til at benyttes inden for et tidsrum på tres minutter. Forslag til ekstra aktiviteter gør, at materialet også kan anvendes til længerevarende møder.

Katekese – en proces

Strukturen i *Vores ven Jesus* følger en klassisk model, som længe har været udbredt inden for Kirken og foreslået af Generel Kateketisk Vejledning (*Directorium Catechisticum Generale* 118). Modellen er i løbet af de senere år også blevet udviklet af den katolske religionspædagog Thomas H. Groome. Når vi underviser, vil vi berøre menneskers liv med det glædelige budskab. Vi ønsker, at de nye kundskaber, bønner og fællesskaber, de oplever i menigheden, skal føre dem tættere på Kristus og forandre deres liv. For hver

undervisningsgang er det derfor vigtigt at se sammenhængen mellem tro og liv: Troen skal blive synlig i vores liv, de skal blive til ét. I katekesen skal børnene forstå, at troen handler om deres konkrete erfaringer. At bygge katekesen op efter denne model hjælper os til at formidle Kirkens tro på en måde, som bliver relevant for børnene.

Lærervejledningen

Under rubrikken "Baggrund" gives henvisninger til *Den Katolske Kirkes Katekismus* og forskellige *tekster* og *stof til eftertanke* angående det aktuelle tema. Her præsenteres *målsætningen* med kapitlet og hvad du eventuelt bør tage med for at kunne gennemføre de foreslåede aktiviteter. Derefter følger en *vejledning* med forslag til aktiviteter, sange og bønner, som passer til temaet. Du vælger selv det, der passer dig og din gruppe.

Timerne indledes med *lege*. Legen hjælper børnene med at opbygge et fællesskab, der får dem til at have det godt sammen. De foreslåede lege har ofte tilknytning til dagens tema. Mange børn kan have svært ved at komme til tiden (det er ikke altid barnets skyld). Måske kan legen i begyndelsen hjælpe på punktligheden. Efter legen kommer en kort repetition af det, som blev behandlet til den foregående time. Derefter har hvert kapitel og hver time en undervisningsmodel med følgende tre trin:

Vores liv – trin 1

Her aktualiseres noget fra børnenes eget liv gennem samtale og aktiviteter. Vi mindes og reflekterer. Børnene opmuntres til at dele deres erfaringer med kammeraterne i gruppen.

Vores katolske tro – trin 2

Her præsenteres Kirkens tro på en måde, som knytter an til det, der behandles under trin 1. Måske undersøger vi, hvad Biblen har at berette, måske lærer vi mere om sakramenterne, kirkeåret, helgener eller kristen moral. Her foreslås spørgsmål og aktiviteter, som hjælper børnene med at tage de nye kundskaber til sig. Vigtige begreber trænes via rubrikken NYE ORD. En kort sammenfatning af temaet gives i rubrikken VI TROR.

Vi lever vores tro – trin 3

Hvad betyder de nye kundskaber for os? Hvordan påvirker de vores liv? Her bestemmer vi os for, hvilke praktiske konsekvenser troen kan få i vores liv. Vi afslutter med en andagt, som uddyber temaet.

Disse "trin" bør ikke ses som statiske, i praksis kommer de ofte til at overlappe hinanden. I visse tilfælde kan det være berettiget at forlade denne model afhængigt af temaet eller andre omstændigheder. Men for både dig og børnene kan det være godt at genkende en rytme i bogen, som hjælper med at gennemføre undervisningen på en måde, der fremmer enheden mellem liv og tro.

At evaluere ens egen undervisning

Hvis vi evaluerer undervisningstimen, bliver det muligt for os at lære af vores erfaringer og at udvikle os i det kateketiske hverv. Gennemfør gerne denne

refleksion sammen med en anden. Under rubrikken "Kateketens evaluering" stilles spørgsmål, der kan være behjælpelige. Nogle eksempler:

- Hvordan tog børnene imod budskabet om Gud som skaber?
- Hvilke aktiviteter fungerede godt?
- Hvordan fungerer fællesskabet i gruppen?
- Hvad lærte jeg? Hvad vil jeg ændre til næste gang?
- Hvad vil jeg takke Helligånden for efter denne undervisningstime?

Skriv gerne dine overvejelser ned i en notesbog, som du kan vende tilbage til. Eventuelt kan du bede børnene fortælle, hvad de synes om undervisningstimerne. Måske bliver du overrasket over, at de har oplevet tingene anderledes, end du selv har.

Hjemme hos os

"Hjemme hos os"-siderne sidst i hvert kapitel indbyder forældrene til en samtale om troen sammen med børnene i hjemmet. Her kan de følge op på, hvad børnene har lært, gennem spørgsmål og forslag til bønner, aktiviteter og beretninger, som uddyber temaet. Gennem samtale om troen i familien forstærkes de kundskaber, som barnet har fået i undervisningen. Tillige involveres forældrene i undervisningsforløbet.

Rent praktisk betyder dette, at børnene må tage bogen med hjem for at fuldføre de foreslåede opgaver og siden tage den med tilbage til næste undervisningstime. "Hjemme hos os"-siderne kan naturligvis også anvendes i løbet af selve undervisningen. Næsten alle børn synes om at lytte til gode historier og har sikkert intet imod at høre dem flere gange.

Tænk på, at der kan findes forældre, som har svært ved dansk. Gennemgå gerne den aktuelle "Hjemme hos os"-side til forældremødet, så de får en introduktion til den. Eventuelt kan historien læses og diskuteres sammen med forældrene.

"Vi tror" og "Katolsk ordbog"

I slutningen af barnets bog findes vores Kirkes tro sammenfattet under rubrikken VI TROR – på et sprog, som skal være muligt at forstå for børnene. Du kan referere til denne sektion, mens du underviser. Her findes også KATOLSK ORDBOG, som forklarer nogle af de ord, som det er godt for et katolsk barn at kende. Du bestemmer selv, på hvilken måde du vil benytte dig af disse dele i din undervisning.

TEMAER, DER BEHANDLES I *VORES VEN JESUS*:

Gud

Gud er altid mere, end vi kan tænke os til. Gud skaber alt af kærlighed til os mennesker. Gud er altid med os.

Jesus

Gud er blevet menneske i Jesus Kristus. Jesus er Guds søn. Guds Ånd er med Jesus. Jesus holder af os mennesker, han er vores ven. Jesus døde for os på korset og frelser os fra synd og død. Jesus giver os Guds tilgivelse.

Helligånden

Apostlene tog imod Helligånden den første pinse. I dåben får vi Helligåndens gave. Helligånden giver os Guds live og glæde. Helligånden hjælper os, når vi skal træffe de rigtige valg.

Sakramente

I dåben bliver vi Guds børn og medlemmer af Kirken. Forsoningens sakramente, skriftemålet, giver os Guds tilgivelse. I den hellige messe tager vi imod Jesu Kristi legeme og blod. Vi lærer, hvordan messen og skriftemålet er bygget op.

Kirken

Vi tilhører Den katolske Kirke, som ledes af paven og biskopperne. Vi, der tilhører Kirken, er Jesu venner, fra Jesu tid og frem til i dag.

Moral

Jesus viser os, hvordan vi skal leve. Som Jesu venner holder vi af hinanden og hjælper hinanden. Vi har fri vilje. Guds bud og det dobbelte kærlighedsbud hjælper vores samvittighed til at vælge det rigtige. Synden fører os bort fra det gode. Vi beder hinanden om tilgivelse; vi ved, at vi kan gøre det gode.

Biblen

Moses' og Guds bud. Juleevangeliet, Jesus velsigner børnene, Jesus beder til sin Fader. Beretningerne om den barmhjertige samaritaner, Zakæus, det tabte får, den ubarmhjertige tjener. Bispisningen af de mange, den første påske, Emmaus-beretningen. Evangelium betyder det glædelige budskab, Biblens to dele, bibelsk kort.

Kirkeåret

Overordnet om kirkeåret: advent, jul, fastetid, påske, pinse og tiden i løbet af året. Allehelgensdag.

Bøn

Korstegnet; Fadervor; Hil dig, Maria; messens bønner.

Maria og helgener

Maria bliver Jesu mor, Maria beder for os. Vi lærer Allehelgensdag at kende, Peter og Paulus, Christoffer, Bernadette, pater Damian.

"NYE ORD" OG "VI TROR" I JESUS, VORES VEN

Følgende ord og korte sammendrag af troen er hentede fra børnenes bog. Det er tanken, at børnene skal lære dem uden ad i forbindelse med hver undervisningstime.

1 En ny begyndelse!

NYE ORD Den første pinse var Kirkens fødsel
VI TROR Vi modtog Helligånden, da vi blev døbt

2 Vi tilhører Den katolske Kirke

NYE ORD Vi er katolikker, vi tilhører Den katolske Kirke
VI TROR Vi er Jesu venner

3 Året med Kirken

NYE ORD I løbet af kirkeåret fejrer vi begivenheder fra Jesu liv
VI TROR Jesus Kristus er med os alle dage

4 Jesus viser os Guds kærlighed

NYE ORD Kristus betyder den salvede
VI TROR Jesus viser os Guds kærlighed

5 Vi tager os af hinanden

NYE ORD Det dobbelte kærlighedsbud: Du skal elske Gud af hele dit hjerte og din næste som dig selv
VI TROR Jesus viser os, hvordan vi bør leve

6 Vi træffer valg

NYE ORD Synd: Når vi vælger at gøre noget, som er ondt
VI TROR Vores samvittighed hjælper os med at vælge det rigtige

7 Vi fejrer jul med Maria

NYE ORD Til jul fejrer vi Jesu fødsel
VI TROR Gud er blevet menneske for at vise, hvor højt han elsker os

8 Gud tilgiver os

NYE ORD Fri vilje: Vi er frie til at vælge det gode eller det onde
VI TROR Gud ønsker altid at tilgive os

9 Vi mødes til messen

NYE ORD Messen er hellig

VI TROR Jesus er med os, når vi fejrer messen

10 Vi lytter til Guds ord

NYE ORD Evangelium betyder det glædelige budskab

VI TROR Biblen viser os, hvem Gud er

11 Vi bærer os selv frem

NYE ORD Kommunion betyder fællesskab

VI TROR Jesus forvandler vores liv

12 Vi går til skrifte

NYE ORD Skriftemålet kaldes også for forsoningens sakramente

VI TROR Gud elsker mig som jeg er

13 Kommunionen

NYE ORD Brødet, som forvandles i messen, hedder en hostie

VI TROR I messen gør præsten det, som Jesus gjorde ved den sidste nadver

14 Bortsendelsen

NYE ORD I tabernaklet opbevares det Allerhelligste

VI TROR Der er ingen ende på Guds kærlighed til os

1 EN NY BEGYNDELSE!

Temaet i dette kapitel behandles i *Den Katolske Kirkes Katekismus* (731)

BAGGRUND

VORES LIV

Vi har alle oplevet det øjeblik, hvor det lille barn skal puste lysene ud på sin fødselsdagskage, og de ivrige forældre hjælper til for at være sikre på, at alle lysene bliver slukket. Når barnet bliver ældre, siger det: "Jeg kan selv!". Når det bliver lidt ældre endnu og lysene bliver rigtig mange, siger det måske: "Jeg har brug for lidt hjælp!"

Hvilke forventninger har jeg, når jeg nu møder en ny gruppe børn?

Hvor meget hjælp har de brug for til at vække deres tro, lade den vokse og modnes; hvor meget bærer de i forvejen med sig?

Hvordan kan børnene hjælpe mig til selv at vokse i troen?

VORES KATOLSKE TRO

Lysets flamme minder os om den første pinse. Det berettes, at Helligånden kom til disciplene som "tunger som af ild". I sin afskedstale til disciplene havde Jesus lovet at sende dem en hjælper: "*Men Talsmanden, Helligånden som Faderen vil sende i mit navn, han skal lære jer alt og minde jer om alt, hvad jeg har sagt til jer. Fred efterlader jeg jer... Jeres hjerte må ikke forfærdes og ikke være modløst!*" (Joh 14,26-27).

Uden Helligåndens kraft formår vi intet. Vist kan vi lære trossandheder og lære dem til børnene, men det er først med Åndens kraft, at Biblens ord og Kirkens lære bliver fyldt med liv, mening og kraft for os. Måske er Helligånden helt specielt vigtig for os, der underviser i Kirken. Uden Ånden bliver fællesskabet kedsommeligt og tørt. Ånden forvandler katekesen, så den fyldes af guddommeligt liv.

Helligånden er ikke let at forklare for børnene. Når man taler om Helligånden, kommer man også let ind på Treenigheden. Den hellige Hildegard af Bingen taler om Ånden som livgiveren, "denne livets friske grønhed". Hun giver følgende billede på Treenigheden: Faderen udskrifter recepten, Sønnen er medicinen og Helligånden er den, der får medicinen til at virke (fra *Hildegard af Bingen*, Cordia Forlag).

VI LEVER VORES TRO

"Uden Helligånden er Gud langt borte; hvis Kristus forbliver i fortiden, så er evangeliet døde bogstaver, kirken bare en organisation, autoriteten er dominans og den kristne lever efter en slavemoral. Men i Helligånden er kosmos opstået og jamrer sig i Rigets fødselsveer, den opstandne Kristus

er nærværende, evangeliet er en kraft til liv, Kirken afspejler Treenhedens liv, autoriteten er en tjeneste, som befrier, menneskets gerninger er gudommeliggjorte.”

uddrag fra Oremus (svensk katolsk bønnebog, side 311)

- Hvornår har du været "ild og flamme", det vil sige fyldt af Helligånden over for en opgave?
- Har du nogensinde tænkt på Helligåndens nærvær, selv under en stille hverdagsbegivenhed?
- Hvilken af Åndens gaver vil du især bede om med henblik på din opgave som kateket?
- Hvordan vil du beskrive Ånden for børnene, så de bliver overbeviste om, at Ånden er virkelig for dig?

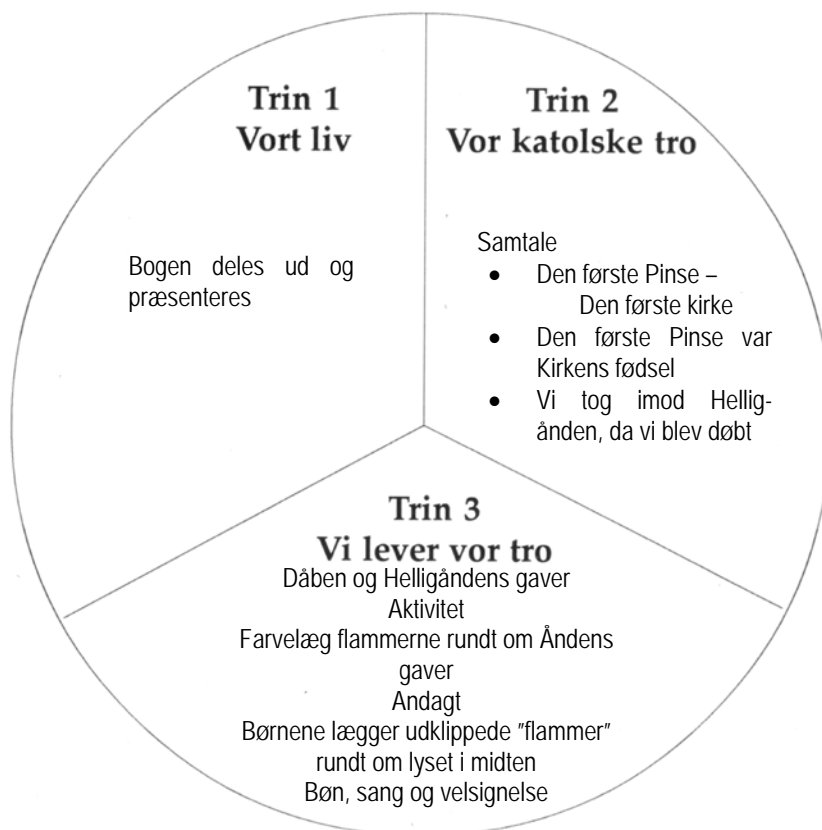
FØR TIMEN

Det vigtigste ved denne første undervisningstime er, at børnene føler sig velkomne, at de får at vide, at de er elskede af Gud. Tænk på, at mange børn kan føle sig usikre den første gang, både "gamle" børn og nytilkomne. Brug gerne tid på at skabe en varm og indbydende atmosfære. Skriv for eksempel VELKOMMEN! på tavlen og tegn eventuelt også nogle smilende børn. Det er ligeså vigtigt, at forældrene også føler sig velkomne. Gennemtænk, hvordan du vil byde dem velkommen på en speciel måde denne første gang. Giv dig god tid til at forklare rutiner, så de får et indblik i, hvordan det hele er bygget op. Måske vil nogle af forældrene deltage i undervisningen med deres barn; tal med dem om, hvad der er bedst for barnet og gruppen.

Målsætning

Denne første undervisningstime sigter mod

- at få børnene til at føle sig velkomne, både som individer og som medlemmer i gruppen
- at børnene hører om den første pinse og Helligåndens gaver
- at skabe et miljø, der gør, at børnene kan se frem til at lære hinanden at kende

Medbring:

- Et særligt lys, som bliver gruppens eget lys (medbringes hver gang)
- Sangbog (hvis I har en egen sangbog).
- Bold eller klud til en præsentations-leg
- Eventuelt navneskilte (se Trin 1).
- Et rødt stykke stof (eventuelt papirserviet).
- Tegn og klip flammer ud af gult papir med børnenes navne på (tag noget ekstra med i tilfælde af nye børn).

I TIMEN

Byd børnene varmt velkommen og udtryk forhåbning om, at I alle kommer til at trives med hinanden. Fortæl gerne noget personligt om dig selv, om noget, du synes om at gøre, eller om din familie. Sig, at I samles for at opdage hvor meget Gud holder af os, og for at vi skal blive venner med hinanden i gruppen. I år vil vi gå til vores første skriftemål og tage imod vores første hellige kommunion. Jesus længes efter at komme tættere på os.

Bed alle børnene om at præsentere sig med navn og byd især dem velkommen, der er nye i gruppen.

Præsentations-legen

Jeg hedder... og kan lide...

Børnene sætter sig i en rundkreds. Et af børnene får en bold (en klud med knude på går også an) og siger: "Jeg hedder... og kan lide... (frikadeller, slik, at gå i biografen...) og kaster eller ruller bolden til et andet barn, som siger: "Tak... (navn på barnet, der kastede bolden)". Man kan variere ved at lade børnene tale om, hvad de *ikke* synes om, eller ved at fortælle om, hvad de har lavet i sommerferien. Som kateket må du sikre dig, at *alle* børnene får bolden lige ofte.

Navneskilte

Hvis gruppen er stor, kan det være en hjælp for både dig og børnene at have navneskilte, som børnene får på, når de kommer. Du kan bruge enkle selvklistrende skilte, som du hjælper børnene med at sætte på hver gang. Ellers kan du bruge nogle holdbare skilte (som deles ud ved konferencer) og lade børnene selv skrive deres navne på og dekorere dem.

Jesus, vores ven deles ud og præsenteres.

Lad børnene bladre og kigge.

Hvilke sider gør dem specielt nysgerrige?

VORES LIV

Lad børnene slå op på side 2 i deres nye bog og læs biskop Czeslaws brev højt for dem. Derefter kan de se på side 3 og du kan spørge, om de genkender gruppen (Anna, David, Peter, Julia og Mariam). Kig på pavens hilsen til familierne på side 4 og læs tegneserien på side 5.

Peter vil tage gedden med sig. Er der noget, børnene har lyst til at tage med og vise frem næste gang?

VORES KATOLSKE TRO

Lad børnene slå op på side 6 og 7 i *Vores ven Jesus* og bed dem se på billederne.

Er der nogen, der kan se, hvad der er sket med apostlene?

Hvordan ser de ud på det første billede? Jesus var blevet korsfæstet, de var bange for, at de selv skulle korsfæstes.

Har børnene selv været bange?

Hvad sker der på det andet billede? Måske ved nogle af børnene, hvad der skete den første pinsen. Tag et symbol for Helligånden frem, eksempelvis en rød dug med et tændt lys, og fortæl om pinsen ud fra teksten i børnenes bog.

Hvad betyder ordet "apostel"?

Lad gerne børnene understrege meningen i det første afsnit på side 6: "apostel betyder sendebud".

Ekstra fakta: De tolv apostle, som Jesus valgte, danner en parallel til Jakobs tolv sønner, der gav navn til Israels tolv stammer i det Gamle Testamente. De udgør et symbol for den nye pagt, det nye Israel, Kirken. Har nogen af børnene i gruppen et "apostelnavn"?

VI LEVER VORES TRO

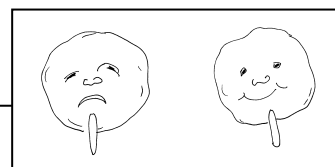
Mind børnene om, at de tog imod Helligånden i dåben (se Mariams overvejelser på side 8) og spørg, om de kender en bøn, hvor vi altid nævner Ånden. Øv jer på korstegnet sammen.

Øv Nye Ord og Vi Tror. (side 7)

Se på side 8 og forklar duen som Helligåndens symbol (for eksempel fortæller Biblen, at Helligånden kom til Jesus som en due ved hans dåb, Matt 3,16-17). Læs Åndens gaver højt og tal med børnene:

Hvilken gave ville de helst have?

Forklar, at vi får disse gaver, men at vi selv må tage vare på dem og sørge for, at de bliver stærke i os, så vi kan glæde andre med dem. Lad børnene farvelægge flammen rundt om gaverne og hjælp dem med at skrive den gave ind, de ønsker sig af Helligånden i den tomme flamme.

EKSTRA AKTIVITET

Del en papptallerken og en ispind ud til hvert barn. Bed dem tegne ansigtet på en af apostlene på den ene side af papptallerkenen, *inden* han tog imod Helligåndens gave. På den anden side tegner de ansigtet, *efter* han tog imod åndens gave. Hjælp dem med at klistre ispinden fast, når de er færdige. Bed børnene om at vise deres ansigter og bed dem forklare, hvordan apostlene havde det før, og hvordan de havde det efter pinsen. Sammenlign med børnenes eget liv, hvordan Guds ånd vil hjælpe os med at blive Jesu venner.

Andagt

Saml børnene i en rundkreds og forklar, at I afslutter hver undervisningstime med en lille andagt.

Læg det røde stof i midten og stil lyset ovenpå. Lad ét af børnene tænde lyset (lad det gå på skift).

Syng en sang

Bed alle børn om at ånde ind og ud nogle gange. Forklar, at det er Guds åndedræt, Guds ånd, som ånder i os, som giver os livet i hvert sekund. Bed børnene puste.

Bed højt:

Herre, send din Ånd til hver enkelt af os, så vi kan erfare Åndens gaver sammen i løbet af dette år.

Giv os megen glæde og lad os bedre og bedre forstå, hvor meget du elsker os.

Del en "flamme" ud til hvert barn (sig dets navn) og bed dem lægge den i midten, mens de siger, hvilken af Åndens gaver, de synes er bedst.

Syng en sang og slut af med at du går rundt i gruppen og velsigner hvert barn i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn samtidigt med, at du tegner et kors på dets pande.

Mind børn og forældre om "Hjemme hos os" – siderne, som skal læses hjemme og at bogen skal medbringes igen næste gang. Bed børnene (og forklar for forældrene) om at tage noget med sig, som de kan fortælle om næste gang: et sommerminde, noget, som de synes om...

KATEKETENS EVALUERING

(tag gerne egne notater!)

- Følte børnene sig velkomne?
- Hvordan oplevede de den første undervisningstime?
- Hvordan fungerede gruppen?
- Hvordan reagerede de på beretningen om pinsen og Helligånden?
- Hvordan har jeg det efter dagens undervisning? Mine følelser har altid noget at sige mig.

Uden Helligåndens hjælp ville katekesen være livløs og kedelig (se hæftet "Kaldet til kateket – hvordan gør jeg konkret?", Hæftet kan købes på Pastoral-Centret og har bestillingsnummer 1048). Når vi oplever en særlig nåde under undervisningstime, en begivenhed, der gør os taknemlige, ved vi, at det er Helligåndens værk.

Hvad vil jeg takke Helligånden for efter denne undervisningstime?

”Kom, Helligånd

råd over vore hjerter og sanser.

Før os gennem hele dette undervisningsår med børnene.

Vær med os i hver tanke og hvert ord.

*Styrk os i Åndens enhed og i kærlighed og omsorg for hinanden
gennem Jesus Kristus.*

Amen ”

2 VI TILHØRER DEN KATOLSKE KIRKE

Temaet i dette kapitel behandles i *Den Katolske Kirkes Katekismus* (737, 815, 873)

BAGGRUND

VORES LIV

Under et møde med kateketer blev dette spørgsmål stillet:

- Hvad gør dig til katolik?
- Hvordan ville du selv svare på det spørgsmål?

Kateketernes svar samledes på tavlen, og svarene var mange: at jeg kan se Kristus i min næste, at jeg forsøger at leve som Kristus, at jeg kan se håbet på den anden side af lidelsen, at jeg kan komme til messen og tage imod Kristus i eukaristiens sakramente, at jeg tilhører det store, verdensomspændende fællesskab, som holdes sammen af Peters efterfølgere, at jeg indgår i et fællesskab med helgener og dem, som døde for os, min tro på, at Gud findes bag ved alt, "at se Gud i alle ting", at vide, at jeg er elsket af Gud på trods af mine fejl og mangler, at jeg kan blive tilgivet gennem skriftemålet, at jeg tilhører samme kirke som mine forældre og bedste-forældre i mit hjemland, at bevare traditionen, at jeg kan støtte mig til en autoritet i moralske spørgsmål, som vejleder min samvittighed...

- Hvilke tanker vækker kateketernes svar?
- Hvad ville du tilføje?

VORES KATOLSKE TRO

Der findes tekster i Biblen, der specifikt taler om Kirken. Her er nogle af dem:

"Og jeg siger dig, at du er Peter, og på den klippe vil jeg bygge min kirke, og dødsrigets porte skal ikke få magt over den" (Matt 16,18)

"Et nyt bud giver jeg jer: I skal elske hinanden. Som jeg har elsket jer, skal også I elske hinanden. Deraf kan alle vide, at I er mine disciple: hvis I har kærlighed til hinanden" (Joh 13, 34-35)

"Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet jer" (Matt 28, 19-20)

Om den første Kirke:

"De holdt fast ved apostlenes lære og fællesskabet, ved brødets brydelse og ved bønnerne ... De solgte deres ejendom og ejendele og delte det ud til alle efter enhvers behov..." (ApG 2, 42,45)

Jesus Kristus selv grundlagde Kirken. Kirken, den er alle os døbt, sendt af Kristus til at forkynde glædesbudet om Guds kærlighed til menneskene og med den opgave at elske, som han har elsket os. Kapitlet handler om, hvor vigtig Kristus har været og er for mennesker, som følger ham. Her tales om betydningen af, at hver

enkelt af os selv fører den tro videre, som han eller hun har taget imod. Dåben, deltagelse i messen og den gode vilje til at følge Jesu eksempel præsenteres som afgørende for tilhørsforholdet til Kirken. At det fællesskab, vi indgår i, den katolske Kirke, har eksisteret i to tusind år, og at den er verdensomspændende er en fascinerende tanke, som også behandles i fortællingen på "Hjemme hos os"-siden.

VI LEVER VORES TRO

Kirken er ikke bare til for sig selv, den har til opgave at virke som Guds rige på vores jord. Guds rige er der, hvor Guds vilje råder, en verden fuld af kærlighed og retfærdighed. Guds rige vil blive fuldbyrdet ved Jesu tilbagekomst.

Hvordan kan du forklare børnene, at deres tilhørsforhold til Kirken også indebærer et ansvar?

Tip! Syng med børnene!

Sang skaber glæde, sammenhold og kundskab (sangtekster kan formidle meget). Sangen åbner døren til Ånden i os, eftersom kirkens sange er bønner. Sangen lader os ånde dybere, og det giver ny energi. Gør derfor en indsats for sangen i din gruppe, også selvom du ikke er nogen stor sanger selv. Så vil jeres messer også blive beriget!

Yngre børn, der endnu ikke læser så godt, synger bedre hvis de ikke samtidigt holder en sangbog. Vælg derfor enkle, kortere sange til at begynde med, som de hurtigt kan lære udenad. At lave bevægelser til sange er sjovt i disse aldersgrupper. Beslut i fællesskab: Hvilken bevægelse passer til ordene "Gud er kærlighed"?

I begyndelsen af skoleåret er det vigtigt, at børnene hurtigt lærer en, to, tre enkle sange, som de genkender. Så kan gruppen synges sammen. Prøv dig siden frem med nye sange, der knytter an til temaet. Nogle undervisningsgrupper har lavet en lille æske med kort, hvor gruppens sange står på. Når du vil vælge en sang, kan du tage æsken frem og lade et barn tage et kort. Det plejer at virke godt. Hvis børnene ikke kan læse selv, kan du tegne et motiv på hvert kort, så børnene let kan se, hvilken sang der er tale om.

FØR TIMEN

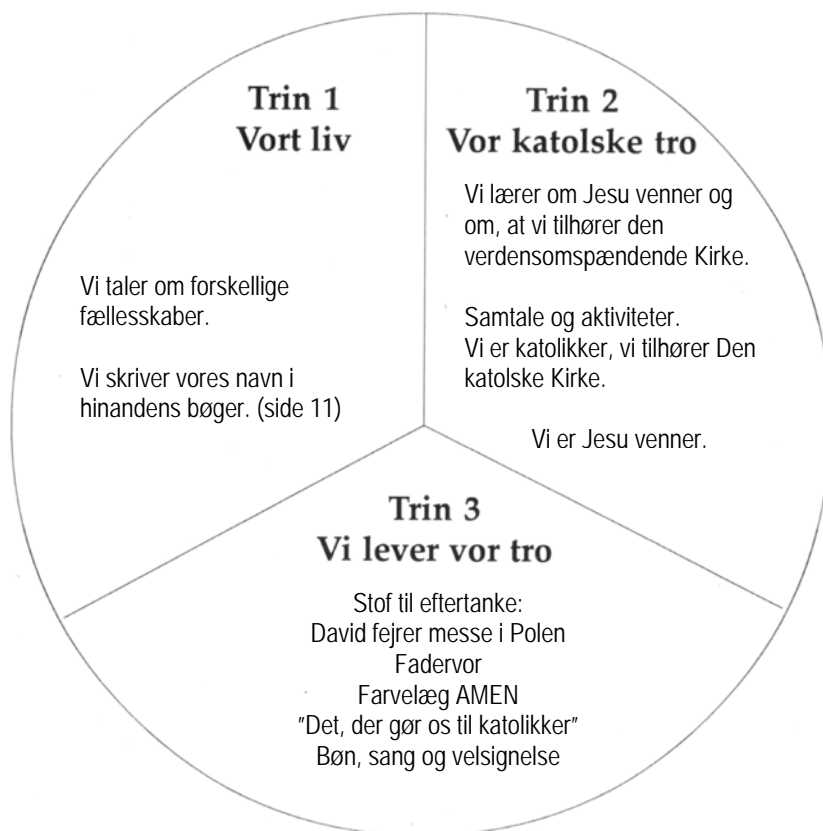
Mange forbinder Kirken med bygningen. Nok er Kirken en bygning, men understreg, at Kirken er "alle os", som tror på Jesus Kristus. Formidl gerne til børnene, at deres tilhørsforhold til Den katolske Kirke er noget, de kan være stolte over, det er noget særligt (specielt hos os i Danmark), en stor gave i deres liv. Hvis børnene i gruppen selv har en international baggrund, kan du påpege rigdommen i dette, men tænk på, at det også kan være et følsomt emne for dem.

Målsætning

Vi tænker over vores gruppes fællesskab og lignende fællesskaber.

Vi får at vide, at vi indgår i Kirkens verdensomspændende og to tusind år gamle fællesskab af Jesu venner.

Vi øver os på Fadervor.

Medbring:

- Gruppens eget lys
- Sangbogen
- Garmnøgle (til dagens leg)
- Globus eller verdenskort
- Papir klippet ud i forskellige former (gerne i forskellige farver også), og på hvert blad står der en af følgende sætninger:

VI ER DØBTE
VI ER KATOLIKKER
VI FEJRER MESSE
VI ER JESU VENNER
VI BEDER FADERVOR

VI BEDER TIL MARIA
VI HJÆLPER HINANDEN
VI LYTTET TIL HINANDEN
VI TILGIVER...

I TIMEN

Byd børnene velkommen, specielt eventuelle nytilkomne børn og vis din glæde over at se dem igen.

Forklar, at det er godt at komme til tiden, eftersom I som regel leger en leg i begyndelsen.

Leg

Spindelvævet (legen peger frem mod dagens tema)

Tag et garnnøgle, hold i den ene ende af snoren og kast det til et af børnene med ordene: Jeg hedder ... Hvad hedder du? (Barnet siger sit navn.) Lad alle kaste til hinanden (mens de holder fast i den ene ende af snoren), så der bygges et stort net. Når jeres spindelvæv er færdigt, kan du tale om, at I nu bygger et synligt fællesskab (eventuelt skal ordet forklares). Hver enkelt er nødvendig for, at nettet ikke går i stykker. I denne gruppe er vi sammen et fællesskab. Hver enkelt er vigtig. Skal vi kalde vores gruppe for noget? Paulusgruppen? Jesu venner-gruppen? Skal vi have særlige regler sammen? At vi altid er venlige mod hinanden og altid byder andre velkommen?

Hvilke andre fællesskaber findes der? Lad børnene foreslå: familien, fodboldklubben, skoleklassen...

Sammen indgår I alle i et endnu større fællesskab, som er – hvad? Ja, netop: Kirken. Læg nettet på gulvet. For at vi i denne gruppe skal få et bedre sammenhold, vil vi gerne lære hinanden bedre at kende. Udfør følgende aktivitet:

Vi fortæller om det, vi har taget med.

Lad alle fortælle noget om den ting, de har taget med hjemmefra. Dette er en fin mulighed for at sige noget om en selv. De, der har glemt at tage noget med, gør det næste gang.

Repetition: Hvad lærte vi sidste gang?

Spørg børnene, om de kan huske, hvad I snakkede om gangen før og repeter

NYE ORD: Den første pinse var kirkens fødsel.

VI TROR: Vi tog imod Helligånden, da vi blev døbt.

Kig i børnenes bøger og spørg, om de har læst om Paulus (sider 9 + 10). Hvad synes børnene om billedet?

VORES LIV

Lad børnene slå op på side 11. Lad dem skrive deres navne i hinandens bøger (dette lader sig kun gøre, hvis I er inddelt i små grupper, ellers tager det for lang tid!). Hvis det er muligt, kan børnene sidde to og to og stille spørgsmål til hinanden. Ellers hjælper du med at stille spørgsmålene i plenum.

VORES KATOLSKE TRO

Lad børnene kigge på siderne 12 og 13.

Kan de genkende de forskellige personer på billederne?

Hvem kender de ikke?

Måske er Kateri Tekakwitha ukendt?

Hun var en indianerpige, som tilhørte skildpaddeklanen blandt Irokeserindianerne i 1600-tallet i Nordamerika. Hun var modig og lod sig døbe, for hun havde en længsel efter Gud og efter at tilhøre Kirkens fællesskab.

Tal sammen om menneskene og sig, at de havde en ting tilfælles: Deres liv var blevet forandret, fordi de blev Jesu venner. Tal om apostlene, helgenerne og vores Kirke ud fra teksten i børnenes bog.

Skriv DEN KATOLSKE KIRKE og VI ER KATOLIKKER på tavlen. Forklar, at vi tilhører kirken gennem dåben. Tag gerne en globus eller et verdenskort frem for at anskueliggøre Kirkens udbredelse. Tal sammen om spørgsmålene i børnenes bog. Hvad har været vigtigt af det, vi har lært i dag? Øv Nye ord og Vi tror.

Lad børnene farvelægge menneskerne i bogen, og farvelæg gerne barnet ved siden af Jesus, så det ligner dem selv. (side 12)

VI LEVER VORES TRO

Tal med børnene om, at vi kan være tæt på en ven, selv når vi er langt væk fra ham eller hende. Vi tænker på ham eller hende, måske sender vi et kort eller ringer. Vi kan også være tæt på Jesus, selv om han ikke er synlig for os. Vi kan gå til messe og vi kan bede.

Læs om, hvad der skete med David, da han rejste til Polen, side 14. Læs Fadervor med børnene.

Kan nogle af børnene læse ordene, som står på andre sprog? Hvad står der?? (Der er Fadervor på spansk, kroatisk og polsk)

Kan nogle af børnene Fadervor på et andet sprog?

Lad dem farvelægge AMEN.

Andagt

Saml børnene i en rundkreds og tænd gruppens lys i midten.

Gør korstegn sammen.

Syng en sang

Læg et billede af en kirke i midten (eventuelt kan man tegne en enkel kirke på papir).

Forbered papir klippet i forskellige former (gerne også i forskellige farver). Hvert ark skal have en af følgende sætninger:

VI ER DØBTE

VI ER KATOLIKKER

VI FEJRER MESSE

VI ER JESU VENNER

VI BEDER FADERVOR

VI BEDER TIL MARIA

VI HJÆLPER HINANDEN

VI LYTTET TIL HINANDEN

VI TILGIVER...

Del et ark ud til hvert barn. (Hvert barn skal have sit eget ark.)

Vi beder

Jesus, vi er glade for, at vi tilhører din kirke.

Når vi tilhører din kirke, er vi døbt

*(lad nu barnet, der har skiltet med VI ER DØBTE, lægge sit ark i midten),
vi er katolikker*

*(lad nu barnet, der har skiltet med VI ER KATOLIKKER lægge sit ark i midten),
vi fejrer messen...*

Bed Fadervor sammen, gerne med bevægelser (se forslag til bevægelser i *Gud kommer til os*, side 34) og med den melodi, I anvender i menigheden.

Afslut med at velsigne hvert barn med et kors i panden.

Mind om, at de skal tage bogen med hjem, læse fortællingen og lave opgaverne på "Hjemme hos os"-siden. Find ud af, om nogle af forældrene har besvær med dansk og ikke kan læse fortællingen for deres børn. Måske kan den læses i forbindelse med forældremødet?

KATEKETENS EVALUERING

(tag gerne egne notater!)

- Følte børnene sig velkomne?
- Hvordan reagerede de på undervisningen om Kirken som Jesu venner?
- Er der tanker, børnene havde svært ved at forstå, som du er nødt til at arbejde videre med.
- Hvordan fungerer gruppen?
- Kan jeg spørge børnene om, hvad de selv synes, er sjovt ved undervisningstimen?
- Hvad vil jeg takke Helligånden for efter denne undervisningstime?

3 ÅRET MED KIRKEN

Temaet i dette kapitel behandles i *Den Katolske Kirkes Katekismus* (1163, 1173)

BAGGRUND

VORES LIV

Både børn og voksne sætter pris på at fejre helligdage og højtider. Årets tolv måneder er fulde af fester, som udspringer af Kirken. De to vigtigste fester, påsken og julen, står i centrum. Når vi fejrer en kirkelig fest, får vi lejlighed til at mødes, at mindes og selv at deltage i den frelsende begivenhed, Gud har åbnet for os. Vi glædes med hyrderne, når Jesusbarnet fødes, vi græder med disciplene, når Jesus korsfæstes, og vi jubler med de første kristne over Kristi opstandelse. Vi bliver bevidste om Åndens kraft i vores liv, når vi fejrer pinse. Kirkeåret beriger og forvandler vores eget liv gennem den store frelsesbegivenhed, vi indgår i.

- Hvilke barndoms minder har jeg fra at have deltaget i kirkeårets fester?
- Hvilke af kirkeårets festligheder er særligt betydningsfulde for mig?

VORES KATOLSKE TRO

Kirkeårets farver

Hvid betyder renhed, hellighed, uskyld, jævnfør Åb 3,4,18. Liturgisk anvendes den hvide farve ved glædeshøjtider, for eksempel juletiden og påsketiden, kristusdage og vielser.

Grøn er forårets, det voksendes og håbets farve. Grøn er også de "udvalgte farve", thi "*de retfærdige grønes som palmer*" (Sl 92,13). Liturgisk anvendes den grønne farve, når ingen anden farve er foreskrevet og i "det almindelige kirkeår".

Violet betyder anger, bod, forbedring og sorg. Liturgisk anvendes den violette farve under advent og faste, dage med bod og ved begravelser (ved begravelser kan også den sorte farve bruges).

Rød er ildens, blodets og Åndens farve. Liturgisk anvendes den røde farve palmesøndag, langfredag, pinsedag, de fleste apostel-, evangelist- og martyrdage.

VI LEVER VORES TRO

Kirkeåret er et nådemiddel, der gør det lettere for os at leve med og nær Kristus. Kirkeåret giver os støtte, opmuntring, opfordring, faste og fest.

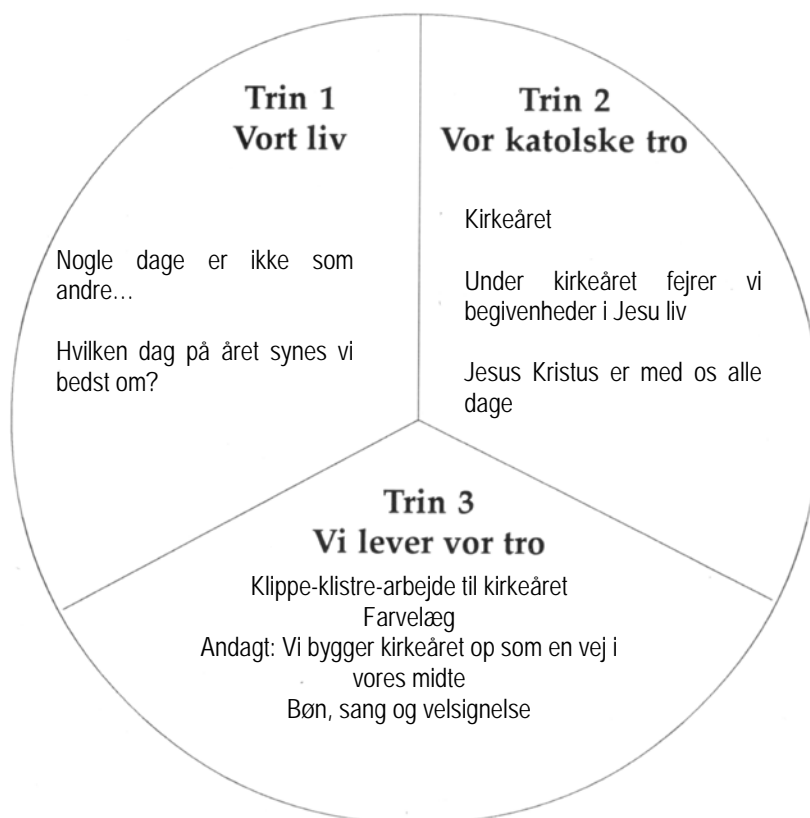
- Hvordan kan jeg give kirkeåret en større plads i min hverdag?
- Hvordan kan fejringen af martyrer og helgener, af faste og fest afspejles endnu mere i mit liv?

FØR TIMEN

I centrum for alle vore kirkelige fester står påskemysteriet. Kirken fejrer Kristi opstandelse hver søndag i messen. Den dag skal også være en glædens og hvilens dag. I børnenes bog forklares den gammeltestamentlige fejring af påsken og messens indstiftelse. Det er vigtigt, at børnene forstår påskens særstilling blandt kirkeårets dage.

Målsætning

- Børnene reflekterer over glæden ved, at visse dage skiller sig ud fra andre
- Børnene lærer kirkeårets vigtigste højtid
- Børnene ser kirkeårets fejring som en måde at komme Jesus Kristus nærmere på

Medbring:

- Gruppens eget lys (tages med hver gang)
- Sangbogen
- Stof til at illustrere kirkeårets "vej" i jeres midte ved andagten. Forbered skilte med ordene: ADVENT, JUL, FASTE, PÅSKE, PINSE, DET ALMINDELIGE KIRKEÅR
- Symbolske ting for hver højtid.

I TIMEN

Byd børnene velkommen og vis din glæde over at møde dem igen.

Leg

Pladsen til højre for mig er tom

Lad børnene sidde på stole i en ring og sørg for, at der er en tom plads. Den, der har den tomme plads til højre for sig, siger: "Pladsen til højre for mig er tom, og jeg kunne godt tænke mig, at ... (et andet barns navn fra gruppen) skal sidde her". Det barn, som ønskes, skal nu sætte sig på den tomme stol. Nu får et andet barn en tom plads til højre for sig... Så fortsætter legen indtil alle børn har byttet pladser. Legen er god til at få øvet hinandens navne. Eventuelt kan man lade det barn, der flytter sig, holde noget i hånden. Som leder skal du sørge for, at alle børn får byttet plads.

Repetition: Hvad lærte vi sidste gang?

Spørg børnene om, hvad de syntes var vigtigt af det, som I tog op sidste gang. Inddrag dem, der ikke kunne være med på det tidspunkt, i samtalen. Lyt til børnenes forslag. Gentag

NYE ORD: Vi er katolikker, vi tilhører den katolske kirke.

VI TROR: Vi er Jesu venner.

Spørg, om man kigger på "Hjemme hos os"-siden. Lad eventuelt børnene vise deres hjemmeopgaver. Måske er der nogle børn, der ikke tog noget med, som de kunne fortælle om, sidste gang? Lad dem gøre det nu!

VORES LIV

Tag *Vores ven Jesus* frem, side 17. Læs teksten og tal sammen ud fra spørgsmålene.

VORES KATOLSKE TRO

Se sammen på side 18-19.

- Hvad ser børnene på billederne?
- Kan de selv forklare, hvad de forskellige billeder handler om?
- Kan de genkende de forskellige højtider?
- Hvordan plejer de selv at fejre advent, jul, påske? Lad dem fortælle!

Tal sammen ud fra billederne og teksten. Understreg julens og påskens særstilling.

VI LEVER VORES TRO

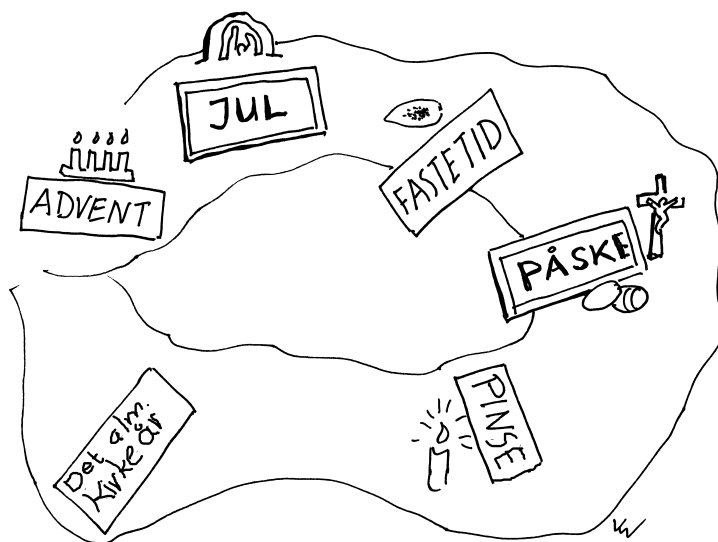
Se sammen på side 20. Lad børnene lave opgaven.

Tal sammen ud fra teksten på siden.

Andagt

Byg sammen kirkeåret op ved at lægge kirkeårets vej med stofstykker på gulvet. Placer kort med symboler for de forskellige højtider på "vejen", mens I går igennem kirkeåret. Del kort ud med ordene: ADVENT, JUL, FASTE, PÅSKE, PINSE, DET ALMINDELIGE KIRKEÅR. Eventuelt kan skiltene med "jul" og "påske" gøres lidt større end de andre for at markere deres særstilling.

Syng en sang

Bed børnene placere symbolerne og hjælp eventuelt til med at lægge symbolerne på jeres vej, mens du læser "Lovsang gennem kirkeåret" (se nedenfor). Hvis nogle forældre deltager, er det fint hvis de skiftes til at læse. Børnene deltager i "Priset være du, Herre" i slutningen af hvert vers.

LOVSANG GENNEM KIRKEÅRET

Det er *advent*

Vi tænder et lys og tæller dagene.

Snart kommer du!

Tak for, at du giver os tid til, at forberede os,

– tid til at længes og vente.

Priset være du, Herre!

Det er *jul* nu.

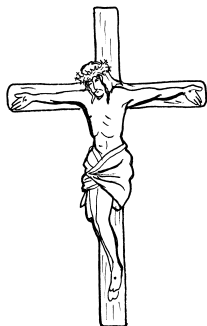
Vi er så glade.

Du, som er større end universet

og holder hele jorden i din hånd

– du ville blive lille som os, for vores skyld.

Priset være du, Herre!

Nu er det faste – hellige *fastetid*.
Det er ikke bare mad, der behøves
for at man skal kunne leve
– vi skal også have kærlighed.
Hjælp os med, at afstå fra det, der er unødvendigt,
og se til det, der virkelig er vigtigt.
Priset være du, Herre!

*Påsk*en er kommet!
Du lever og kan aldrig dø.
Når vi er med dig, skal vi også leve.
Tak for, at du holder så meget af os.
Tak for, at du aldrig forlader os.
Priset være du, Herre!

Det er *pinse*!
Du har givet os din ånd.
Den hjælper os til at vide hvad, der er godt og ondt.
Den hjælper os med, at leve.
Lær os at lytte.
Priset være du, Herre!

Anna Dunér

Afslut med at tegne et kors i panden på hvert barn og sige: Jesus er med dig alle dage!

Mind forældre og børn om "Hjemme hos os"-siderne. Undersøg om nogle af forældrene har sproglige vanskeligheder med at læse fortællingen og hjælpe til med opgaverne.

KATEKETENS EVALUERING

(tag gerne egne notater!)

- Hvordan fungerede undervisningen?
- Kan børnene lytte til hinanden?
- Hvilke børn krævede ekstra opmærksomhed?
- Hvor bekendte var børnene med kirkeåret?
- Hvad vil jeg gøre næste gang for at bygge videre på det, vi gjorde i dag?
- Er der noget, jeg vil ændre på?
- Hvordan har jeg det efter dagens undervisning? Mine følelser har altid noget at sige mig.
- Havde jeg det sjovt?
- Hvad vil jeg takke Helligånden for efter denne undervisningstime?

” Kære Gud,

*jeg forener mig i bøn med andre kateketer i verden,
som også forbereder børn til deres første kommunion.*

*Herre, vi er bevidste om, at vi behøver din hjælp.
Åbn vores øjne, så vi ser dit billede
i hvert barn, vi underviser.*

*Giv os styrke i de svageste øjeblikke,
lær os at stole på din Ånds kraft.
Herre, forenet med kateketer verden over
priser og takker jeg dig
for det nye håb, du giver os.*

Amen.”

4 JESUS VISER OS GUDS KÆRLIGHED !

Temaet i dette kapitel behandles i *Den Katolske Kirkes Katekismus* (458, 459)

BAGGRUND

VORES LIV

Børns forestillinger om Gud og om Jesus kan være en udfordring for os voksne. Deres spørgsmål kan efterlade os uden svar. Tankerne om Gud og Jesus kan af og til fortælle noget om børnenes egne erfaringer.

*Kære Gud,
Jeg vil have, at du får alle dumme
ting, som sker, til at holde op.*

Doris

*Gode Gud,
Vores naboer skændes altid. Du burde
kun lade dem, som er meget gode
venner, gifte sig.*

Dan

Fra Børn skriver til Gud, Libris.

- Hvilke forestillinger havde jeg selv om Gud og Jesus, da jeg var barn?
- Hvordan tager jeg mig tid til at behandle børnenes tanker i undervisningen?

VORES KATOLSKE TRO

Børnene har hørt om Åndens gave, som vi tager imod til pinse, de har fået at vide, at Kirken er Jesu venner gennem tid og rum, og de har fået et første overblik over kirkeåret. Dette kapitel tilbyder et mere personligt møde med Jesus Kristus. Når de nu langsomt skal forberedes til modtagelsen af forsoningens sakramente, er det afgørende, at de først uddyber deres forståelse af Guds kærlighed til os. Jesus er den, der viser os Guds kærlighed; når vi lytter til ham, kommer vi tættere på Gud. I katekismen (458) læser vi: "Ordet blev kød, for at vi på denne måde skulle lære Guds kærlighed at kende": "Derved er Guds kærlighed blevet åbenbaret iblandt os: at Gud har sendt sin enbårne søn til verden, for at vi skal leve ved ham" (1 Joh 4,9). Guds kærlighed til os er ubegribelig, stor og unik. I bjergprædikenen taler Jesus netop om Guds uendelige omsorg for hver enkelt af os. På en for den tid meget usædvanlig måde vender Jesus sig mod de alleryngste: Lad børnene komme til mig! Vi opdager også det specielle forhold, som Jesus havde til sin Fader, et forhold, han vil byde os ind i. Vi vil takke Jesus for det, han har gjort for os.

VI LEVER VORES TRO

Jesus vil byde os ind i det intime forhold, han selv har til sin Fader. Vær ikke blot en tros tilskuere, men gå selv ind i denne nære relation, som Jesus har åbnet for os.

- Hvilke tanker og følelser vækker dette hos mig?
- Hvordan kan jeg levendegøre dette for børnene?

FØR TIMEN

I historien om krisam får børnene at vide, hvor værdifulde de er i Guds øjne (Trin 1). I Trin 2 kommer yderligere et eksempel på Guds omsorg for os gennem Jesus Kristus. Hans nære forhold til Faderen åbner vejen til Faderen, også for os. David forsøger at takke Gud i sin bøn (Trin 3). I historien "Vi kan ikke købe alt for penge" opdager børnene faren ved at knytte sig til penge. Det er noget andet med guddommelig kærlighed – den bliver bare større, jo flere vi deler den med.

Målsætning

- Børnene opdager Guds kærlighed og omsorg for dem.
- Jesus velsigner børnene
- Jesus har et specielt forhold til sin Fader
- At vække en længsel i børnene efter at takke Gud

Medbring:

- Gruppens eget lys (tages med hver gang).
- Sangbogen
- Krisam, spørg præsten om du må låne krisam for at vise den til børnene. Måske kan præsten selv komme og vise den.

I TIMEN

Byd børnene velkommen og vis din glæde over at møde dem igen.

Leg

Frugtsalat

Stil lige så mange stole som der er børn i en ring. Tag en af stolene og stil den midt i ringen og lad et barn sætte sig på stolen. Del børnene ind i "æbler", "appelsiner", "bananer" og "citroner". Barnet på stolen i midten råber: "Alle citroner bytter plads!" Nu skal barnet i midten forsøge at tage pladsen fra et andet barn, mens de bytter. Hvis det ikke lykkes, fortsætter det. Barnet i midten kan også råbe "frugtsalat", og så skal alle bytte plads samtidigt.

Repetition: Hvad lærte vi sidste gang?

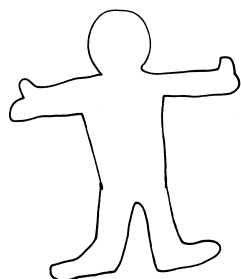
Spørg børnene, hvad de synes var vigtigt af det, som I tog op sidste gang. Vend dig særligt mod dem, der ikke kunne være med. Lyt til børnenes forslag og gentag

NYE ORD: Under kirkeåret fejrer vi begivenheder fra Jesu liv,
VI TROR: Jesus Kristus er med os alle dage.

Spørg børnene, om de har læst om Allehelgens- og allesjælesdag på "Hjemme hos os"-siderne. Se på hjemmeopgaverne.

VORES LIV

Samtale: Hvor værdifuld er jeg?

Klip en enkel papirfigur ud til hvert barn. Den repræsenterer barnet selv.

Tal med børnene: Hvem er jeg vigtig for? Hvem betyder jeg meget for?

Hjælp børnene med at skrive navnene på papiret eller tegne de personer, de tænker på og som holder meget af dem.

Et alternativ er at samle børnenes svar på tavlen eller på et stort papir i midten.

Sammenfat: Hver og en af os har stor betydning for mange andre personer, vi er vigtige, betydningsfulde og højt elskede af andre.

Nysgerrig efter: Krisam

Gem en krukke med krisam under et stykke stof i børnenes midte. (Hvis der ikke findes krisam, så læg en tot vat, som du har dyppet i parfume eller olivenolie i en lille krukke.) Lad børnene føle, lugte og gætte, hvad det er. Hvis I har rigtig krisam, er det vigtigt at håndtere den respektfuldt! Tag krisamen frem og skriv KRISAM OG KRISTUS på tavlen. Fortæl, at krisam anvendes ved dåb.

Mariam hos farfar

Læs historien på side 23.

Tal om, hvor dyrebare vi alle er i Guds øjne, mere værd end guld og alle rigdomme!

VORES KATOLSKE TRO

Vis børnene en smuk blomst. Forklar, at du føler taknemmelighed over for Gud, der skabte så fin en verden for os. Spørg, om der er noget, børnene synes særligt om i Guds skaberværk. Lad børnene se på billedet, side 25 i *Vores ven Jesus*.

- Hvem ser vi på billedet?
- Hvem er det, Jesus vil vise noget?
- Hvad peger han på?

Læs teksten på side 24. Forklar, at der var mange, der blev meget glade for det, Jesus sagde og gjorde. Jesus havde mange venner og han holdt ganske særligt af børn. På Jesu tid var det usædvanligt, at man fremhævede børnene på den måde, Jesus gjorde.

Øv Nye ord og Vi tror.

VI LEVER VORES TRO

Lad børnene farvelægge tegningen med Jesus og børnene. (side 25)

Andagt

Tænd gruppens lys i midten.

Syng en sang

Bed alle børn om at rejse sig; tag barnet ved din højre side i hånden og sig hans/hendes navn. Bed barnet gøre ligesådan med dets nabo på højre side og lad dem fortsætte, indtil alle holder hinanden i hånden. Forklar:

Vi er vigtige for hinanden, men vi er også vigtige og uendeligt værdifulde i Guds øjne. Da vi blev døbt, blev vi salvet med krisam, et tegn på, at vi er som konger og dronninger for Gud. Jesus kom til os, for at vise os Guds kærlighed. Jesus sagde: Lad børnene komme her til mig. Derfor ved vi, hvor meget Gud holder af børn.

Fortæl børnene, at drengen, David, også vil takke Gud gennem en enkel bøn. Læs Davids bøn. (side 26)

Bed så Fader vor, gerne med bevægelser.

Slut af med at velsigne børnene.

Mind dem om, at de skal læse "Hjemme hos os"-siden med deres forældre.

KATEKETENS EVALUERING

(tag gerne egne notater!)

- Får børnene delt deres erfaringer med hinanden?
 - Hvordan går det med at læse historier for dem som for eksempel den om Mariam hos sin farfar?
 - Kan børnene tage budskabet om, at Gud elsker dem, til sig?
 - Hvad vil jeg gøre næste gang for at bygge videre på det, vi gjorde i dag?
 - Er der noget, jeg vil ændre på?
 - Hvordan har jeg det efter dagens undervisning? Mine følelser har altid noget at sige mig...
- Havde jeg det sjovt?
 - Hvad vil jeg takke Helligånden for efter denne undervisningstime?

"Herre Jesus,

jeg kommer til dig som kateket.

Jeg beder dig velsigne børnene, jeg underviser, og alle børn i hele verden.

Jeg takker dig for børnene i min gruppe – de er en dyrebar gave.

Hjælp mig, Gud, med altid at huske dette,

især når de er i vanskeligheder.

Herre, de lever i en urolig verden,

en verden, som ofte ikke vil kendes ved dig,

en tilværelse, hvor de kan blive hånet og udstødt, når de tror på dig.

Hjælp dem til at være stærke!

Hjælp mig til at blive bevidst om, at du altid er med mig.

Du deler min glæde og sorg, min latter,

min gråd og mine smerter.

Giv mig de nådegaver, jeg har brug for

for at fuldføre din plan med mit liv

og for at opfylde mine pligter.

Du er den Almægtige Gud. Du kan forandre ting.

Derfor vender jeg mig mod dig i tro og kærlighed.

Jeg ved, at du hører min bøn.

Herre, hjælp mig med at huske,

hvor meget du elsker mig og børnene

og at du vil, at jeg skal komme til dig med mine problemer."

"Kom til mig, alle I, som slider jer trætte og bærer tunge byrder, og jeg vil give jer hvile."

(Matt 11,28)

4 VI TAGER OS AF HINANDEN

Temaet i dette kapitel behandles i *Den Katolske Kirkes Katekismus* (2052 og 2196)

BAGGRUND

VORES LIV

Vi har alle mødt mennesker – forældre, lærere, præster og andre – som forventer, at vi skal udrette noget "umuligt", noget, som vi ikke troede, at vi kunne klare. Gennem deres tro på vores evner har vi overvundet vores egne barrierer, vores egne grænser.

Hvornår har andre menneskers tro på os åbnet nye muligheder i vores liv?

VORES KATOLSKE TRO

Der findes én, hvis tro på os overstiger alle andres. Én, der aldrig mister sin tillid til os, én, der aldrig holder op med at elske os. "Du har mig", siger Gud til os. Gud skaber os, derfor elsker han os. I profeten Esajas bog kan vi læse:

"Glemmer en kvinde sit diende barn,
Glemmer en mor det barn, hun fødte?
Selv om de skulle glemme,
glemmer jeg ikke dig.
Se, i mine hænder har jeg tegnet dig."
Es 49, 15-16

Det var ikke tilstrækkeligt for Gud at vise sin omsorg fra himlen, han blev Immanuel, Gud med os. I Jesus Kristus er alle mennesker forenet i Guds kærlighed. Trods vores synder og vores fejl og mangler, vælger Gud at elske os. Det er Guds Ånd i os, der siger til os, at vi skal leve efter det dobbelte kærlighedsbud: "Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele dit sind og af hele din styrke. Dernæst kommer: 'Du skal elske din næste som dig selv'" (Mark 12,30-31). Ånden gør, at vi skaber fred og forsoning, spreder retfærdighed og glæde, giver trøst og opmuntring. Den lader os lytte og undervise med glød, den lader os se Guds nærvær i vores næste. Den barmhjertige samaritaner er et tydeligt eksempel på, hvordan kærligheden til Gud ikke kan efterleves uden kærligheden til ens næste.

VI LEVER VORES TRO

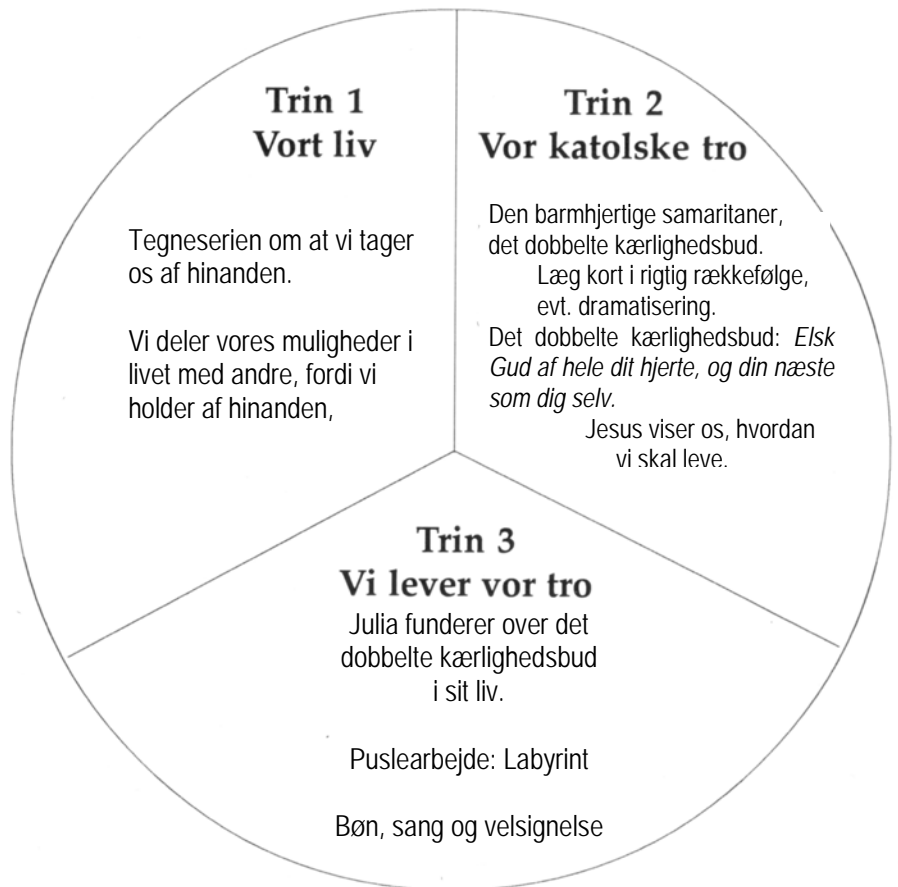
Kan du give børnene praktiske eksempler på, hvordan du forsøger at efterleve det dobbelte kærlighedsbud?

FØR TIMEN

I Trin 1 får børnene et eksempel på, at det af og til koster at være til stede for andre. I Trin 2 lærer de den ret brutale beretning om den barmhjertige samaritaner at kende. Det dobbelte kærlighedsbuds praktiske indhold forklares nærmere i Trin 3, hvor Julia tænker over, hvordan det kan blive virkeligt i hendes liv.

Målsætning

Vi kan holde af hinanden på mange forskellige måder
Den barmhjertige samaritaner er et vigtigt eksempel for os i dag
Det dobbelte kærlighedsbud handler om vores eget liv

Medbring:

- Gruppens eget lys (tages med hver gang).
- Sangbogen
- Langt reb (se dagens leg)
- Kopier (forstør eventuelt) og klip billedsekvensen om den barmhjertige samaritaner ud fra denne lærervejledning side 102..
- Forbered dramatisering (hvis du har bestemt dig for det). Der kan være brug for sjaler, bandager, nogle mønter...

I TIMEN

Byd børnene velkommen og vis din glæde over at møde dem igen.

Leg

Rebbalance

Læg et langt reb ud på gulvet og bed alle børn om, at stille sig ved siden af hinanden med begge fødder på rebet. Så forklarer du, at alle skal stille sig i rækkefølge efter fødselsdag med 1. januar længst ude til venstre og 31. december længst ude til højre. Man skal hele tiden have en fod på rebet og må derfor klatre og kramme sig forbi hinanden. Lad børnene fortælle hinanden, hvornår de fylder år, eventuelt hvad de godt kan lide og gerne vil have at spise den dag...

Spørg gerne børnene, om der er nogen leg, de synes særligt om. Måske kan du lade forskellige børn skiftes til at bestemme, hvilke lege I skal lege i timen!

Repetition: Hvad lærte vi sidste gang?

Spørg børnene, hvad de syntes var vigtigt af det, som I tog op sidste gang. Glem ikke dem, der ikke kunne være med. Lyt til børnenes forslag og gentag.

NYE ORD: Kristus betyder den salvede

VI TROR: Jesus viser os Guds kærlighed.

Kig på "Hjemme hos os"-siderne i børnenes bøger.

VORES LIV

Vi tager os af hinanden

Lad børnene kigge på side 29. Læs tegneserien og tal sammen om de spørgsmål, der stilles.

VORES KATOLSKE TRO

Slå op i børnenes bog, side 30-31

Hvad ser de på billedet?

Hvad er der sket inden og hvad kommer der til at ske efter det, vi ser på billedet?

Er der nogen af børnene, der genkender denne beretning?

Vi lytter: Den barmhjertige samaritaner

Læs beretningen om den barmhjertige samaritaner på side 31. Forklar de svære ord.

Tal med børnene ud fra spørgsmålene og billedet.

Aktivitet Billedpuslespil

Kopier og klip billedsekvensen til historien om den barmhjertige samaritaner ud (bilag side 102). Læg kortene i jeres midte og bed børnene hjælpes ad med at lægge kortene i rigtig rækkefølge. Øvelsen hjælper dem til bedre at kunne huske beretningen.

EKSTRA AKTIVITET

Beretningen om den barmhjertige samaritaner er nem at dramatisere. Se "Bibelen fortæller", Bibelspil til undervisning og messe (Pastoral-Centret, 1999, bestil.nr. 3015).

NYE ORD og VI TROR. Skriv det dobbelte kærlighedsbud på tavlen (den kortere version under "Nye ord") og bed børnene gentage og øve. Øv også på Vi tror-sætningen.

VI LEVER VORES TRO

Lad børnene tage del i Julias overvejelser, side 32 i *Vores ven Jesus*. Tal om, hvad hun kunne gøre i de forskellige situationer. Lad børnene lave labyrinten.

Andagt

Saml børnene i en rundkreds og tænd gruppens lys i midten.

Syng en sang

Læg billedserien på et stykke stof i jeres midte.

Bed:

Herre, vi tænker på alle dem, der har brug for vores hjælp, på samme måde, som den overfaldne behøvede den barmhjertige samaritaners hjælp. Du tror på os, du ved, at vi kan. Send os din Ånd, så vi får tilstrækkeligt med mod og fantasi til at hjælpe dem, der har brug for det.

Bed Fadervor sammen. Slut af med, at velsigne børnene med et kors i panden og ordene: Gud tror på dig!

Mind om "Hjemme hos os"-siderne.

KATEKETENS EVALUERING

(tag gerne egne notater!)

- Når en gruppe forsøger at kringle sig forbi hinanden på rebet i legen "rebbalance", plejer man at kunne se et og andet om, hvordan fællesskabet fungerer. Hvordan fungerer det i min gruppe?
 - Hvordan tog børnene imod dagens tema fra deres eget liv: at holde af?
 - Hvem af børnene har lettere ved at tage min undervisning til sig, hvem har sværere ved det?
 - Hvordan opfattede de beretningen om den barmhjertige samaritaner?
- Er der noget, jeg kan gøre for at trænge ind til dem, der ikke er så modtagelige?
 - Hvordan fungerer andagterne? Vil jeg ændre noget eller har jeg fundet en god form?
 - Hvad vil jeg takke Helligånden for efter denne undervisningstime?

6 VI TRÆFFER VALG !

Temaet i dette kapitel behandles i *Den Katolske Kirkes Katekismus* (1706 og 1707)

BAGGRUND

VORES LIV

En kateket fortæller: Jeg forklarede de unge, at vi skulle forestille os, at vi levede i et samfund helt uden love, hvor alt var tilladt. Nu skulle de bare formulere de allernødvendigste love. To og to skulle de sidde og overveje dette absolutte minimum af regler. Jeg samlede deres forslag på tavlen. Senere sammenlignede vi med Guds ti bud. Det viste sig, at de unge havde skrevet næsten alle disse bud, blot på hver deres måde!

Hvordan ser jeg selv på regler, love og forordninger?

VORES KATOLSKE TRO

Biblen præsenterer Guds ti bud i en speciel sammenhæng. Budenes oprindelse gives i indledningen: *"Jeg er Herren din Gud, som førte dig ud af Egypten, af trællehuset."* (2 Mos 20,2) For Biblen er de bud, som følger efter denne indledning, den visdom, som Gud vil give sit folk, når han har ført dem fra slaveri til frihed. Loven er til, for at beskytte det menneskelige liv. Budene er en hjælp, så de befriede mennesker ikke skal miste den frihed, de lige har fået.

Guds åbenbaring på Sinai bjerg får mennesker til at bøje sig ned, ikke for en afgud, ikke for en jordisk hersker (som Faraos), men for den sande, virkelige, transcendent Gud, som respekterer vores frihed, ja, intenst *vil* den. At bøje sig for denne Gud er *ikke* slavens underkastelse, men sønnens eller datterens respekt for den absolut Hellige og absolut Anderledes. *Du må ikke have andre guder end mig...* Budet er en opfordring til at blive hos befrieren for ikke på ny at blive slave i andres tjeneste.

Guds ti bud gives med det forjættede land i sigte. Her tegnes en social vision af et helt nyt fællesskab, hvor selv slaver og slavinder skal nyde godt af budenes nye liv. *"Din træl og din trælkvind skal hvile ud ligesom du selv. Husk, at du selv var træl i Egypten..."* (5 Mos 5, 14). Her skal ikke bygges noget nyt Egypten. Hvis loven efterleves, bygger den et helt nyt samfund op i fællesskab og respekt for hinanden, hvor Herren lever midt iblandt sit folk.

Hvis man i katekesen tidligere har anvendt budene for at tvinge børn, ja, da har man gjort det stik modsat deres egentlige mening. Det er, som om Gud siger: Når

du nu går på frihedens vej med mig, skal du ikke længere bøje dig for andre. Budene skal rette os op og give os modet til at tage ansvar for og forsvare vores frihed. Når vi holder sammen ved hjælp fra budene, vil vi se en ny verden, hvor løgn og vold, misundelse og mord får en ende.

VI LEVER VORES TRO

Både unge og voksne har en tendens til at se Guds bud som noget, der indskrænker friheden.

- Hvilke egne erfaringer har jeg selv gjort?
- Budene skal øge min frihed. Hvordan forandres mit syn på Gud i dette perspektiv?
- Hvornår har samvittighedens røst været særligt vigtig for mig?

FØR TIMEN

Denne time indledes med, at børnene læser begyndelsen på en tegneserie om en dreng, som sætter sig selv i en svær situation. Tanken er, at børnene selv skal tænke over de valgmuligheder, de har (Trin 1). Gud giver os bud og han giver os en samvittighed til hjælp, når vi skal vælge. Han giver os også Jesus Kristus ved vores side, så vi altid ved, at vi bliver tilgivet, når vi angrer (Trin 2). I Trin 3 ser vi, hvordan drengen kommer ud af sin kringlede situation ved at sige sandheden, bede om tilgivelse og gøre det, han har gjort galt, godt igen.

At tale om synd med børn er at gå en balancegang. Indimellem forekommer falske skam- og skyldfølelser, der forårsages af en fejlopfattelse af, hvad synd er. De nedbryder barnets selvtillid og kan være lammende. Men det er ligeså forkert at bagatellisere børnenes handlinger, som om de ikke var så betydningsfulde. Man kan i stedet håbe, at barnet får indsigt i sit eget ansvar og sin egen skyld i en specifik handling. Barnet bør forstå syndens alvor. Så kan det udvikle en "sund" syndsbevidsthed, som kan håndteres og som kan føre til den befriende erfaring af Kristi tilgivelse især i bodens sakramente. Det livsbekræftende kan eventuelt formidles ved at fremhæve, at hver handling, vi udfører, er vigtig, og at alt, vi siger og gør, betyder meget for vores familie, for vores venner og for Gud.

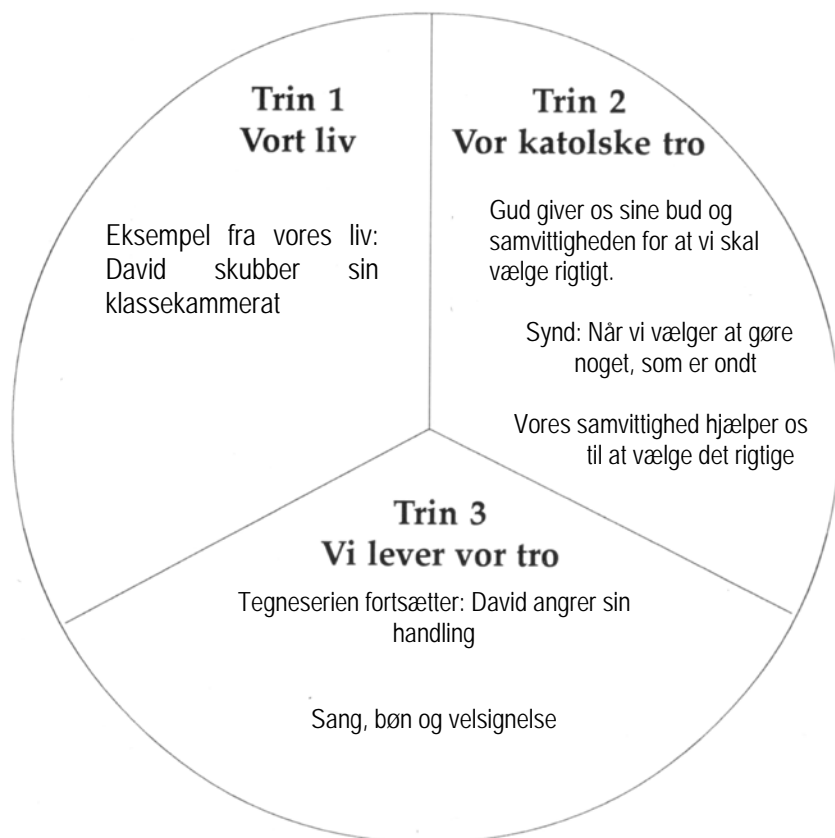
Målsætning

- Børnene skal blive opmærksomme på deres muligheder for at vælge mellem godt og ondt
- Børnene skal blive bevidste om samvittighedens rolle i den moralske handling
- Børnene lærer Guds (ti) bud at kende

Medbring:

- Gruppens eget lys (tages med hver gang)
- Sangbogen
- Krucifiks eller billede af Jesus (se andagten)

I TIMEN

Byd børnene velkommen og vis din glæde over at møde dem igen.

Leg

Hønsepip!

Man sidder i ring. En person stiller sig i midten med bind for øjnene og går så hen og sætter sig på nogens knæ. Nu skal han sige "Hønsepip for mig". Personen, hvis knæ han sidder på, skal så sige "pip". Dette sker i et hvilket som helst toneleje. Kan personen med bind for øjnene sige, hvem der pippede, bliver det den, der pippede, som så skal stå i midten. Gætter han forkert, skubber personen, hvis knæ han sidder på, ham ud i ringen. Så er det tid til et nyt knæ og et nyt "pip"!

Repetition: Hvad lærte vi sidste gang?

Spørg børnene, hvad de syntes var vigtigt af det, som I tog op sidste gang. Glem ikke dem, der ikke kunne være med. Lyt til børnenes forslag og gentag

NYE ORD: Det dobbelte kærlighedsbud: Elsk Gud af hele dit hjerte og din næste som dig selv,

VI TROR: Jesus viser os, hvordan vi skal leve.

VORES LIV

Lad børnene tage deres bøger frem og læs tegneserien på side 35. Tal sammen ud fra spørgsmålene. Fortsættelsen til historien findes på "Vi lever vores tro"-siden, men indbyd først børnene til selv at foreslå forskellige slutninger på historien. Måske har nogen været med til noget lignende? Måske vil I dramatisere lignende situationer fra børnenes liv?

VORES KATOLSK TRO

Tal med børnene om regler. Kender de til nogle regler derhjemme, i skolen eller når de spiller et spil? Er det godt med regler? Hvordan ville det være, hvis regler ikke fandtes?

Lad som om I bor i "det lovløse land". Hvad ville der ske, hvis vi alle levede i en verden uden regler og uden love? Hvis alle kunne gøre præcis, hvad de havde lyst til. Hvordan ville det gå for eksempel i trafikken? Kan det være godt, at der findes regler, som alle skal følge?

Lad børnene se billedet på side 36.

- Er der nogen, der genkender manden på billedet?
- Er der nogen, der kan se, hvad der sker?

Tal med børnene om budene. I kapitlet er budene gengivet i en forenklet version, der er tilpasset børnenes alder. De ti bud er ikke skrevet for børn, der er en risiko for, at børnene misforstår dem. Men se gerne i "Vi tror"-sektionen bagerst i bogen, hvor de er gengivet i deres helhed.

Peg også på billederne på næste side. Hvad er det, der sker her? Tal om synden og gengiv noget af indholdet under rubrikken "At vælge det gode" uden at læse hele teksten. Måske vil du gøre brug af den yderligere beretning "Den ubarmhjertige tjener" eller "Prøvelsen", se lærervejledningens bilag, siderne 103 og 104.

Ekstra fakta

Samvittigheden skal dannes og oplyses ved hjælp af fornuften og Guds bud.

Således skriver "Den Katolske Kirkes Katekismus" om samvittigheden:

"I sin samvittigheds dyb opdager mennesket en lov, som det ikke giver sig selv, men som det bør adlyde, og denne lovs røst, der altid kalder mennesket til at elske og gøre det gode og undgå det onde, lyder for dets hjertes øren, når det behøves: gør dette, sky hint. For mennesket har i sit hjerte en lov, indskrevet af Gud. Samvittigheden er menneskets hemmeligste kerne og helligdom; i den er det alene med Gud, hvis røst genlyder i dets inderste". (1776)

" Når et klogt menneske lytter til samvittigheden, kan det høre Gud tale". (1777)

" Samvittigheden bør formes og den moralske dømmekraft oplyses. En ret formet samvittighed er oprigtig og sandfærdig. Den følger fornuften i sine domme, i overensstemmelse med det sande gode, som Skaberens i sin visdom har villet. Dannelsen af samvittigheden er uundværlig for mennesker, der er udsat for negative påvirkninger og fristet af synden til at foretrække deres egen mening og afvise den autoritative lære.." (1783)

" Samvittighedens formning er en livslang opgave. Fra de første år vækker den barnet til at kende og handle efter den indre lov, som samvittigheden erkender. En klog opdragelse er en undervisning i dyd; den beskytter mod eller helbreder for frygt, selvished og hovmod, falsk skyldfølelse og selvgothed, som kan opstå på grund af menneskelig svaghed og menneskelige fejl. Opdragelsen af samvittigheden sikrer frihed og giver fred i hjertet." (1784)

VI LEVER VORES TRO

Lad børnene læse slutningen på tegneserien på side 38, og tal sammen ud fra spørgsmålene. Tal om samvittighedens betydning, når vi skal vælge den rette handling. Man ville kunne sige, at drengen ved sin handling havner i en blindgyde. Tegn en sådan på tavlen, skitsen giver børnene en forberedelse til forsoningens sakramente. For at komme ud af denne blindgyde, skal han

1. besinde sig og lytte til samvittigheden.
2. angre sin handling.
3. erkende det, han har gjort – sige sandheden (også til præsten ved skriftemålet).
4. gøre det godt igen, forsøge at rette op på tingene.

Når han har udført disse fire trin, kommer han ud af blindgyden igen, han bliver fri fra sin skyld og synd.

Ekstra alternativ

Måske vil du, med børnene, læse beretningen fra Matthæusevangeliet om "Den ubarmhjertige tjener" eller "Prøvelsen", se side 103 og 104.

Andagt

Saml børnene i en cirkel og tænd gruppens lys i midten.

Læg et krucifiks eller et billede af Jesus ved siden af lyset.

Måske kan I finde på et symbol for Guds bud og samvittigheden til at lægge i midten. Har børnene et forslag?

Syng en sang

Bøn

Kateketen:

Herre, du gav budene til Moses for at vi lettere skulle leve et lykkeligt liv. Tak, Herre, for din kærlighed til os.

Alle:

Tak, Herre, for din kærlighed til os.

Kateketen:

Herre, du gav os samvittigheden for at vi lettere skal vælge det gode.

Alle:

Tak, Herre, for din kærlighed til os.

Kateketen:

Herre, du blev en af os for at fjerne verdens synd.

Alle:

Tak, Herre, for din kærlighed til os.

Slut af med, at velsigne børnene med et kors i panden og ordene:

Gud elsker dig!

Mind om "Hjemme hos os"-siderne.

Ekstra alternativ I

Om at behandle andre som vi selv ønsker at blive behandlet...

Den ubarmhjertige tjener (bilag side 103)

Ekstra alternativ II

Historien om en samvittighedskamp...

Prøvelsen (bilag side 104)

KATEKETENS EVALUERING

(tag gerne egne notater!)

- På hvilken måde delte børnene deres erfaringer af konflikt og forsoning med hinanden?
 - Hvordan reagerede børnene på min undervisning om Guds bud, samvittighed og Guds tilgivelse gennem Jesus?
 - Hvad lod de til at have svært ved at forstå?
 - Hvad bør jeg komme ind på igen?
 - Hvordan fungerer fællesskabet i gruppen? Måske har nogen af os brug for at bede en anden om tilgivelse?
- Hvordan har jeg det efter dagens undervisning? Mine følelser har altid noget at sige mig..
 - Hvad vil jeg takke Helligånden for efter denne undervisningstime? (Helligånden giver os kraft til, at bede om tilgivelse...)

7 VI FEJRER JUL MED MARIA

Temaet i dette kapitel behandles i *Den Katolske Kirkes Katekismus* (525 og 526)

BAGGRUND

VORES LIV

Er der nogen, som glæder sig over, at netop jeg er til? Et vigtigt spørgsmål for alle børn. De børn, som ikke føler sig værdsatte og dermed ikke oplever deres *selvværd*, bliver et let bytte for livets destruktive kræfter, psykiske belastninger, fristelser, depressioner og nederlag.

I undervisningen møder vi undertiden børn, som ikke vover at sige noget, som virker triste i blikket og i hele kropsholdningen, som lader sig mobbe af kammeraterne, som gør alt for at blive populære, eller som svinger mellem mindreværdsfølelser og overdreven selvvurdering.

Alle børn står over for spørgsmålet, om Guds kærlighed virkelig er noget, man kan regne med: findes der en velvilje nogetsteds, som virkelig er rettet mod *mig*, og som jeg kan stole på, selv når mine forældre eller andre ikke vil eller kan sætte pris på mig?

Fra *Barnet og troen* af Björn Håkonsson
(Pastoral-Centret, 1999)

Når Jesus bliver født som menneske, er det, fordi Gud vil vise sin uendelige kærlighed til os. Hvordan kan jeg tage denne store hændelse til mig, hvordan kan jeg se denne hellige begivenhed bag ved alt andet, der trækker i mig i juletiden?

- Hvordan ville jeg gerne fejre jul?
- Hvad forhindrer mig i at gennemføre dette?

VORES KATOLSKE TRO

Marias symbol er liljen – renhedens og jomfruelighedens vel-duftende blomst.

Bogstaverne danner A og M
– *Ave Maria*:
Hil dig, Maria!
Det var englens hilsen til hende.
(Ave = hil dig)

En, der kan vise os, hvordan vi kan tage imod Jesus med ærbødighed, er Maria.

Gud kunne frit vælge den måde, hvorpå han ville frelse verden. At han valgte ikke at demonstrere sin almagt, uendelighed, frihed og selvtilstrækkelighed, at han i Jesus Kristus i stedet udleverede sig til menneskers forgodtbefindende, levede som ukendt i en afsides by i et krigshærget land, blev tvunget til at arbejde og bekymres om sit levebrød, indtog den nederste plads for endelig at blive henrettet – det er en svimlende tanke.

Fra *Oremus*

Maria står nærmest fejringen af Jesu fødsel. Det er gennem Maria, at frelseren bliver født i vores verden. Hun kan hjælpe os med også at lade Jesus fødes i vores liv.

VI LEVER VORES TRO

Maria tager imod Gud i sit liv, i sin krop. Hun tager imod ham som det lille barn i sin favn. Så opfyldes hun selv af den guddommelige kærlighed. Gud har elsket os, allerede inden vi blev til, nu banker han på, han leder efter os...

- Hvordan kan jeg tage imod Gud i mit liv?
- Hvordan kan jeg formidle denne Guds kærlighed til børnene?

FØR TIMEN

I "Trin 1" tales om forskellige traditioner angående fejringen af jul. Hvordan går det til i børnenes egne familier? Juleevangeliet berettes i "Trin 2", dertil gives forklaringer på advent, stjernen og lysene, som vi tænder. Børnene kan farvelægge et juletræ og nogle lys. I "Trin 3" nærmer vi os Maria, hun som åbner porten til Jesus. Børnene øver Hil dig, Maria.

OBS! Denne gang findes en repetition af tidligere kapitler på "Hjemme hos os"-siden. Det kan være godt at se tilbage på semestret med børnene.

Målsætning

- Vi fejrer jul på forskellige måder
- Vi lærer juleevangeliet at kende
- Vi lærer Hil dig, Maria

Medbring:

- Gruppens eget lys (tages med hver gang)
- Sangbogen
- Rosiner
- Julepynt, se under "Trin 3"
- Levende julekort: Medbring sjaler, stykker stof og en dukke til Jesusbarnet

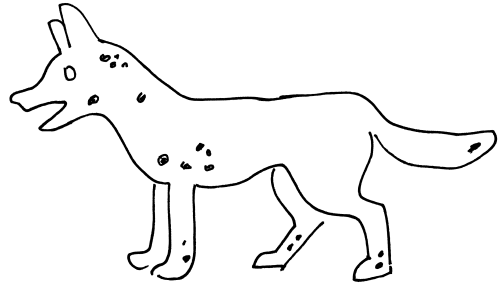
I TIMEN

Byd børnene velkommen og udtryk din glæde over at møde dem igen.

Leg

Trut-trut-rosin

Tegn et ansigt eller et dyr på et stykke papir. I øjne, næse, mund, ører og hår lægges rosiner. Et af børnene går ud, mens de andre bliver enige om, hvilken rosin, der er "trut-trut-rosinen". Når barnet kommer tilbage, begynder det at tage/plukker rosinerne ud én efter én, mens alle tæller højt. Når "trut-trut-rosinen" plukkes, råber alle "trut-trut-rosin", og rosinplukningen er slut for denne gang.

Et nyt barn går ud, og nye rosiner lægges ud osv.

Repetition: Hvad lærte vi sidste gang?

Spørg børnene, hvad de syntes, var vigtigt af det, som I tog op sidste gang. Glem ikke dem, der ikke kunne være med. Lyt til børnenes forslag og gentag

NYE ORD: Synd: Når vi vælger at gøre noget, der er ondt.

VI TROR: Vores samvittighed hjælper os med at vælge det rigtige.

Spørg, om børnene har kigget på "Hjemme hos os"-siden, kontroller eventuelt opgaverne.

VORES LIV

Bed børnene kigge på billederne på side 41.

- Er der nogen børn, der kan se, hvad faren på billedet gør?

Lad børnene fortælle, om de kender til forskellige juletraditioner fra deres hjemlande. Tal om julen, der er en glædens fest, en glæde, vi vil dele med andre. Hvordan kan vi gøre andre glade?

VORES KATOLSKE TRO

Lad børnene se på billedet på side 42 i *Vores ven Jesus*. Giv dem gerne tid.

- Hvad er det, der sker på dette billede?
- Hvem kan ses?
- Hvilke detaljer ser vi? Kan nogen genfortælle?

Fuldend gerne børnenes fortælling ud fra teksten i børnenes bog.

Bed børnene lukke deres øjne og forsøge, at forestille sig, at de er hyrder, som er kommet til stalden. Hvad ser de? Hvad føler de, hvad hører og lugter de?

Tal om juletræet, stjernen og lysene og lad børnene farvelægge disse.

Øv Nye ord og Vi Tror.

EKSTRA FAKTA OMKRING JUL

Advent

Kan børnene huske, hvad advent betyder? (se kapitel 3) Advent betyder "ankomst", hvem venter vi på?

Vor tidsregnings begyndelse

Du kan tale om, at Jesu fødsel er verdenshistorisk så vigtig en begivenhed, at vores tidsregning tager sin begyndelse derfra. Forklar begreberne (skriv på tavlen) f.Kr. og e.Kr. (før Kristus og efter Kristus)!

Julens liturgiske farve

Julens liturgiske farve er hvid, præstens messehagel er hvid ved juletid. Hvid symboliserer glæden og lyset.

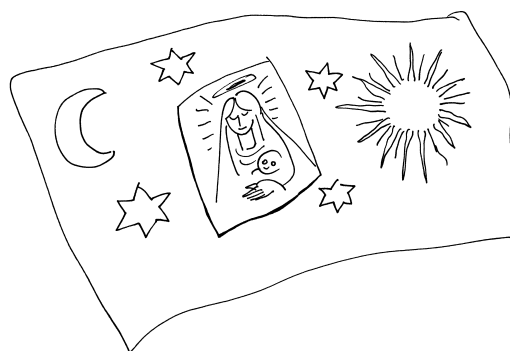
VI LEVER VORES TRO

Forslag til julepynt

Julehimmel

Klip stjerner, måne, sol og lys ud i lidt kraftigere papir. Bed børnene farvelægge disse og sæt dem så fast på et stort mørkeblåt stykke stof med et billede af Jomfru Maria og Jesusbarnet. Man kan også skrive en tekst med ordene:

JESUS ER VOR FRELSER.

Jesussymboler

Del grønt, gult og hvidt papir ud. Bed børnene tegne og klippe juletræer ud, samt stjerne og lys og tal om betydningen af dem ud fra teksten i børnenes bog. Klister disse på et A4-papir, som kan foldes til et julekort, eller på et stort ark.

Julekort

Klip julekort ud af hvidt eller farvet papir i passende størrelse. Lad børnene tegne julebegivenheden (stalden og krybben) og hjælp dem med at folde papiret og skrive GLÆDELIG JUL på kortet. Hvis de ikke når at tegne hele Jesu familie, kan de nøjes med at tegne et lys. Hjælp dem så med at skrive KRISTUS ER VERDENS LYS.

Lad børnene se på side 44 og spørg, om nogen genkender billedet.

- Hvem er det, vi ser?
- Hvad gør Julia?
- Hvorfor tænder vi lys ved Mariastatuen i kirken eller ved hendes billede?

Fortæl ud fra teksten i børnenes bog og læs sammen Hil dig, Maria.

Andagt

Et levende julekort

Lav et "levende julekort" sammen. Tal om, hvem der skal indgå i "kortet": Maria, Josef, englene, hyrderne, måske også nogle dyr. Del sjaler eller duge ud til udklædning. Det er fint, hvis Maria kan have noget blåt på sig. Svøb en dukke ind, så den ligner Jesusbarnet. Placer jer på en passende måde og udfør denne juleandagt sammen:

JULEANDAGT

Syng en sang

Lederen:

Vi er så glade. Du, som er større end hele universet og holder hele jorden i din hånd – du ville blive lille som os for vores skyld. Vi priser dig, Herre!

Alle:

Vi priser dig, Herre!

Lederen:

Maria, du var parat til at tage imod Jesus i dit liv. Herre, vi vil også tage imod dig i vore liv!

Alle:

Herre, vi vil også tage imod dig i vore liv!

Lederen:

Jesus, du kom, for at vi skulle få fred på jorden. Herre, vi beder for fred!

Alle:

Herre, vi beder for fred!

Lederen:

Som et tegn på fred, tager vi hinanden i hænderne og ønsker Guds velsignelse til hinanden og en glædelig jul.

Alle:

God jul!

Mind om "Hjemme hos os"-siderne.

Gør gerne forældrene opmærksomme på velsignelsen af hjemmet, som findes på "Hjemme hos os"-siden. Det er en gammel katolsk skik at velsigne hjemmet netop på Hellig-tre-konger. Det hænger sammen med de vise mænds besøg i Betlehem, de som ifølge legenden hedder Kasper, Balthasar og Melchior.

KATEKETENS EVALUERING

(tag gerne egne notater!)

- Kunne børnene dele deres egne juletraditioner med hinanden?
 - Var børnene parate til at se en dybere dimension i julefestlighederne?
 - Hvilket billede af Maria formidlede jeg?
 - Ville jeg kunne spørge børnene om, hvad de synes særligt meget om i timen?
 - Hvordan har jeg det efter dagens undervisning? Mine følelser har altid noget at sige mig...
 - Hvad vil jeg takke Helligånden for efter denne time?
- Nu har I tilbragt et helt semester sammen. Hvordan føles denne første tid sammen? Hvad vil I gå videre med i løbet af næste år, hvad vil I forandre?

8 GUD TILGIVER OS

Temaet i dette kapitel behandles i *Den Katolske Kirkes Katekismus* (1845,1848)

BAGGRUND

VORES LIV

Anna har lukket Sebastians fugl ud af buret, selvom hun godt ved, at det er forkert. Sebastian bliver meget vred og ked af det, og han hævner sig. Børnene vil selv gøre det godt igen, og de beder deres far om hjælp til at slutte fred med hinanden

- Hvilke historier om svigt og sårede følelser har jeg for nylig oplevet?
- Er jeg selv blevet såret?
- Hjælper det mig at tale om det? Hvem henvender jeg mig til?

VORES KATOLSKE TRO

Tilgivelsen af personer og genoprettelsen af forhold er et dagligt arbejde, som vi kristne stilles over for. Vi som Kirke fortsætter med at række ud efter dem, der er sårede, fysisk og sjæleligt for at videreføre den opgave, Jesus gav os. Gud vidste, hvor svært vi har ved at forstå tilgivelsens fulde indhold. Gud blev menneske, ikke bare for at vise os tilgivelsen. Jesus selv *er* Guds tilgivelse, han er Guds tilgivende kærlighed.

Vi har alle brug for hjælp, når det gælder om at forsones. Vi har brug for en elskende Gud, der forsikrer os om, at vi faktisk bliver tilgivet, og at vi er i stand til at tilgive. Vi behøver en Gud, som hjælper os, når vi er for bange, generte eller flove, for stolte eller for handlingslammede til at tage det første nødvendige skridt.

VI LEVER VORES TRO

Kun hvis børnene kan stole på, at Gud elsker dem betingelsesløst, kan de engagere sig i at finde vejen til forsoning og fred. Gud giver os hele tiden nye muligheder og lejligheder til at gøre godt. Skriftemålet vil bane vejen for dette.

- Har jeg selv oplevet skriftemålet som en åbning for noget nyt, som en trøst og glæde?
- Hvordan kan jeg på en troværdig måde formidle dette til børnene?

FØR TIMEN

Skriftemålets tidspunkt

Eftersom det er almenkirkelig forskrift (Kanonisk ret 914), at børn tager imod forsoningens sakramente kort før den første kommunion, er den konkrete skriftemålsforberedelse placeret i kapitel 12, kapitlet før kommunionen.

I Trin 1 stifter børnene bekendtskab med en beretning, hvor fejltagelse og ond vilje indimellem gør fælles sag. Her er det vigtigt at opdage de positive muligheder, som står til rådighed for at gøre godt igen. I Trin 2 lærer vi beretningen om Zakæus at kende. Vi taler om vores frie vilje og vores ansvar. Vi får lidt mere at vide om, hvad der sker når vi tager imod forsoningens sakramente. I Trin 3 synger vi sangen om Zakæus.

At sige sandheden, bekende sin skyld og bede om tilgivelse kan være rigtigt befriende, sådan som fortællingen "Det var fodbolden" på "Hjemme hos os"-siden viser.

At tale om synd med børn

Synd, anger, at bede Gud om tilgivelse og godtgørelse... For mange børn kan dette være helt nye ord og tankebaner. Med tanke på, at de snart skal tage imod forsoningens sakramente, er det vigtigt at uddybe forståelsen af disse begreber. En god hjælp tilbyder tegneserierne, hvor disse tanker sættes ind i livsnære, konkrete situationer.

Psykologien lærer os, at børn er spontane og intuitive: Måske slår de en klassekammerat i ren desperation i en presset situation. Var det en synd? Vær forsigtig med at dømme (men vis gerne at du tager synden alvorligt). Husk på, at Gud er forstående og kærlig. Det vigtigste er, at børnene tør have tillid. Vi kan altid vende tilbage til vores Gud.

Praktisk tip

I nogle menigheder får børnene som en forberedelse til det første skriftemål en enkelsamtale med præsten. Denne personlige samtale med præsten kan finde sted nogle måneder inden det egentlige skriftemål. Det hjælper børnene til at være mindre nervøse, når skriftemålet skal finde sted.

Målsætning

- Vi har fri vilje til at vælge mellem at gøre godt og ondt.
- Gud vil altid tilgive os, når vi angrer det forkerte, vi har gjort.
- Vi lærer beretningen om Zakæus.
- Ånden hjælper os med at vælge godt og at få fred igen, når vi har syndet.
- Forsoningens sakramente (skriftemålet) giver os Guds tilgivelse.

Medbring:

- Gruppens lys
- Sangbogen
- Eventuelle rekvisitter til dramatiseringen af Zakæus

Bogtip

- Til din egen orientering: **Skriftemålet - en vej til åndelig vækst**, Wilfrid Stinissen og David Vincent Nielsen (Katolsk Forlag)
- Folder om skriftemålet for børn 8 – 10 år (Pastoral-Centret, 2002). Med skriftespejl, bønner, skriftemålets forløb og ordforklaring.

I TIMEN

Byd børnene velkommen og udtryk din glæde over at møde dem igen.

Leg

Gymnastik

Forskning viser, at vores indlæring fungerer bedre, når vi bevæger kroppen. Det gælder især børn (se dertil "Kaldet til kateket – hvordan gør jeg konkret?"). Her kommer forslag til sjove bevægelsesaktiviteter:

Ryg mod ryg: Børnene står ryg mod ryg. Nu bøjer de knæene så dybt, de kan, og rejser sig derefter op igen uden at miste kontakten til kammeratens ryg!

Ti cirkler: Børnene står over for hinanden med håndfladerne mod hinanden. Nu laver de ti cirkler med håndfladerne. Derefter ti cirkler i den anden retning.

Vi løfter hinanden: Børnene står ryg mod ryg (de bør være cirka lige store) og tager fat indenfor hinandens arme som i en krog. Ved forsigtigt at bøje sig frem løfter de deres partner op på ryggen. De skiftes. Se, hvor stærk jeg er!

Hop på et ben: Børnene stiller sig to og to og holder hinanden i armkrog som ovenfor. Nu hopper de på et ben gennem rummet. Skift ben efter en tid.

Repetition: Hvad lærte vi sidste gang?

Spørg børnene, hvad de syntes var vigtigt af det, som I tog op sidste gang. Henvend dig særligt til dem, der ikke kunne være med. Lyt til børnenes forslag og gentag

NYE ORD: Til jul fejrer vi Jesu fødsel, og

VI TROR: Gud er blevet menneske for at vise, hvor højt han elsker os.

Kontroller børnenes bøger og se, om de har lavet øvelserne.

VORES LIV

Læs tegneserien på side 47.

Egne erfaringer

Har børnene selv oplevet en lignende situation? Vær åben, hvis nogen af dem vil tale om egne erfaringer, men pres ikke børnene, det kan være følsomt for dem. Tal om betydningen af at skabe fred igen efter en konflikt.

Alternativ mulighed: Dramatiseringer

Lad børnene gennemspille situationer, hvor de oplever konflikter og tilgivelse. Måske kan følgende eksempel stimulere fantasien:

Viktor ser, at en klassekammerat efterlader en fjernstyret bil i klasseværelset. Han tager den med hjem. Hans far spørger: Hvor kommer bilen fra?

- Hvordan vil dette ende? Lad børnene improvisere.

Tilgiv: At begynde på ny, at blive endnu bedre venner.

Opmuntr børnene til at finde forskellige afslutninger på følgende sætninger:

- Hvis man vil blive ven med den, man skændes med, kan man...
- Hvis man ser, at nogen bliver mobbet, kan man...

Tal om, at Gud gennem tilgivelsen altid giver os nye muligheder for at gøre godt igen.

VORES KATOLSKE TRO

Lad børnene se på side 48-49.

- Hvad ser de på billedet?
- Hvem sidder i træet?
- Hvem går forbi og vinker?
- Kender nogen af børnene til beretningen?

Fortæl om Zakæus, forklar i forhold til teksten lidt om, hvad en tolder var.

Dramatiser Zakæus

Rekvisitter: legepenge, sjaler, bord og stol, dyr/ting, som skal inddrages...

Eftersom de fleste børn ikke ved, hvad en tolder gør, kan det være en god idé at indlede dramatiseringen med Zakæus som skatte-opkræver. Han sidder bag et bord og har en bunke med (lege)penge foran sig. Børnene står i en lang kø, for de er tvunget til at betale told til ham, da de skal ind i byen. Zakæus udbryder: så, du har fire geder og et æsel?

Det bliver 5 denarer... (Zakæus ser snu ud og stopper legepenge ned i sin egen lomme...) Når så Jesus kommer forbi, kan I bruge en stol som træ.

Vi tegner Zakæus

En mulighed er også, at lade børnene tegne hver deres del af historien og siden klistre den op på væggen.

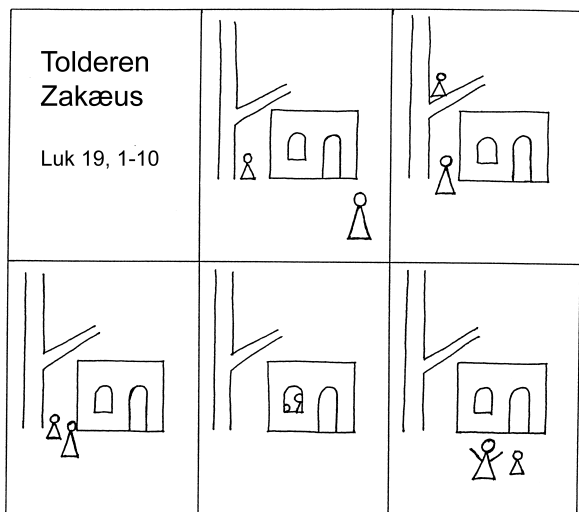
Tal sammen ud fra spørgsmålene på side 49 i *Vores ven Jesus*. Understreg vores frie vilje, vores ansvar, og ikke mindst, vores mulighed for at skabe forsoning og fred.

Introducer forsoningens sakramente.

Øv på Nye Ord og Vi Tror.

EKSTRA AKTIVITET

Nonfigurative bibelbilleder

ROLF EKNEFELT

Billedserien har til formål at lære børnene bibelberetningens indhold og blive fortrolige med handlingen. Kopier billedserien (bilag side 105), så der bliver en serie for hver to børn. Klip billederne ud, bland, og sæt dem sammen med en papirclips. Læs bibelteksten eller genfortæl den. Del så billedserierne ud og lad dem arbejde med disse to og to. For at kunne lægge billederne i rigtig rækkefølge bliver børnene tvunget til at tale om beretningen og diskutere indholdet. Hvis de lægger billederne i "forkert" rækkefølge, kan det måske åbne en diskussion, om hvordan det bliver, hvis beretningen får en anden slutning... OBS! Tænk på, at disse stregmænd er enkle, også at tegne selv. Måske vil du lave din egen serie i forbindelse med, at I læser en anden bibelberetning.

VI LEVER VORES KATOLSKE TRO

Gengiv Peters tanker. De giver en kort sammenfatning af, hvad de forskellige kapitler om forsoningens sakramente behandler.

Læs sangen om Zakæus igennem med børnene og træn på at synge den.

Bod – Andagt

Tænd gruppens lys i rundkredsen. Kateketen: "Når vi har gjort noget dumt, kan det føles tungt og mørkt indeni os. Lyset får os til at tænke på det lys, den varme og den kærlighed, Jesus giver os, fordi han altid elsker os – hvad vi end har gjort. Præcis som han viste med Zakæus."

Tag varsomt barnet til højre for dig i hånden og sig: "Jesus, du elsker... (barnets navn)". Hold fast i hånden og lad barnet tage den næste hånd. Sig gerne "Jesus, du elsker..." sammen. "Nu beder vi Gud om tilgivelse for alt det, vi har gjort, som ikke var godt:

Kateketen: *Hvis vi ikke har talt sandt.*

Alle: *Gud, tilgiv os.*

Kateketen: *Hvis vi har drillet nogen eller været hårde eller onde.*

Alle: *Gud, tilgiv os.*

Kateketen: *Hvis vi har gjort en anden trist eller vred.*

Alle: *Gud, tilgiv os*

Kateketen: *Hvis vi har talt ondt om nogen.*

Alle: *Gud, tilgiv os.*

Kateketen: *Jesus, vi beder dig, hjælp os med at bede hinanden om tilgivelse, hvis vi har gjort noget dumt. Du giver os din Ånd, så vi altid finder nye muligheder for at gøre godt og få fred med hinanden. Jesus, du lærte os en bøn, som også handler om tilgivelse. Fadervor... (eventuelt med bevægelser, se Gud kommer til os, kapitel 5).*

Syng Zakæussangen.

Afslut med at velsigne børnene og minde om "Hjemme hos os"-siden. Eventuelt kan man gøre forældrene opmærksomme på skriftemålsfolderen (Pastoral-Centret, best.nr. 3060), som præsenterer skriftemålet for børn.

KATEKETENS EVALUERING

(tag gerne egne notater!)

- Hvordan reagerede børnene på tegneserien om fugleburet?
- Kunne de dele lignende erfaringer med hinanden?
- Hvordan reagerede de på historien om Zakæus?
- Kunne de tage troen på, at Jesus også tilgiver os i dag, til sig?
- Kender alle hinandens navne, begynder børnene at føle sig trygge i gruppen?
- Hvilke forældre har jeg endnu ikke fået god kontakt med?
- Hvad vil jeg takke Helligånden for efter denne time?

9 VI MØDES TIL MESSEN

Temaet i dette kapitel behandles i *Den Katolske Kirkes Katekismus* (1348)

BAGGRUND

VORES LIV

Salme 23 i Salmernes bog, *Herren er min hyrde*, indeholder verset: "Du dækker bord for mig". Hvem af os ville ikke blive glad for at blive budt på et festmåltid? Men hvis vi alle vil være rigtigt "påklædte" til denne fest, er vi også nødt til at forberede os. Her er nogle spørgsmål at tænke over:

- Kan jeg finde tegn i mit liv på, at Jesus vil indbyde mig til en fest?
- Hvordan har jeg forberedt mig på at komme til hans fest?
- Hvad kunne jeg mere gøre?

VORES KATOLSKE TRO

De første kristne kaldte messen for "Herrens måltid". De samlede hjemme hos en af dem for at huske, hvad Jesus havde sagt og gjort, en forkyndelse om Herrens død og opstandelse. De spiste det måltid, som han indstiftede. Allerede Paulus skriver: "Brødet, som vi bryder, er det ikke fællesskab med Kristi legeme?" (1Kor 10,16) Messen er et bevis på den evige samhørighed med Gud. Messen i dag er en festlighed, der forener os med kristne gennem århundrederne og med Kirken i hele vores verden.

Meget af det, vi gør under messen, går tilbage til Jesu egen tid. Når vi siger "amen" eller synger "hosianna" og "halleluja", ved vi, at disse ord også forekom i de jødiske gudstjenester, som Jesus deltog i. I synagogerne plejede man også at læse op fra de hellige skrifter, prædike og synge Biblens salmer, præcis som vi gør i dag. (Hvis det er muligt, så besøg gerne en jødisk gudstjeneste og opdag lighederne!) De første kristne valgte at bevare vigtige dele af den jødiske gudstjeneste. Naturligvis kom der flere punkter til med læsningen af tekster om Jesus og den eukaristiske fejring i centrum.

Altret symboliserer både Herrens bord, omkring hvilket de troende forenes, og offeraltret. Altret er også et symbol for Herren selv, "... som er nærværende midt iblandt sine troendes forsamling, samtidig som offer frembåret for vor forsoning og som himmelsk føde, der giver sig til os." (Den Katolske Kirkes Katekismus, 1383).

Præstens klæder blev formaliseret så tidligt som i 300-tallet i overensstemmelse med den romerske klædestil. Gennem århundrederne har præsteklæderne udviklet sig til at omfatte alba, stola og messehagel ved messen.

I messen smelter det forgangne, det nuværende og det fremtidige sammen. Jesu offer og hans sidste måltid bliver tilstedeværende i vort måltid nu. Men vi får også en forsmag på det kommende måltid, der venter os i himlen.

VI LEVER VORES TRO

Når messen er slut, begynder det liv, som Jesus vil forvandle. Vi har taget imod kommunionen, vi er blevet "levende tabernakler", vi vil føre det, vi har taget imod i messen, videre. Bortsendelsen er et tegn på dette.

- Hvordan kan jeg formidle dette til børnene?
- På hvilken måde er det betydningsfuldt for mig, at messen er en forbindelse tilbage til dem, som er gået forud for os?
- Hvordan kan jeg vække interesse for alle de hellige ting, der indgår i messefejringen for børnene?

FØR TIMEN

Denne time tilbyder børnene et første skridt ind i deres forståelse af messen.

Messefejringen bør udformes..."...så man stimulerer de troendes bevidsthed, aktive og fuldstændige deltagelse – en deltagelse med krop og sjæl, i brændende tro, håb og kærlighed." (Almen introduktion til det romerske missale)

"Der er en risiko for at børnenes åndelige udvikling tager skade, hvis de i messen år ud og år ind stilles over for noget, der er næsten ubegribeligt for dem. ...børnene skal kunne fejre eukaristien med glæde og lethed for at møde Kristus og stå med ham over for Faderen."

Gudstjenestekongregationens Direktorat for børnemesser

"Børns legende natur, nysgerrighed og spontanitet kan anvendes som adgang til liturgien. Hvis et barn kan udføre en opgave, er det mange gange bedre, at barnet også gør det, end at den udføres af en voksen."

Fra Gudstjänst med barn, Gunnar Silow (Katolska Pedagogiska Nämnden)

De får et grundlæggende kendskab til, hvorfor vi fejrer messen, og en introduktion til altret og præstens klæder. Her er det fint, hvis I kan besøge sakristiet og møde en præst, som fortæller lidt om præstens specielle klæder. Børnene øver også messens indledende bønner. På "Hjemme hos os"-siden findes tips til forældre til, hvordan messen kan gøres mere tilgængelig for børn. Her findes også beretningen om Kristoffer, som bar Kristus på sine skuldre.

BOGTIPS

Lær mig om messen (til 6-7 år) Pastoral-Centret, best.nr. 3032) forklarer messens opbygning for børn. Børnene farvelægger billederne og udfylder med ord.

Messen hvad er det? (til 8-9 år) Pastoral-Centret, best.nr. 3011)

Messen i den Den katolske Kirke. Tekst og billeder til messens liturgi (fra 11 år) Pastoral-Centret, best.nr. 1037).

Den praktiske forberedelse før den første kommunion

Når nu undervisningen handler om messen, leder det tankerne hen på børnenes fejring af deres første kommunion. Det kan være en god idé at samle forældrene til et møde for at tale om praktiske ting i forbindelse med den første kommunion. Fortæl lidt om, hvordan I har tænkt jer, at messen skal forløbe, og hvad I forventer af forældrene. Planlæg gerne en forberedelsesdag i god tid. Tal om børnenes påklædning, det er fint hvis I bliver enige, så børnene har afstemt tøj på den store dag. Ellers kan det blive en kedelig oplevelse for det barn, der kommer i enkelt tøj, mens alle andre er klædt ud som til et bryllup. Der er en tendens til at overdrive børnenes tøj. For at dæmpe dette har nogle af bispedømmets menigheder indkøbt ministrantdragter, som børnene bærer under messen. Når de så kommer hjem, kan de stadig tage det på, de selv vil.

Målsætning

- Vi samles i messen, for Jesus bad os fejre den i hans minde
- Vi får lidt at vide om kalk, patene, messebog og præstens klæder
- Bøn om tilgivelse øves
- Kirken og messen lader os komme det hellige nær

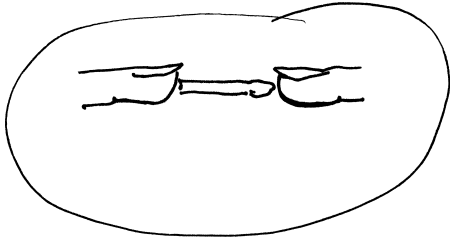
Medbring:

- Gruppens lys
- Sangbog
- Lovsang
- Tændstikker (se legen i starten)

I TIMEN

Byd børnene velkommen og vis din glæde over at møde dem igen.

Leg *Tændstikfingre*

To børn holder en tændstik mellem deres pegefingre. De skal nu flytte sig rundt i rummet uden at tabe tændstikken. Efter lidt træning kan de øge sværhedsgraden for eksempel ved at sætte sig på hug, lægge sig på gulvet, klatre over et par stole. Børnene lærer hinanden bedre at kende og har det sjovt.

Repetition: Hvad lærte vi sidste gang?

Spørg børnene, hvad de syntes var vigtigt af det, som I tog op sidste gang. Henvend dig også til dem, der ikke kunne være med. Lyt til børnenes forslag og gentag:

NYE ORD, fri vilje: vi vælger selv, hvordan vi handler, og:

VI TROR, Gud vil altid tilgive, når vi angrer.

Spørg, om børnene har læst beretningen på "Hjemme hos os"-siden og tegnet det, de skulle!

VORES LIV

Lad børnene kigge på tegneserien på side 53.

- Hvad sker der?
- Synes børnene også, at det er vigtigt med kirkekaffe?
- Ved nogen, hvad forbønner er?

Forklar vigtigheden af, at alle kan hjælpe til, så det bliver en fin messe (vi kan for eksempel hjælpe til ved at deltage aktivt). Vi samles, for at være Jesus Kristus nær. Fortæl ud fra teksten i børnenes bog.

VORES KATOLSKE TRO

Vi forbereder os

Tal med børnene: Det er en svimlende tanke, at vi er millioner af mennesker over hele verden, som fejrer messen, ofte samtidigt. Døgnet rundt fejres altid en messe et eller andet sted. Har børnene en slægtning eller ven langt borte, som også fejrer messe? Hjælp dem med at skrive navnet på vedkommende i *Vores ven Jesus*, side 54. Eventuelt kan de gøre det derhjemme med hjælp fra forældrene.

Se på billedet af altret. Hvad ser vi der? Lad børnene fortælle, hvad de ser, og hjælp dem med at forklare indholdet ud fra bogen. Skriv gerne KALK og PATENE på en tavle eller på et stort stykke papir, og træn på at udtale ordene. Måske tillader præsten, at I går ind i sakristiet og ser på disse værdifulde sager.

Kig på præstens klæder. Her ville det være vældigt fint, hvis I kunne invitere en præst. Bed ham om at tage de forskellige beklædningsdele på foran børnene og lad ham fortælle lidt om, hvad de hedder og hvad de symboliserer.

Tag salmebogen frem og spørg børnene, om de genkender bogen. Lad børnene bladre lidt og hjælp dem, med at finde en salme, de genkender. Skriv LOVSANG på tavlen og hjælp børnene, med at skrive LOVSANG i deres bog.

Messen begynder

Tal med børnene:

Hvad sker der i løbet af messen?

Hvad gør vi, der deltager?

Lav forskellige bevægelser fra messen med børnene (stå, sidde, knæle, slå sig for brystet, fredshilsen...) for sammen at opdage, at vi er ganske aktive under messen. Pointer: Jesus er virkelig med os under messen, vi vil vise ham ærbødighed (forklar gerne ordet) ved at deltage aktivt, med bevægelser, med sang og med bøn.

Tal med børnene om messens begyndelse. Se på billedet af præsten, side 55. Øv svarene. Forklar, at messen er som et festmåltid, som Jesus har inviteret os til. Hvis vi er inviteret til en ven, er det godt, hvis vi kan blive tilgivet inden festen begynder. Så bliver vi frie for vores skyld. Sådan går det også til under messen: Inden vi begynder på festmåltidet med Jesus, vil vi bekende vores synd og skyld og tage imod Guds tilgivelse. Øv bønnen om tilgivelse.

Forklar gestussen, når vi slår os for brystet: Vi markerer os selv som syndere (det er ingen Tarzan-gestus!)

Læs gerne præstens ord op:

*Den almægtige Gud forbarme sig over os,
forlade os vore synder
og føre os til det evige liv.*

Vi svarer: *Amen.*

VI LEVER VORES TRO

Læs om Annas tanker på side 56 i *Vores ven Jesus* og lyt til, hvad børnene selv tænker på i forbindelse med messen.

Fortæl, at der på "Hjemme hos os"-siden står noget om ting, man kan øve, som gør det sjovere for børnene at deltage i messen.

Lad børnene farvelægge kirken. De må gerne lave opgaven færdig derhjemme i tilfælde af, at de ikke når det i løbet af timen.

Andagt

Mørkelæg rummet eller dæmp lyset.

Tænd gruppens lys i midten og læg også et krucifiks eller et billede af Jesus ved siden af. Lyset minder os om, at Jesus er her. Bed børnene lukke øjnene og være helt stille et stykke tid.

Bed:

Jesus er vores ven. Han længes efter at give sig selv til os, når vi tager imod den hellige kommunion.

Syng en sang

Lav en meditationsøvelse, hvor du siger "Jesus" – børnene ånder ind – "Jesus" – børnene ånder ud... Fortsæt så længe, børnene kan koncentrere sig. Øvelsen kan føre videre til Jesus-bønnen (se *Lovsang*, side 958).

Syng en sang, som I kan anvende i messen (tal med sognepræsten).

Afslut med at velsigne børnene.

Mind børnene og deres forældre om "Hjemme hos os"-siden, inden I skilles.

KATEKETENS EVALUERING

(tag gerne egne notater!)

- Hvordan fungerer sammenholdet i min gruppe? Kan jeg gøre noget, så de lærer hinanden bedre at kende?
- Hvordan tog børnene forklaringerne omkring messen til sig?
- Hvem har let ved at tage min undervisning til sig, hvem har svært ved det?
- Er der noget, jeg kan gøre for at trænge ind til dem, der ikke er så modtagelige?
- Kan det tænkes, at Gud har villet sige mig noget gennem nogle af børnene i dag?
- Hvad vil jeg takke Helligånden for efter denne time?

10 VI LYTTET TIL GUDS ORD

Temaet i dette kapitel behandles i *Den Katolske Kirkes Katekismus* (1349)

BAGGRUND

VORES LIV

Kapitlet handler om Bibelen som en bog fuld af spændende historier. Hvad ville der stå i bogen om mit liv? Hvordan ville jeg fortælle mit livs historie? Er der en rød tråd? Hvordan har vejene i mit liv været? Er de gået op eller ned? Snoede stier eller brede alleer, opdagelsesrejser i ukendt land eller måske usikkerheder ved korsveje? Hvem eller hvad har jeg vandret med? Hvor findes Gud i denne historie? Hvordan ville jeg fortælle historien til min sjælesørger? Hvordan ville jeg fortælle den til min ven? Til børnene?

Under en retræte fik kateketerne til opgave at tegne deres liv som træ. Tegningen indbød til en betragtning over hvor vi har vores rødder, hvor vi henter vores åndelige næring, hvad vores stamme er fyldt med. Hvilke grene er svage, hvilke er stærke, hvilke grene når ud til andre og hvilke bærer frugt.

VORES KATOLSKE TRO

Gennem Biblen åbenbarer Gud sig selv for os og inviterer os til at blive en del af den frelseshistorie, han har beredt for os.

Biblen indeholder beretninger om Guds skabende kraft, om hans kærlighed til mennesker og om menneskers svar på hans tiltale. Beretningerne beskriver Guds reddende gerninger i fortiden, men peger også frem mod opfyldelsen af Guds løfte i fremtiden. Biblens mennesker ser tilbage og mindes, de reflekterer over det, som er sket, og opdager Guds nærvær i deres erfaringer. Ofte læser vi i Biblen: *"Og Gud sagde til Moses..."* På en eller anden måde bliver Guds tanker og vilje tydelige for Biblens mennesker, for dem, som søger ham i deres liv. Gud taler gennem begivenheder og omstændigheder, gennem møder med andre. Såvel personligt som politisk og socialt ses livet i relation til Gud. Biblens forfattere skrev under Helligåndens inspiration. Biblen kan også ses fra et andet perspektiv – nemlig som Guds handlen og hans beretning om sit folk. Gud har et håb og et ønske for menneskene. Gud vil udtrykke sig, komme i kontakt med mennesket. Biblen afslører denne længsel til Gud. Gud skaber en kontinuitet i alle de begivenheder, som udgør vores liv og vores historie. Denne hans plan, som vi alle er med i, kaldes for frelseshistorie. Min "lille" historie indgår i den store og er en fortsættelse af det, som begyndte med Abraham og Sara. Gennem Kirken er vi en del af Guds folk.

Biblen er Guds ord. Når Gud taler, gør han det med og gennem mennesker – deres formåen, deres historie, deres måde at skrive og redigere. Gud er altid større end, hvad noget bogstav kan formidle. Den, der på den rene måde har formidlet Guds

ord til os i hele sin person, er Jesus Kristus. I Johannesevangeliet kan vi læse: ”Og Ordet blev kød” (Joh 1,14). Biblens tekster skal tolkes, udlægges og formidles, og det sker gennem Jesus Kristus. Kristi fortolkningsopgave forvaltes af Kirken. Under messen kan vi lytte til Biblens budskab, lytte og tage imod det som Guds ord. Katekismen siger, at vi tager imod Herren både gennem hans legeme og gennem hans ord under messen.

VI LEVER VORES TRO

Jesus... prædikede Guds evangelium og sagde: ”Tiden er inde, Guds rige er kommet nær; omvend jer og tro på evangeliet!” (Mark 1,15)

- Hvordan kan jeg tage imod Guds ord, det glædelige budskab i mit liv?
- Hvordan kan jeg bedre lære Biblens beretninger at kende?
- Hvordan kan jeg ”smitte” børnene med min tro på Guds ord?

Tips før messen

- Børn lærer ved at gøre. Hvis de for eksempel kan være aktive og dramatisere et evangelium i forbindelse med en prædiken, kan budskabet blive et minde for livet.
- Børnene kan selv forfatte og læse forbønner. De kan også formulere deres bønner spontant under messen.
- Umiddelbart før Herrens bøn kan børnene opfordres til at komme op til altret og blive der til og med kommunionen.
- Man kan holde hinanden i hånden under Herrens bøn (for eksempel rundt om altret). Den kan også bedes med fagter (se *Gud kommer til os*, side 34).
- Hvis omstændighederne tillader det, kan børnene udtrykke deres lovprisning af Gud gennem en organiseret dans.

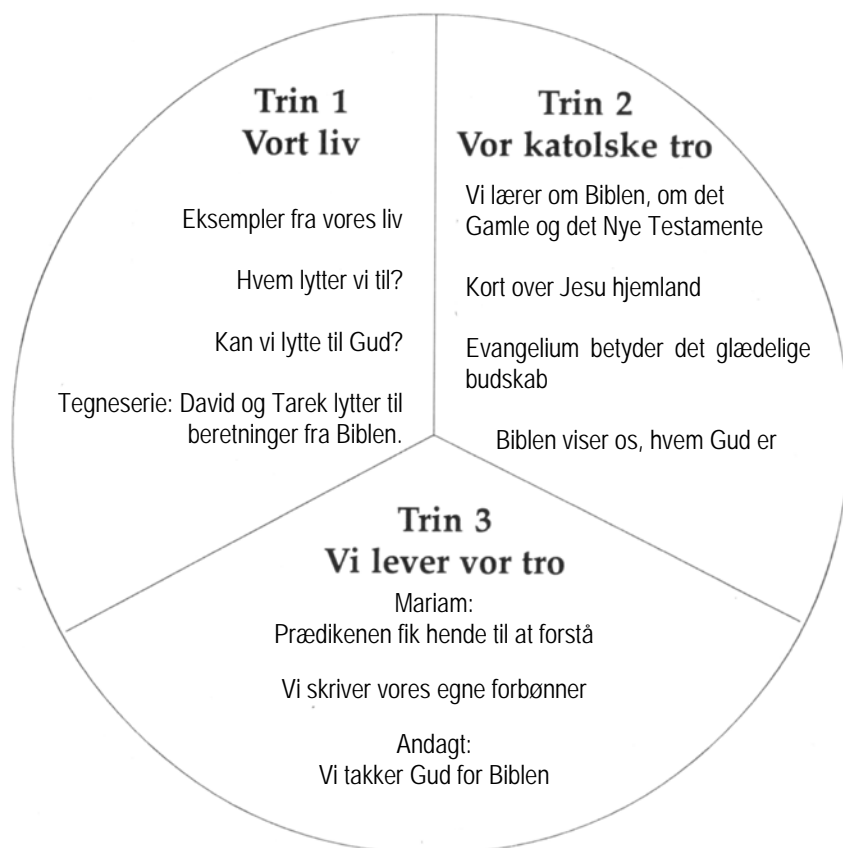
FØR TIMEN

Kapitlet fokuserer på Biblen og Ordets Liturgi i messen. Biblen er fuld af spændende historier. Vi får at vide, at den består af to dele: det Gamle og det Nye Testamente. I det Nye Testamente læser vi om Jesus.

”Hjemme hos os”-siden præsenterer brødunderet fra Johannesevangeliet, hvor Jesus taler om sig selv som Livets brød. Beretningen fremhæver også betydningen af barnet, som bærer sine gaver frem. Dette vil blive uddybet i næste kapitel.

Målsætning

- Vi lærer Biblen at kende som en bog fuld af gode historier om Guds folk
- Vi får at vide, at de fire evangelister skrev hvert deres evangelium om Jesus Kristus
- Vi øver messens svar, trosbekendelsen og skriver vores egne forbønner

Medbring:

- Gruppens lys
- Sangbogen
- Bibel, eventuelt børnebibel
- Se ekstra aktiviteter under Trin 2 og medbring det, der er brug for, hvis du vil gennemføre nogen af aktiviteterne

I TIMEN

Byd børnene velkommen og udtryk din glæde over at møde dem igen.

Leg

Kinesisk hviskeleg

Alle sidder i en ring. Kateketen hvisker en sætning til den, som sidder nærmest. Denne hvisker så sætningen videre til sin nabo o.s.v. Når runden er færdig skal den sidste sige sætningen højt. Det plejer at være en overraskelse! Forklar børnene, at det er vigtigt at lytte til hinanden. Det skal vi især tale om i dag. (Vær opmærksom på, at dette kan være for svært for nogle børn, som kan have problemer med hørelsen.)

Repetition: Hvad lærte vi sidste gang?

Spørg børnene, hvad de syntes var vigtigt af det, som I tog op sidste gang. Henvend dig især til dem, der ikke kunne være med. Lyt til børnenes forslag og gentag:

NYE ORD: Messen er hellig.

VI TROR: Jesus er med os, når vi fejrer messe.

Spørg om børnene har læst om den hellige Kristoffer på "Hjemme hos os"-siderne.

VORES LIV

Tal med børnene: Hvad sker der, når vi lytter til hinanden?

- Man lærer hinanden at kende
- Man undgår misforståelser
- Man lærer nye ting

Hvem taler til os?

Venner, forældre, lærere, men også Gud.

Hvordan taler Gud til os?

- gennem andre mennesker, gennem møder og begivenheder. Forklar gerne nærmere. Måske siger en ven til os: Gør ikke sådan, det er farligt! Så kan det være, at Gud taler til os gennem denne ven. Hvis vi er ude i naturen, og vi ser noget vældigt smukt, så kan det være Gud, som vil sige til os: Se, alt dette har jeg skabt for dig!
- I messen
- Gennem samvittigheden
- Gennem Biblen

Tag en Bibel frem (eventuel også en børnebibel) og vis den til børnene:

- Er der nogen, som ved noget om denne bog?

Lad børnene fortælle fri og læs så tegneserien på side 59 sammen. Her ser vi David. Han hilser på sin ven Tarek, der kommer fra Irak.

VORES KATOLSKE TRO

Tag Biblen frem igen og vis børnene de forskellige dele: det Gamle og det Nye Testamente.

- Hvilken del er tykkest?

Skriv DET GAMLE TESTAMENTE og DET NYE TESTAMENTE på tavlen.
Lad børnene gentage.

Forklar forskellen på de to ud fra teksten i *Vores ven Jesus*.

Lad børnene slå op på side 60-61 og lad dem farvelægge kortet sammen.

Skriv evangelisternes navne på tavlen og lad børnene gentage dem højt.

Kig på billederne med kvinden, som mindes, hvad Jesus har gjort, og forklar, at Kirken fandtes før Biblen (det Nye Testamente).

Gennemgå spørgsmålene på side 61 og lad dem farvelægge kortet.

Forklar, at vi om søndagen læser tre læsninger under messen, og at den første er taget fra det Gamle Testamente. Den anden kommer tit fra et af Paulus' breve. Til Evangeliet (den sidste læsning) rejser vi os op og synger Halleluja. Så læser præsten eller diakonen fra Evangeliet, det vil sige beretningerne om Jesu liv.

Øv menighedens svar og på det lille korstegn for pande, mund og hjerte, som tegn på, at Evangeliet skal være i vores tanker, ord og gerninger.

Øv Nye ord og Vi tror.

Ekstra aktivitet

Skriv ORDETS LITURGI på tavlen. Forbered otte kort med følgende ord

KORSTEGNET

BØN OM TILGIVELSE

ÆRE VÆRE GUD

LÆSNING

EVANGELIET

PRÆDIKEN

TROSBEKENDELSEN

FORBØNNER

Forbered kortene med tape eller noget lignende til at sætte det fast med og bed børnene hjælpe med at sætte kortene på tavlen i den rigtige rækkefølge. Man kan også skrive messens dele på A4-ark. Del dem ud til børnene og lad dem blive enige om, hvilken rækkefølge de skal lægges i på gulvet.

VI LEVER VORES TRO

Lad børnene kigge på side 62 og læs om Mariams tanker. Skriv gerne PRÆDIKEN på tavlen og forklar, at præsten eller diakonen forklarer Guds ord for os i prædikenen.

Øv indledningen til trosbekendelsen. Forbønner – forklar vigtigheden af, at vi beder for os selv og for andre, som har det svært, og hjælp siden børnene med at

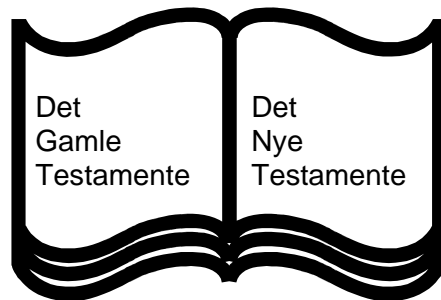
skrive en egen forbøn. Måske kan nogle af børnene læse deres forbønner op under messen.

Andagt

Læg en opslået Bibel på et stykke stof i jeres midte og tænd gruppens lys ved siden af. Måske vil du lægge blomster eller en anden dekoration rundt om.

Tag forsigtigt på barnet til højre for dig ved hånden og sig hans/hendes navn. Slip ikke hånden og lad barnet tage den næste i hånden o.s.v. Sig eventuelt hinandens navne sammen. Jesus sagde: Hvor to eller tre er samlede i mit navn, er jeg iblandt dem.

Vi beder:

Kateketen: I Biblen lærer vi alle mennesker at kende, som har troet på dig, Gud!

Alle: Tak Gud, for Biblen!

Kateketen: I Biblen kan vi læse om Guds kærlighed til os.

Alle: Tak Gud, for Biblen!

Kateketen: I Biblen kan vi læse om Jesus Kristus.

Alle: Tak Gud, for Biblen!

Syng en sang

I Biblen kan vi læse om Maria, afslut med at bede Hil dig, Maria sammen og velsign så børnene.

Mind om opgaverne på "Hjemme hos os"-siderne, inden børnene går.

KATEKETENS EVALUERING

(tag gerne egne notater!)

- Hvordan reagerede børnene på præsentationen af Biblen?
- Hvor mange børn syntes at kende til Biblen?
- Hvad bør jeg tage op igen til kommende møder?
- Hvordan fungerer kontakten til forældrene? Hvad kan jeg mere gøre?
- Hvordan fungerer børnene i gruppen? Måske kan jeg også begynde at anvende baggrundsmusik for at øge stilheden og koncentrationen under den afsluttende bøn?
- Hvad vil jeg takke Helligånden for efter denne time?

*"Herre,
hjælp os til ikke at dømme for hurtigt.
Lær os at se Jesus Kristus i vores børn.
Alle børn ønsker at føle sig værdsatte,
hjælp os derfor med at være milde og kærlighedsfulde.*

"...og den, der tager imod sådan et barn i mit navn, tager imod mig..."

(Matt 18,5)

*Tak Gud,
fordi vi kateketer ikke bærer alt ansvar:
Vores ansvar er en tidsbegrænset opgave om at vejlede børnene.
Hvis vi indser, at vi ikke er ensomme,
kan vi bedre håndtere problemerne.
Tak for, at du er med mig og med alle kateketer.
Du løfter byrden fra vores skuldre
og lader os glædes over vores kaldelse.
Amen"*

11 VI BÆRER OS SELV FREM

Temaet i dette kapitel behandles i *Den Katolske Kirkes Katekismus* (1359 - 1372)

BAGGRUND

VORES LIV

Elie er en mager, energisk dreng på 18 fra Norsborg, han har kun været i Sverige i to år, men efter han er kommet hertil fra Mellemøsten, har han allerede nået at anskaffe sig mange ting. Han arbejder og tjener penge som ingen anden. Han plejer at sige til sin familie: "Jeg kan ikke nå at gå til messe, jeg er nødt til at arbejde. Det er godt for børn og gamle at gå derhen, men jobbet kommer først. Gud har intet imod, at vi tjener penge." Elie er i stor fare for at begynde at dyrke Mammon, pengenes afgud. Der findes endnu noget, som holder ham tilbage fra at blive en almindelig og simpel Mammontræl. Han er ikke nærig, han sender penge hjem til sine bedsteforældre. Inden han kom til Sverige, havde han ladet Jesu hjerte tatovere på sin ene arm og Marias hjerte på den anden for at huske, hvem han egentlig arbejder for. I begyndelsen var det lidt anstrengende, når kammeraterne på arbejdet drillede ham, men så småt vænnede de sig til det, og nu kan de rigtig godt lide ham, for han stiller op for alle. Han er ikke bange for at stå frem for sin tro. Den, der siger noget nedsættende om Kirken, har allerede fået en prøve på hans hårde knytnæve, men nu er det tilstrækkeligt, at hans øjne lynner, så bliver alle tavse som på kommando. Elie har en frimodighed, som er et kendetegn på Helligånden, som vi ser det hos Maria. Han er ikke bange for det, som de fleste er bange for – at virke latterlig.

*Af biskop Anders Aborelius' katekese på Stiftsungsdomsdagen,
2003*

- Hvilke tanker vækker beretningen om Elie?
- På hvilken måde kan jeg som kateket give troen en plads i børnenes liv?

VORES KATOLSKE TRO

Kapitlet fortsætter uddybningen af messens mysterium. I det store skema på side 66-67 ser vi messen som et spejlbillede af vores eget liv. Mange af de elementer, vi fejrer i messen har et sidestykke i vores liv. Messen kan på den måde hjælpe os med at se et dybere indhold i det liv, vi lever. Kristi nærvær er ikke forbeholdt messen, den opstandne er med os i vores daglige liv.

"Jesus har valgt Påsken som tidspunktet for at fuldføre det, Han havde forkyndt i Kapernaum: at give sine disciple sit Legeme og sit Blod (Joh 13,1-17). Ved at fejre det sidste måltid med sine apostle under Påskemåltidet gav Jesus den jødiske Påske dens endegyldige mening. Ja, Jesu overgang til Faderen i sin død og opstandelse, den nye Påske, blev foregrebet i Aftensmåltidet og bliver fejret i Eukaristien, som opfylder den jødiske Påske og foregriber Kirkens endelige Påske i Rigets herlighed."

Af Den Katolske Kirkes Katekismus (af 1339 og 1340)

VI LEVER VORES TRO

Skaberens gaver og frugten af vores arbejde bæres frem og forvandles under messen. Det er et tegn på, at vores eget liv forandres af det, der sker under messen.

- Hvordan kan jeg lade den Opstandne forvandle mit liv?

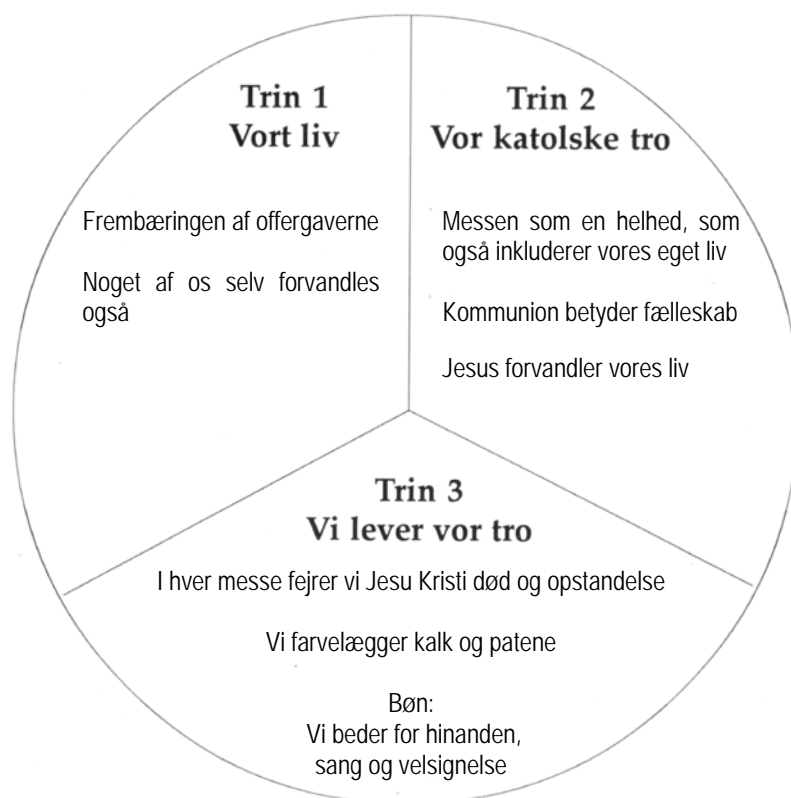
FØR TIMEN

I slutningen af det foregående kapitel har børnene hørt historien om drengen, som bærer sine to fisk og de fem brød frem til Jesus. Dette kapitel indledes med frembæringen af offergaverne. Børnene får hjælp til at forstå, at det også er noget af os selv, som her forvandles. Det store skema om messens struktur hjælper børnene til at se messens helhed. Vi kan lettere forstå forskellige elementer i messen, hvis vi sammenligner dem med begivenheder fra vores eget liv.

På "Hjemme hos os"-siden fortælles om, hvordan Jesus, der står midt i en farlig strøm, holder en bro oppe, som forener mennesker og hindrer fjendskab og synd. Tal gerne med børnene om den fortælling.

Målsætning

- Ved frembæringen af offergaverne beder vi Gud om, at han også må tage imod os og vores liv og forvandle det til noget rigtig fint.
- Vi lærer messens forskellige dele at kende og ser, hvordan de afspejler begivenheder i vores eget liv.
- For os kristne er opstandelsen en stor glæde, som vi fejrer ved at gå til messe om søndagen.

Medbring:

- Gruppens lys
- Sangbog
- Se på de forskellige aktiviteter under Trin 2 og forbered dig, hvis du vil gennemføre nogen af dem
- Små lapper med børnenes navne og en kurv til andagten
- Måske vil du byde børnene på påskeslik

I TIMEN

Byd børnene velkommen og udtryk din glæde over at møde dem igen.

Leg

Stumme statuer

Et barn får bind om sine øjne og skal så gå rundt og ved hjælp af hænderne identificere sine kammerater, som står placerede som statuer og ikke må sige noget. En kontaktskabende leg!

Repetition: Hvad lærte vi sidste gang?

Spørg børnene, hvad de synes var vigtigt af det, som I tog op sidste gang. Henvend dig især til dem, der ikke kunne være med. Lyt til børnenes forslag og gentag:

NYE ORD: Evangelium betyder det glædelige budskab,
VI TROR: Bibelen viser os, hvem Gud er.

Spørg børnene, om de har læst om, hvad der skete med drengen, som bar sine to fisk og de fem brød frem.

VORES LIV

Kig sammen på side 65. Kan børnene se, hvad der sker på billederne? Tal sammen om teksten i børnenes bog ud fra følgende spørgsmål:

- Hvordan kan vores gaver blive forvandlede under messen? (Ved at Helligånden kommer, når præsten udtaler indstiftelsesordene, de ord, Jesus sagde: Dette er mit legeme...)
- Hvordan kan vores eget liv blive forvandlet? (Ved at vi lever som Jesus lærer os det...)

Det er selvfølgelig godt, hvis et af børnene kan være med til at bære offergaverne frem, hvis I har en messe i forbindelse med undervisningen.

VORES KATOLSKE TRO

Se sammen på side 66-67. Hvad får børnene øje på? Hjælp dem med at se messen som en helhed ved hjælp af den store tegning. Forklar, hvordan enkeltstående elementer i messen kan sammenlignes med begivenheder i vores eget liv. Forsøg at finde flere elementer i messen, for eksempel fredshilsenen, og bed børnene om at finde et sidestykke i deres eget liv.

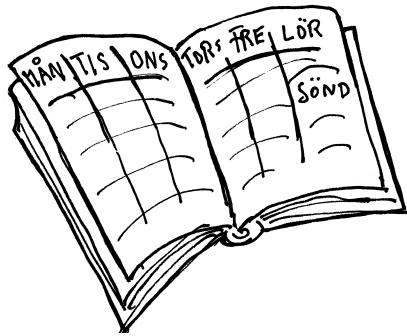
Forklar:

- I messen møder vi Gud gennem Jesus Kristus, den Gud, som skaber os og redder os fra alt ondt.

Forenede gennem Kristus

Forklar for børnene, at Jesus gav sit liv for os, fordi han ville, at hele vores liv skulle fyldes af kærlighed, fred og fællesskab. Når vi forenes i den hellige kommunion, så forenes vi med hele Kirken. Store og små, stærke og svage, syge og raske og folk fra forskellige lande. Vi bliver alle ét med Ham.

Ekstra aktiviteter

Jesus Kristus forvandler vores uge

Tegn en kalender, hvor du placerer søndagen først, og vis den til børnene. Kopier og del ud til hvert barn. Fortæl om, hvordan Kristus vil forvandle vores liv, og lad børnene skrive i kalenderen eller tegne noget, som viser, at de lader Kristus blive en del af deres liv på de forskellige dage i den kommende uge. For eksempel kan de bede en ekstra bøn om mandagen, hjælpe en anden om tirsdagen, vise at de holder særligt af nogen om onsdagen, tænke på at takke Gud for alt det vidunderlige, han giver os, om torsdagen...

Banner: Dette er mit legeme

Lav et banner ved hjælp af et aflangt stykke stof eller et klip i tykt papir. Fastgør et pænt billede af Jesus Kristus på midten og lad børnene klippe store bogstaver ud med teksten "Dette er mit legeme". Lad dem farvelægge bogstaverne og fastgør dem til banneret, som siden kan vises til messen.

VI LEVER VORES TRO

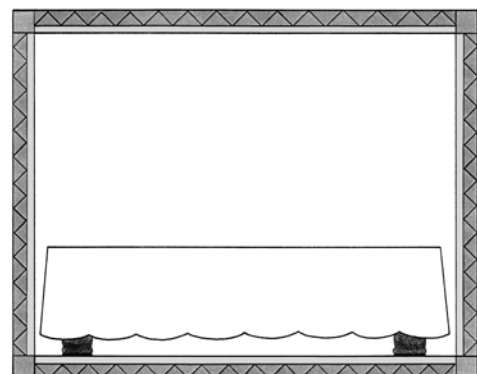
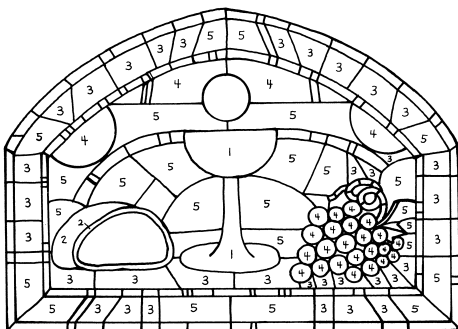
Tal med børnene om, at vi fejrer Jesu Kristi død og opstandelse i hver messe. Det var det, der skete den første påske.

Lad børnene farvelægge på side 68. Gør dem gerne opmærksom på den mandorla, Kristus er placeret i. Mandlens skal er hård at knække. I middelalderen var den et afholdt symbol for den hårdnakkede tålmodighed, vi må have i vores venten på Kristi tilbagekomst.

Ekstra aktiviteter

Kopier "altartavlen" med kalken, hostien, brødet og vindruen (bilag side 106). Del arkene ud til børnene og lad dem farvelægge "tavlen".

Kopier billederne med alterbordet (bilag side 107). Del arkene ud til børnene og lad dem tegne "messens tilbehør" (se også kapitel 9).

Andagt

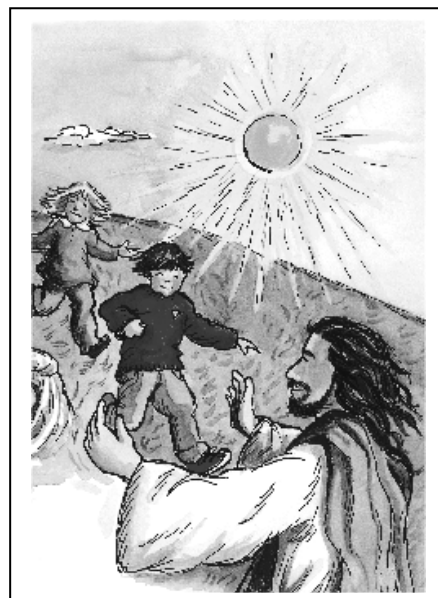

Tænd gruppens lys i midten.

Stil en kurv med sammenfoldede papirstykker i midten. På hvert stykke har du skrevet et af børnenes navne. Lad hvert barn hente et papirstykke. Bed barnet om at folde papiret op og sige: "Jeg beder for, at ... (navnet på papiret) får en god påske."

Syng en sang

Afslut med at velsigne børnene.

Mind børnene (og eventuelt forældrene) om "Hjemme hos os"-siderne. Nævn især historien om Jesus som en bro i vores liv.

KATEKETENS EVALUERING

(tag gerne egne notater!)

- Hvad forsøgte jeg at sætte i gang, og hvordan gik det?
- Hvordan reagerede børnene på fortællingen om frembæringen af offergaverne?
- Hvad gik godt og hvorfor?
- Var der noget, som ikke gik godt? Hvorfor?
- Hvad bør jeg tage op igen til den kommende time?
- Hvad vil jeg takke Helligånden for efter denne time?

*"Min Gud,
tak for din store kærlighed til børnene, jeg underviser.
Min Gud,
jeg tænker på, hvad mon din allerkæreste vilje er for dem?
Giv mig nåden til at føre dem nærmere dig.
Send din Ånd til min hjælp.
Amen"*

12 VI GÅR TIL SKRIFTE

Temaet i dette kapitel behandles i *Den Katolske Kirkes Katekismus* (140 - 1460)

BAGGRUND

VORES LIV

En kateket fortæller følgende historie:

I fastetiden havde vi samlet de yngste børn i undervisningen til messe. I sin prædiken forklarede præsten, at Jesus døde for os på korset for at redde os fra synd. Så stillede han nogle retoriske spørgsmål: Hvem af os kan sige, at vi har levet vores liv uden at synde? Hvem af os kan sige, at vi er perfekte? Som på kommando løftede alle hånden. Præsten tabte tråden...

- Hvor længe siden er det, at jeg indrømmede at have gjort en fejl og bad om tilgivelse?
- Hvilken respons fik jeg?
- Børnene kan have svært ved at se deres egne fejl. Hvordan kan jeg på en sund måde gøre dem opmærksomme på deres ansvar, deres sunde fornuft og deres samvittighed?

VORES KATOLSKE TRO

Om forsoningens sakramente

"Bodens hele virkning består deri, at den genindsætter os i Guds nåde og forener os med Ham i det højeste venskab". Dette sakramentes mål og virkning er altså *forsoningen med Gud*. Hos dem, der modtager Bodens sakramente med et sønderknust hjerte, og en religiøs indstilling, "plejer der at følge samvittighedens fred og klarhed sammen med en stærk åndens trøst". Sakramentet til forsoning med Gud medfører nemlig en sand "åndelig opstandelse", en genindsættelse i Guds børns værdighed og i dette livs goder, hvoraf det kostbareste er venskabet med Gud."

Den Katolske Kirkes Katekismus (1468)

VI LEVER VORES TRO

"Skriftemålet skal i første række fokusere på Guds tilgivelse, dernæst på vores synder. Et skriftemål er gyldigt, også selv om vi ikke husker de specifikke synder, men det kan aldrig være gyldigt, uden at præsten giver syndsforladelsen. Tilgivelsen er overordnet vores synder, det er vigtigt ikke at tabe af syne!"

Sr Carol

Det er godt, hvis børnene ser, at voksne omkring dem også går til skrifte. Det gælder både forældre og kateketer.

- Hvordan kan du formidle den store gave og rigdom, som skriftemålet er for os katolikker, til børnene?
- Hvad har forsoningens sakramente betydet i dit liv?

FØR TIMEN

Denne time er en konkret forberedelse til det første skriftemål. Nu er det vigtigt at formidle glæden ved dette sakramente, så barnet kan se det som en positiv forberedelse op til modtagelsen af den første hellige kommunion. Skriftemålet er højtideligt, også fordi det understreger, at barnet er vokset og er blevet større – et lille barn kan ikke tage ansvar for, hvad det gør. Børn i første kommuniens alderen er derimod blevet så store, at de selv kan tage imod forsoningens sakramente. Det er en stor begivenhed!

Før skriftemålet er det særdeles vigtigt at tale med forældrene, så de på passende vis kan støtte barnet i hjemmet. Måske ville det være godt at samle forældrene til et møde. Understreg, at forældrene ikke skal opmuntre til noget miniskriftemål i hjemmet og heller ikke skal fortælle børnene, hvad de skal skrifte. Skriftemålet er forbeholdt Gud og den præst, der lytter.

Målsætning

- Vi lærer skriftemålets ritual at kende
- Vi hører om hjælpemidler, som kan hjælpe vores samvittighedsransagelse

Medbring:

- Gruppens lys
- Sangbog
- Udklippede papirstykker med børnenes navne
- Vievand i en skål
- Et billede af Jesus eller et krucifiks til andagten

I TIMEN

Byd børnene velkommen og vis din glæde over at se dem igen.

Leg

Puste ballon

Alle holder hinanden i hænderne og står tæt, tæt sammen. Vi lader som om, vi er en ballon. Nu begynder alle at puste ballonen op. For hvert pust udvides ballonen. Den bliver større og større. Men pludselig siver luften ud, og man må begynde forfra igen. Nu puster alle igen, og ballonen vokser og vokser og vokser, til slut er alle arme strukket til bristepunktet, og ved næste pust brister ballonen og alle falder udmattet sammen på gulvet. Nu ligger ballonstykkerne tilbage og hviler sig et øjeblik.

Repetition: Hvad lærte vi sidste gang?

Bed børnene fortælle, hvad de synes var særligt vigtigt af det, som I tog op sidste gang. Henvend dig især til dem, der ikke kunne være med. Lyt til børnenes forslag og gentag:

NYE ORD: Kommunion betyder fællesskab,

VI TROR: Jesus forvandler vores liv.

Spørg børnene, om de har lavet opgaven på "Hjemme hos os"-siderne og læst fortællingen om Østerled og Vestervang.

VORES LIV

Lad børnene se på tegneserien på side 71.

- Hvad sker der?
- Hvad laver Anna?
- Hvad gør hun for at gøre det, hun har gjort, godt igen?
- Hvad synes børnene om Mariams reaktion?

Tal om, hvor betydningsfuldt det er, at vi forsones med hinanden, inden vi samles om Herrens bord. Også i begyndelsen af messen beder vi Gud om tilgivelse for det, vi har gjort. Kan et af børnene huske den bøn, vi beder: Jeg bekender for Gud, den Almægtige... Selv i Fadervor findes ordene: Og forlad os vor skyld...

VORES KATOLSKE TRO

Forklar: Gud vil virkelig tilgive os. Jesus har ladet præsterne i Kirken få til opgave at give os Guds tilgivelse gennem forsoningens sakramente, det vil sige skriftemålet.

Ved nogle af børnene, hvad skriftemålet er?

Lyt!

Se sammen på billederne på side 73 og tal med hinanden om, hvad I ser.

Forklar, at forskellige menigheder har forskellige slags lokaler til skriftemålet, nogle gange har de gitter, andre gange er det bare et almindeligt rum.

Skriv gerne ordene ANGER, BEKENDELSE, BOD, TILGIVELSE på tavlen og tal med hinanden ud fra teksten i børnenes bog.

Vi øver på at tage imod forsoningens sakramente

Du kan opfordre nogle af børnene til at lave et "legeskriftemål", så de kan lære det rigtige skriftemåls forskellige momenter.

Øv NYE ORD og VI TROR

Skrifterummet

Tag børnene med til skriftestolen eller det rum, hvor de skal skrifte, så de kan se, hvordan det ser ud. Bed gerne præsten om at være med og vise stolen, som er et symbol for, at han har en særlig opgave til at formidle Guds tilgivelse. Hør, om børnene har spørgsmål, og fortæl om, hvordan skriftemålet foregår.

VI LEVER VORES TRO

"En måde at nærme sig forsoningens sakramente på

Først og fremmest tænker vi på Jesus, vi tænker på, hvor meget Jesus elsker os. Vi er taknemmelige for alt, som Gud gør for os gennem andre mennesker og gennem sin Søn, Jesus Kristus.

Bed til Jesus og tak ham for det, du synes er bedst af alt, hvad han gør for dig (måske når han krammer og velsigner børnene, når han redder Jairus' datter, når han lytter til din bøn...). Så vil Jesus takke dig. Lad Jesus fortælle dig om det, han synes er bedst af alt, hvad du gør i dit liv (måske at du passer din lillesøster, at du gør nogen glad...). Bed Jesus om hjælp med at se, hvad der kunne blive bedre, se det, som mangler..."

Sr Carol, Kateketnyt 2/2004

Tal med børnene om vigtigheden af at forberede sig på for eksempel en rejse, en konkurrence eller en fødselsdag. Jo bedre man forbereder sig, desto bedre bliver resultatet. Sådan er det også med skriftemålet. Hvis vi forbereder os ordentligt, så bliver det en god oplevelse. Hvordan forbereder vi os på skriftemålet?

Vi ransager vores samvittighed. Det kan sammenlignes med at gå til lægen. Lægen spørger: Hvor gør det ondt? På samme måde kan vores samvittighed spørge os: Har jeg det godt? Er der noget, jeg er ked af? Ting, jeg angrer?

Mind børnene om, at fejl ikke er synder.

Hjælp til vores samvittighedsransagelse:

- Vi beder en bøn om hjælp til Helligånden
- Det dobbelte kærlighedsbud: Elsk Gud af hele dit hjerte og din næste som dig selv.
- Guds bud (se kapitel 6 og VI TROR)
- Samvittigheden, som hjælper os til at se, hvad der har været godt, og hvad der har været dårligt.

Se sammen på side 74 i *Vores ven Jesus*.

Julia har fået et stykke papir med spørgsmål af sin kateket. Hun gennemgår dem helt alene. Læs samvittighedsransagelsen med børnene og forklar, at også de kan få hjælp af de spørgsmål. Beton, at skriftemålet er en *hemmelighed* mellem dem og Gud Fader. Ud over Gud er det kun præsten, som hører, hvad der bliver sagt, og han vil aldrig sige det til nogen.

Opgave

Hjælp børnene med at lave opgaven på side 74 i *Vores ven Jesus*.

Teksten i rammerne skal være:

JESUS TILGIVER MIG

Andagt

Forbered andagten ved at klippe runde stykker papir ud med børnenes navne på. Hav dem ved siden af dig.

Tag en skål med vievand med til andagten (spørg præsten, om du må tage lidt vand fra vievandsskålen).

Tænd gruppens lys i midten. Læg et krucifiks eller et billede af Jesus (måske også et af Maria) i midten. Forklar, at du har en skål med vievand – det vand, vi dypper vores fingre i og slår korsets tegn med, når vi går ind i kirken. Dette vand får os til at tænke på vores dåb, hvor vi blev medlemmer af Guds familie. Bed børnene om at lukke øjnene og tegn et kors i panden på hvert barn. Stil skålen i midten.

Jesus sagde: Lad de små børn komme til mig, det må I ikke hindre dem i.

Vi beder:

Tak, Jesus, fordi du tager imod os, sådan som vi er, fordi du giver os Guds tilgivende kærlighed.

Jesus, du vil være ven med...

(sig navnet på et barn i gruppen, giv barnet papiret med dets navn og lad det gå ind i midten med det og lægge det ved Jesus og lyset. Fortsæt med de øvrige børn.)

Vi takker dig, Jesus, fordi du lader din mor Maria være vores allesammens ekstra mor, og vi beder:

Hil dig, Maria...

Syng en sang

Måske vil kateketen eller et af børnene lære en (enkel) sang på et andet sprog?

Mind børnene og deres forældre om "Hjemme hos os"-siderne, inden I skilles. Del gerne foldere om skriftemålet ud til børn og forældre, så de får støtte til deres forberedelse i hjemmet.

KATEKETENS EVALUERING

(tag gerne egne notater!)

- Hvad forsøgte jeg at sætte i gang, og hvordan gik det?
- Hvordan reagerede børnene på undervisningen om skriftemålet?
- Hvad gik godt og hvorfor?
- Hvordan kan jeg forberede forældrene på denne vigtige begivenhed?
- Hvordan har jeg det efter dagens undervisning? Mine følelser har altid noget at sige mig.
- Hvad vil jeg takke Helligånden for efter denne time?

13 KOMMUNIONEN

Temaet i dette kapitel behandles i *Den Katolske Kirkes Katekismus* (1384 - 1405)

BAGGRUND

VORES LIV

Nu er tiden og den store dag kommet, hvor børnene skal tage imod deres første hellige kommunion. Et par års undervisning og forberedelser nærmer sig nu afslutningen og går over i en højtidelig fejring. For de fleste af børnene indebærer det en stor fest, hvor familier og venner samles. Tænk på, at der kan være familier, hvor denne begivenhed ikke fejres som en selvfølge. Dagen vækker mange tanker og følelser:

- Er børnene tilstrækkeligt forberedte?
- Har de agtelse for Kristi nærvær i eukaristien?
- Er de fortrolige med tanken om, at Jesus Kristus døde og opstod for os?
- Føler de sig hjemme i Kirken?
- Har de et fællesskab med hinanden?
- Har det været muligt at inddrage forældrene i børnenes trosundervisning?

Som kateketer gør vi det så godt, som vi kan, men vores muligheder er ikke ubegrænsede. Vi kan ikke vide nøjagtigt, hvad børnene har taget til sig, hvordan troen er vokset i deres hjerter. Det er vores forhåbning, at vi har sået et frø, som med Åndens hjælp skal vokse sig stort og stærkt, en tro, som kan følge barnet gennem livet. Forhåbentligt vil de fleste af børnene fortsætte med at komme til messe og til undervisning også efter modtagelsen af den første hellige kommunion.

VORES KATOLSKE TRO

Om kommunionen

" Efter at Kristus er gået fra denne verden til Faderen, giver Han os i Eukaristien pantet på herligheden hos Ham: deltagelsen i det Hellige Offer forener os med Hans hjerte, styrker vore kræfter på vor pilgrimsvandring gennem livet, får os til at længes efter det evige liv og forener os allerede nu med den himmelske Kirke, med den hellige Jomfru Maria og alle helgen.."

Den Katolske Kirkes Katekismus (1419)

*Hvis du bryder dit brød
med frygt, uden tillid,
uden dristighed
i to stykker
vil det ikke slå til...*

*Prøv at bryde det
uden forbehold,
uden beregning,
uden sparsommelighed
som søn af Herren
over alle kornmarker i verden...*

*Fra Tusind grunde til at leve
af Dom Helder Camara
(Borgen, 1980)*

VI LEVER VORES TRO

Vi længes, Jesus længes endnu mere...

Formidl noget af det følgende til børnene:

Snart kommer det øjeblik, hvor vi skal tage imod vores hellige kommunion. Endelig! Vi har længtes efter det længe. Det er, som når vi skal tage imod et vigtigt besøg: Vi har forberedt os ordentligt, vi er parate. Tænk på, at Jesus også har længtes, han har længtes lige siden den dag, I blev fødte. Han er også forberedt på at komme til jer, i dette vidunderlige møde.

Når vi har taget imod den hellige kommunion:

Tal om, at den første kommunion er et minde, som børnene – og Jesus – altid vil huske. Jesus kommer til os og vil fylde os med sin store kærlighed. Vi tager imod ham i vores inderste. Når vi har taget imod kommunionen, Jesus, vores ven, vil vi takke ham. Vi vender tilbage til vores bæk og fortæller ham, præcis hvordan vi har det, og siger alt, vi vil sige til ham. Vi beder fra hjertet, med vores egne ord.

BØRNENES FORBEREDELSE TIL DEN FØRSTE HELLIGE KOMMUNION

I mange af vores menigheder plejer modtagelsen af den første kommunion at følge efter en forberedelsesdag kort forinden.

Forberedelsesdag

Denne forberedelse er af stor betydning, børnene bør være helt fortrolige med sange og hele ritualet, så de siden kan deltage så fuldstændigt som muligt, når den store dag kommer. Naturlige indslag på en sådan forberedelsesdag kunne være:

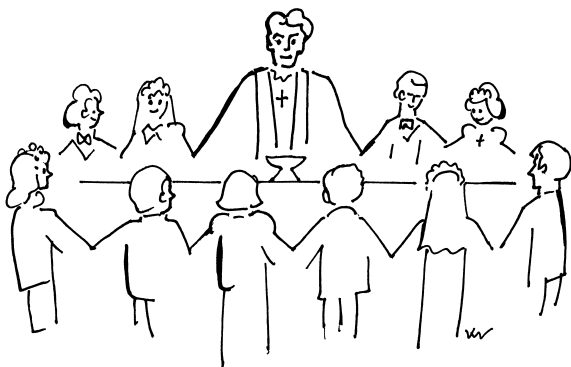
- at man samles til undervisning og træning i sange. Her kunne man også lade børnene tegne billeder (evangeliernes Jesus, noget som Jesus har gjort og som de synes er vigtigt, giv dem eventuelt et større ark). Disse kan så siden hænges op i kirken op mod fejringen af kommunionen (se nedenfor). Man kan læse forskellige takkebønner, som man kan bede efter modtagelsen af den første kommunion (siden skal barnet naturligvis bede selvstændigt).
- at man øver sig på selve modtagelsen af kommunionen. Øv på at sige AMEN, når præsten eller kommuniionsuddeleren har sagt KRISTI LEGEME. Man kan modtage kommunionen på to måder, enten med hænderne (hold hænderne frem, så de danner en skål med højre hånd under venstre, hvorefter højre hånd samler hostien på og fører den til munden. Hænderne skal være rene!) eller ved at bøje hovedet lidt tilbage og åbne munden. Ved håndkommunion bør man tænke på, at hostien skal fortæres med det samme. Hvis I modtager kalkkommunion, så gennemgå også dette med børnene. Måske kan det være en idé at lade dem smage en lille smule af vinen og smage en hostie inden, så de ved, hvad der venter dem.

- en kort meditation, eventuel tilbedelse af det Allerhelligste
- en enkel messe kun med kommuniionsbørnene, hvor præsten henvender sig direkte til børnene, og man øver på sangene
- et fælles måltid med præsten og kateketen. Måske kan forældrene også være med.
- lege og overraskelser: Vi er glade for vores fællesskab
- gennemgang og træning med forældre og faddere (se nedenfor).

FEJRINGEN AF DEN FØRSTE HELLIGE KOMMUNION

Denne messe er på mange måder en speciel og anderledes messe. Børnene vil huske den resten af deres liv, for dem er det en uforglemmelig oplevelse. Det er naturligt, at de er lidt nervøse, det store for dem er modtagelsen af den konsekrede hostie. Derfor skal de måske ikke sættes i gang med mange andre opgaver under denne messe, som kan aflede dem fra det centrale eller øge spændingen for meget.

Børnenes betydning

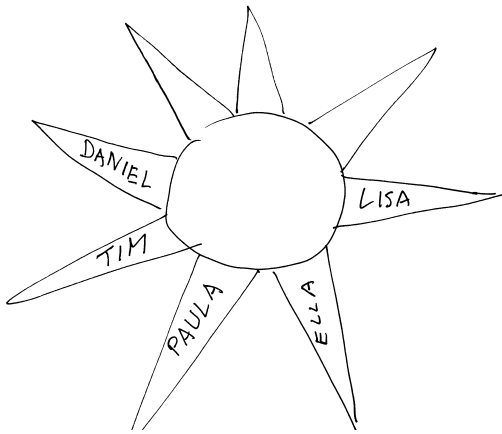
Børnenes betydning i menigheden og til messefejringen kan synliggøres ved, at andre, lidt ældre børn hjælper til med forskellige opgaver: Det kan være kollekten, frembæringen af offergaverne eller læsningen af forbønnerne. Kommuniionsbørnene kan se op til de ældre børn, som repræsenterer troens fortsatte vækst i menigheden. I forbindelse med Herrens bøn kan alle børn gå frem og holde præsten og hinanden i hånden i en rundkreds om altret.

Børnenes tegninger på væggene

En mulighed er, at man kan lade kommuniionsbørnene bidrage ved at hænge billeder, de har tegnet, op på væggene. Et naturligt tema for billederne er Kristi liv. Måske kan præsten henvise til disse billeder i prædikenen. Man kunne også lade børnene tegne et stort billede sammen. Her kan kateketen hjælpe til, det kan være et motiv, som siden tages op i prædikenen: Den gode hyrde, Jesus som vinstokken, Jesus som livets brød, Jesus som alfa og omega, Jesus og børnene...

A.L. 2/3-00

En mulighed er at hænge en stor, rund, gul sol op og skrive kommuniionsbørnenes navne i dens stråler.

Henvise til dåben

Nogle menigheder indleder denne messe med at lade børnene gå ind i procession sammen med deres faddere eller forældre. De holder deres dåbslys i hånden, og når de er fremme ved påskelyset, hjælper fadderer (eller forælderen) med at tænde dåbslyset, inden man sætter sig på sin (forudbestemte) plads. At

henvise til dåben er et godt udgangspunkt for fejringen af denne messe, og det giver børnene et tegn på kontinuitet i deres sakramentale liv. Det er også et godt symbol til at aktivere fadderne, som her på en konkret måde kan vise deres indsats i troen for deres fadderbørn. Børnene kan lægge deres hostier over i kommunionsskålen i forbindelse med frembæringen af offergaverne, se nedenfor under "kollekten".

Kollekten

Børnene er blevet "store", de har været til deres første skriftemål, de har lært at tage ansvar. Kommunion betyder fællesskab, det betyder, at man deler med andre. De allerfleste børn plejer at få lommepenge derhjemme. Et godt tegn på, at de nu vil dele med andre, er at lade dem tage en kollekt med hjemmefra, et lille beløb fra deres egne opsparinger, et beløb, som de selv (sammen med forældrene) kan bestemme størrelsen af. Det er godt, hvis børnene og deres forældre får at vide, at pengene går til et særligt formål, måske et Caritas-projekt, gerne til børn. Pengene bør lægges i en tilklistret kuvert. Hav nogle tomme kuverter med til dem, som har glemt dem, så kan en forælder eller en fadder spæde til. Børnene holder altså deres kuverter, når de går ind i kirken, de kan ligge ved siden af dem under messen. Ved frembæringen af offergaverne kan de gå frem og lægge kuverten i en kurv (som eventuelt holdes frem af en ministrant eller et ældre barn) og så flytte hostien over i kommunionsskålen. Det er godt, hvis præsten kan kommentere den specielle kollekt under messen.

Mange uvante messe-gæster

Denne messe er også anderledes takket være tilstedeværelsen af slægtninger og indbudte venner, der som oftest ikke er vant til at gå til messe. Det er en god lejlighed for menigheden til at vise et levende fællesskab og helligheden i messen også for de ikke-indviede. Nu er det særligt vigtigt, at de besøgende opdager en linie, en rød tråd, at for eksempel valg af tekster, salmer og prædiken flettes sammen til en synlig enhed. Af og til kan disse uvante besøgende have brug for en særlig forklaring på messens forskellige momenter. En hjælp dertil kan være et "messeblad" med dagens tekst og lidt baggrund for fejringen af den første kommunion.

Fotografering

Videofilmning og fotografering under messen forstyrrer børnene og den messefejrende menighed. En løsning er, at præsten sammen med børnene stiller sig i en halvcirkel rundt om altret efter messens slutning, hvorefter alle, der ønsker det, kan tage billeder. Hvis familierne ønsker det, og det kan accepteres af præsten og den øvrige menighed, kan man lade en person filme messen og så lade de familier, der vil, købe en kopi af filmen.

Man kan eventuelt også have en fotograf til at fotografere.

Anden kommunion

En mulighed til næste undervisningsgang er at forrette en speciel messe for de børn, som har modtaget deres første kommunion. Gør familierne særligt opmærksom på dette og kald den "andenkommunionmesse". Forbered en messe, der, når det gælder salmevalg, er identisk med den grundigt indøvede førstekommunionmesse, men uden al højtidelighed. Den kan da kendetegnes ved en afslappet glæde i en liturgi, som børnene er fortrolige med. At arrangere en "andenkommunion" er at forlænge glæden ved den første kommunion og at vise, at modtagelsen af den første kommunion skal blive en god vane.

Tip! Bag brød sammen!

I kan godt nå at bage brød sammen, selv om I kun har 45 minutters undervisning. Det gælder bare om at forberede sig inden, og det bliver godt, hvis du laver sconesdej.

Hjemme blander du:

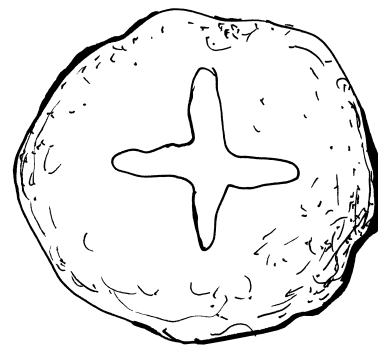
4,5 dl hvedemel

2 tsk bagepulver

½ tsk salt

50 g smør

Dette tager du med til undervisningen i en skål. Tag også mælk med for sig. Når du er ankommet, sætter du ovnen til 250 grader. Børnene kan hjælpe til med at røre 2 dl mælk i. (Bør ikke æltes.) Nu er dejen klar til at formes. Slå den ud til et stort rundt brød. Skær gerne et kors i midten. Bag i midten af ovnene, cirka ti minutter. Anvend brødet til andagten, se under Trin 3.

FØR TIMEN

Tegneserien i begyndelsen vil gøre børnene opmærksomme på hensigtens betydning: Værdien af at tage imod en gave, selv om dens ydre skikkelse ikke er bemærkelsesværdig.

Trin 2 vil formidle kontinuiteten mellem Jesu sidste måltid og messen. Børnene øver sig på nogle af messens bønner. I Trin 3 overvejer vi respekten/fromheden/andægtigheden, når vi har taget imod Jesus selv i det hellige brød, vores taknemmelighed over for ham.

På "Hjemme hos os"-siden læser børnene en gribende fortælling om Pepito. Han lever under helt andre vilkår, som gør, at messen berører ham på en gennemgribende måde.

Målsætning

- Under messen fejrer vi på ny Jesu sidste nadver
- Jesus giver sig selv til os i brødets og vinens skikkelse
- Vi lærer nogle af bønnerne fra messens anden del

Medbring:

- Gruppens lys
- Sangbog
- Bibel, se andagten til sidst

I TIMEN

Byd børnene velkommen og vis din glæde over at se dem igen.

Leg

Tusindben

Alle børnene stiller sig på række og holder hinanden godt fast om livet. Tusindbenet begynder sin spadseretur forbi eller henover de forhindrede, den kan støde på undervejs. Måske klatrer den over en forhindring og vælter om på siden. Kan den rejse sig op uden at gå i stykker? Legen styrker gruppen, giver kropskontrol og træner evnen til samarbejde – og den er ganske enkelt morsom!

Repetition: Hvad lærte vi sidste gang?

Bed børnene fortælle, hvad de synes var særligt vigtigt af det, som I tog op sidste gang. Henvend dig især til dem, der ikke kunne være med. Lyt til børnenes forslag og gentag:

NYE ORD: Skriftemålet kaldes også forsoningens sakramente.

VI TROR: Gud elsker mig, som jeg er.

Spørg og se, om børnene har lavet labyrinten med det bortkomne får og læst fortællingen på "Hjemme hos os"-siden i kapitel 12.

VORES LIV

Tegneserie: Mariam bager baklava til sin mor

Lad børnene tage deres bøger frem og slå op på side 77. Læs om, hvordan Mariam bager baklava til sin mor. Tal sammen:

- Ved nogen, hvad baklava er? (Det er gode kager, som er populære i Mellemøsten.)
- Hvorfor blev Mariams mor så glad?
- Kender nogle af børnene til andre eksempler fra livet, hvor det ydre ikke spiller så stor en rolle, mens hensigten er så meget desto vigtigere?

Før børnenes tanker over på kommunionen. Den hostie, de tager imod, er også enkel af ydre. Men vi, som tror, ved at hostien er Jesus Kristus, som giver sig selv til os.

VORES KATOLSKE TRO

Vi lærer om det sidste måltid

Lad børnene se på billederne på side 78-79 i *Vores ven Jesus*. Hvad ser de på billederne? Hvem fejrer det specielle påskemåltid? Hvem fejrer messen? Tal med hinanden og forklar ud fra teksten i børnenes bog.

Vi øver messens bønner

Øv messens bønner, som de står i bogen.

Nye ord og Vi tror

Læs sætningerne og lad børnene gentage.

Hvordan modtager vi kommunionen?

Tal med børnene om, at man kan tage imod kommunionen på to måder, enten med hænderne (hold hænderne frem, så de danner en skål med højre hånd under den venstre – NB rene hænder!) eller ved at løfte hovedet lidt og åbne munden. Øv på at sige AMEN, når præsten eller kommuniionsuddeleren har sagt KRISTI LEGEME. Dette øves også på forberedelsesdagen.

Ekstra aktiviteter

Vores egne Jesus-billeder

Lad børnene tegne billeder fra Jesu liv (gerne på lidt større papir). Enten kan de selv vælge et motiv, de holder meget af, eller du kan hjælpe dem ved at give dem nogle forslag. I kan også lave et stort billede sammen, noget du i så fald må forberede. Måske kan du finde hjælp i et Jesus-billede i en børnebibel. Billederne eller billedet kan siden hænges op i kirken og blive hængende til messen, hvor børnene tager imod deres første kommunion.

Vi bygger vores eget alter

Bed børnene om at tage skoæsker med. Skulle nogle have glemt det, er det godt, hvis du har nogle ekstra med. Klip siderne af, så det ligner et alterbord. Papirservietter kan anvendes som alterdug. Giv børnene guldpapir, som du har tegnet en kalk og en patene på, og hjælp dem med at klippe dem ud. Giv dem hvidt papir, som du har tegnet en cirkel på som hostie (tilpas stor til at kunne ligge på patenen). Den klipper de også ud. Nu kan de placere kalk og patene på altret. Som blomster kan I bruge silkepapir i forskellige farver. Lad børnene skrive deres navn på altrets side og vise det til andre i menigheden.

VI LEVER VORES TRO

Når vi har taget imod den hellige kommunion

Tal med børnene om den store begivenhed, det er at tage imod den hellige kommunion. At tage imod dette brød er at tage imod noget helligt, det føler vi stor agtelse og respekt for. Når det er gjort, og de er vendt tilbage til deres pladser, er det tid til at knæle og bede en personlig bøn til Gud. Hvad tror de, at de så vil sige til Gud? Har nogen et forslag?

Se sammen på billederne på side 80.

Hvad tror børnene, at Mariam og David tænker, når de beder?

Lad dem komme med forslag. Læs teksten og bønneren. Beton: Vi beder med vores egne ord.

Aktivitet

Lad børnene farvelægge ordene KOMMUNION = FÆLLESSKAB.

Forklar, at kommunionen forener os med Kristus, men også med hinanden.

Andagt

Mørkelæg rummet eller dæmp lyset.

Tænd gruppens lys i midten og læg et fad med et brød i jeres midte (gerne et brød, I har bagt sammen, se instruktion på side 88).

Stil også gerne et bæger eller en vinkande (eventuelt med vin) frem.

(OBS! Beton, at dette ikke er som det konsekreerede brød i messen.)

Bøn

Jesus, du gav dit liv for os, nu ser vi frem imod at kunne tage imod dig til vores første hellige kommunion.

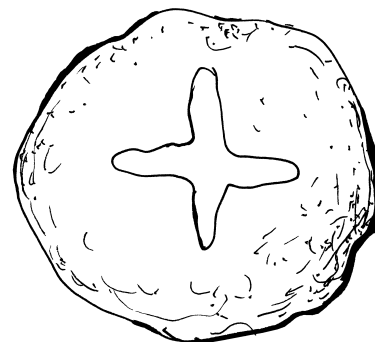
Lav en meditationsøvelse, hvor du siger
*Kom til mig – børnene ånder ind –
Jesus, min ven – børnene ånder ud ...*

Fortsæt, så længe børnene kan koncentrere sig.

Vi bryder brødet
Tag brødet og del det med hinanden.

Syng en sang

Afslut med at velsigne børnene.

Mind børnene og deres forældre om "Hjemme hos os"-siden, inden I skilles.

KATEKETENS EVALUERING

(tag gerne egne notater!)

- Kunne børnene forstå tanken med, at det var Mariams hensigt, som var vigtig?
- Hvordan oplevede børnene undervisningen om messen?
- Hvad gik godt og hvorfor?
- Hvilke forventninger har børnene op til deres første kommunion?
- Hvilke forventninger har forældrene?
- Hvad vil jeg takke Helligånden for efter denne time?

*"Herre Jesus Kristus,
forbarm dig over børnene, som skal tage imod dig
til deres første hellige kommunion.*

*De har længtes efter dig,
så meget større er din længsel efter at tage bolig i os.*

*Herre, åbn deres hjerter for din kærlighed
og lad din mor, Maria,
tage dem i sin favn.
Amen"*

14 BORTSENDELSEN

Temaet i dette kapitel behandles i *Den Katolske Kirkes Katekismus* (1402, 2012 - 2016)

BAGGRUND

VORES LIV

Bortsendelsen ved messens slutning er et vigtigt signal til os – messen er ingen (teater)forestilling, som nu er slut. Med ordene: "Gå bort med Kristi fred!" vil præsten give os til opgave at føre det, som vi har taget imod i messen, videre ude i verden.

Også når du møder børnene denne sidste gang, sker der en slags bortsendelse. Det er dit håb, at de skal kunne leve som Jesu venner også ude i verden...

- Hvordan har de taget imod det, jeg har villet formidle i løbet af det forgangne år?
- Har troens frø slået rod i dem, og er det begyndt at vokse? Hvordan kommer det til at gå den lille plante?
- Hvilke konkrete muligheder har jeg selv og min menighed for at følge disse børn?

VORES KATOLSKE TRO

At tage imod Jesus forandrer os og giver vores liv en helt ny mening. Gennem Jesus får vi at vide, at Gud elsker os mere, end vi kan forstå. Helligåndens fællesskab giver os kraft og glæde, så vi aldrig mister vores håb.

"I Jesu efterfølge – *"han som tog en tjeners skikkelse på"* (Fil 2,7) – er vi kaldede til at give os selv bort i tjenende kærlighed til alle dem, der behøver vores hjælp. Det er vores store glæde at genkende Kristi ansigtstræk i hvert menneske, som venter på at få del i Kristi kærlighed formidlet gennem os. Vores katolske tro forpligter os til at engagere os for alle vores brødre og søstre, hvis menneskelige værdighed trædes under fode. Kirken – os alle – må aldrig blive træt af at træde frem til forsvar for dem, som ikke har nogen egen stemme."

Biskop Anders Arborelius OCD

I beretningen om disciplene på vej til Emmas bliver det tydeligt for os, at Jesus længes efter at blive genkendt i vores næste, at han findes helt tæt på os, men at vi ikke altid er i stand til at genkende ham...

VI LEVER VORES TRO

Tænk på hvert barn som unikt, hver enkelt har været betroet til dig. Overvej:

- Hvilke erindringer har været særligt værdifulde for mig, hvad vil jeg bevare og glædes over i fremtiden?

- Hvordan er min egen tro blevet dybere i mødet med børnene?
- Hvad har Gud villet sige mig gennem denne erfaring?

FØR TIMEN

Hvis dette er årets sidste time, er det vigtigt at tilbyde børnene en sidste mulighed for at stille spørgsmål og tage deres egne overvejelser op. Børnenes spørgsmål og erfaringer bliver ved med at være vigtige for os. Hvis det er sidste gang, I ses før sommeren, er det også godt, hvis I kan arrangere en særligt god afslutning, måske med saft, is og kager.

Målsætning

- Vi lærer beretningen om disciplene på vej til Emmaus
- Vi tænker over, hvordan vi kan fortsætte med at være Jesu venner

Medbring:

- Gruppens lys
- Sangbog
- Hvis I laver en dramatisering: sjaler, brød... (se Trin 2)
- Eventuelt noget godt at spise og drikke

I TIMEN

Byd børnene velkommen og udtryk din glæde over at se dem igen.

Leg

Vi leger den sjoveste leg

"Spindelvævet", "Tusindben", "Frugtsalat"... Se tilbage på de lege, I har leget i løbet af året, og lad børnene bestemme, hvilken I skal lege igen – en sidste gang.

Repetition: Hvad lærte vi sidste gang?

Bed børnene fortælle, hvad de synes var særligt vigtigt af det, som I tog op sidste gang. Henvend dig især til dem, der ikke kunne være med. Lyt til børnenes forslag og gentag:

NYE ORD: Brødet, som forvandles i messen, kaldes hostie.

VI TROR: I messen gør præsten det, som Jesus gjorde ved den sidste nadver.

Spørg, om børnene har læst om Pepito på "Hjemme hos os"-siderne.

VORES LIV

Vi husker det, der har været

Mind børnene om året, som gik; hvordan det var, da I begyndte; berør siden noget af alt det, I har oplevet. Måske har du et personligt minde fra jeres tid sammen, som du vil dele med dem, en perle, som du vil bære med dig, til I ses igen. Hvad kan børnene huske? Hvad syntes de, var særligt morsomt? Har de lært hinanden at kende? Kan de fortsætte med at mødes også efter undervisningen?

Hvordan fortsætter vi?

Forklar børnene (og forældrene!), hvordan menigheden organiserer den fortsatte undervisning efter førstekommunionen og byd børnene velkommen tilbage til den.

Vi ser på Vores ven Jesus.

Lad børnene tage *Vores ven Jesus* frem. Lad dem bladre i bogen og sige, hvilke fortællinger eller billeder, de synes særligt godt om. Lad hvert barn vælge en fortælling/et billede. Er der noget, de synes, de mangler? Findes der ting om troen, om Gud, om Jesus, som de stadig undrer sig over? Lyt til hinanden.

Bed dem om at slå op på side 83, læs spørgsmålene og tal med hinanden. Kan børnene genkende de fem kammerater i bogen? (Anna, Mariam, David, Peter og Julia!)

VORES KATOLSKE TRO

Jesu løfte:

Skriv ordet LØFTE på tavlen og spørg børnene, om de kan komme i tanke om et løfte, som Jesus gav til disciplene, dagen inden han skulle dø, den tid hvor de var så urolige. Det løfte, Jesus gav dem, var at han skulle opstå fra de døde, at han skulle besejre ondskaben og døden. Fortæl, at disciplene var så fortvivlede, da han døde, at de helt glemte hans løfte.

Vi lytter: På vej til Emmaus

Lad børnene se i bogen, side 84. Hvad kan de se på billederne?

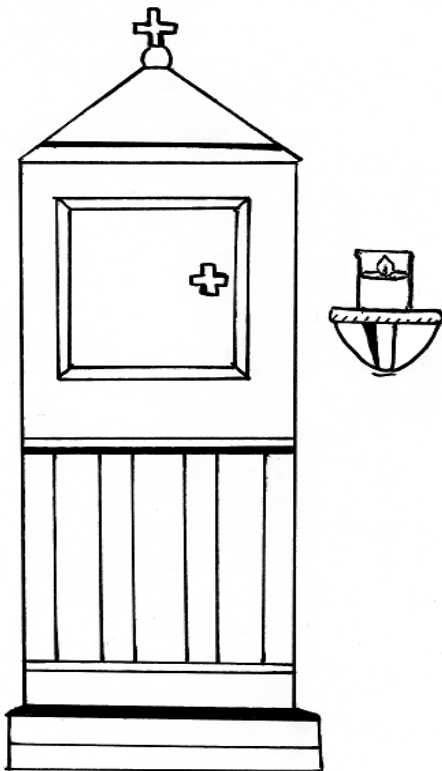
Fortæl gerne frit fra hukommelsen om disciplene på vej til Emmaus. Tal bagefter med hinanden:

- Hvordan kan det være, at de ikke kunne genkende ham? (Formentlig var de så opfyldte af sorg og så overbeviste om, at han var død, at de ikke så ordentligt.)
- Hvordan kan det være, at de genkendte ham, da han brød brødet? (De genkendte ham fra det sidste måltid, formentlig var stemmen, bevægelserne og ordene de samme.)
- Hvordan kan det være, at de fik så meget mod, at de turde at gå tilbage til Jerusalem, selv om det var mørkt, og selv om de havde været så bange bare nogle timer forinden? At gå tilbage til Jerusalem var farligt. Jesus var blevet dræbt, hans tilhængere kunne blive ramt af samme skæbne... (Deres viden om, at Jesus var genopstået, gav dem mod og glæde, som de ville dele med andre.)

Dramatiser

Beretningen om disciplene på vej til Emmaus er taknemmelig at dramatisere. Bestem, hvem der skal være Jesus, Kleopas og den anden discipel. Brug gerne sjaler, så børnene lettere kan træde ind i deres roller. De øvrige børn kan være de andre apostle, som sidder tilbage i Jerusalem, og som hører den glædelige nyhed og Jesu opstandelse til sidst. Mind dem om, hvor bange og kede af det disciplene var. Arranger et bord, gerne med en bid brød, som "Jesus" kan bryde. Måske kan I spille det for forældrene eller for andre undervisningsgrupper.

En variant, som forenkler dramaet, består i, at du som leder læser teksten og bare lader børnene agere.

Vi går til tabernaklet

Tag børnene med til kirkens tabernakel. Lad dem gøre et knæfald foran det og forklar, at Jesus altid er nærværende i tabernaklet, fordi det Allerhelligste findes der (de konsekrerede hostier opbevares der). Peg på det evige lys, som slukkes, når tabernaklet tømmes, for eksempel før messen skærtorsdag. Lad dem øve sig på ordet "tabernakel".

Øv på

Nye ord og Vi tror.

Se på fortegnelsen over alle *Nye ord* og *Vi tror* bagefter i bogen. Er der nogen, som kan huske nogle af dem, I tidligere har øvet på.

Ekstra aktivitet

Jesus-puslespil

Tag et stort (gerne farvet) A3-ark, hvorpå du med store bogstaver skriver: JESUS ER ALTID MED OS. Dekorér eventuelt med et passende motiv. Klip så papiret ud i mindre stykker, så der er tilpas mange til et puslespil til børnene. Del stykkerne ud til børnene og lad dem samle puslespillet. Kan nogen læse, hvad der står?

VI LEVER VORES TRO

Aktivitet

Lad børnene slå op på side 86 i *Vores ven Jesus*. Lad dem kigge på billederne. Hvad kan de se? Forklar, at billederne handler om bortsendelsen: Når præsten siger: Gå bort i Kristi fred, så betyder det, at vi altid har Jesus med os, hvor vi end går hen i livet, hvad vi end gør. Læs de manglende ord og hjælp børnene med at sætte dem ind på den rigtige plads.

Rigtigt svar!

(Børnene står i kø foran karrusellen; tanken er, at de ikke skal springe over i køen)
Jesus er med os, når vi viser HENSYN til hinanden.

(Nogle glade børn går til messe)
Jesus er med os, når vi går til MESSE.

(En dreng bøjer sig ned og hjælper en kammerat op, som ligger og har slået sit knæ. I baggrunden en bus)
Jesus er med os, når vi HJÆLPER hinanden.

(En pige sidder foran et højhus. Hun ser fortvivlet ud og holder sit hoved i sine hænder. Længere væk er der en, som går bort fra hende)
Jesus er med os, når vi ANGRER

(En dreng ligger i sengen. Hans hænder er foldede, der er et krucifiks på væggen, han beder) Jesus er med os, når vi BEDER.

(Væsentlig er også at understrege, at Jesus er med os, også når vi ikke er "gode".)

Andagt

Tænd gruppens lys, læg solstrålerne med børnenes navne rundt om lyset i midten.

Nu kommer gruppens lys ikke til at lyse for os et stykke tid. Mens gruppens lys har allerede fået os til at huske Jesus, og Jesus vil blive ved med at lyse op i vores hjerter, så vi, hver og en af os... (sig gerne børnenes navne)... bliver til solstråler for os selv, for hinanden og for alle dem, vi møder omkring os.

Afsluttende velsignelse

Saml børnene i en ring, hold hinanden i hånden og bed:

Tak, Gud for alt det, vi har oplevet sammen i år. Det har været rart at lære hinanden at kende og komme nærmere dig. Vi har taget imod to sakramenter, forsoningens sakramente og den hellige kommunion.

Må Gud velsigne jer og bevare jer i glæde og sorg, nu og til evig tid.

Sang

Lad børnene vælge deres favorit!

Det er godt, hvis I kan afslutte med noget festligt: saft og boller? Eller måske baklava?

Forældrene

Saml gerne forældrene til et afsluttende møde (det behøver ikke at være langt!).

Forbered dig til det kommende år ved at spørge dem, hvordan de synes, året har været.

- Hvad har fungeret godt, hvad kunne være bedre?
- Har de fået tilstrækkeligt med information?
- Har de savnet noget i undervisningen, noget de synes, børnene burde være blevet forberedt bedre på?
- Har de haft tid og kræfter til at hjælpe med "Hjemme hos os"-siderne? Har børnene været tilfredse med undervisningen?
- Kan noget forandres i organiseringen for bedre at tage højde for familierne?

KATEKETENS EVALUERING

(tag gerne egne notater!)

- Hvilke egne overvejelser og spørgsmål havde børnene?
- Hvilke oplevelser kunne de huske? Hvad kan jeg lære af det, der har været vigtigt for dem?
- Hvordan har jeg udviklet mig som kateket dette år?
- Hvordan kommer det til at påvirke min undervisning det kommende år?
- Hvordan kan jeg forberede mig til det kommende år?
- Hvad vil jeg takke Helligånden for efter dette år?

Kære kateket –

Gud takker dig
for al dit besvær
i Kirkens tjeneste,
for det, du afstedkom
med Helligåndens hjælp...

at føre børnene nærmere
hans kærlighed,
at øge deres længsel efter
Jesus Kristus,
at så et troens frø
i deres hjerter,
som skal vokse
i deres liv –

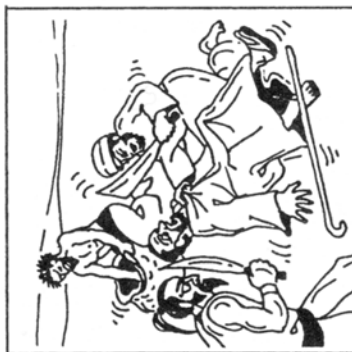
og alle børnene
takker dig.

1

2

3

4

7

8

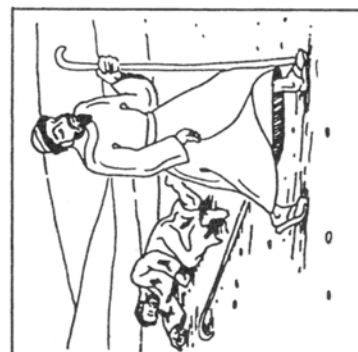
9

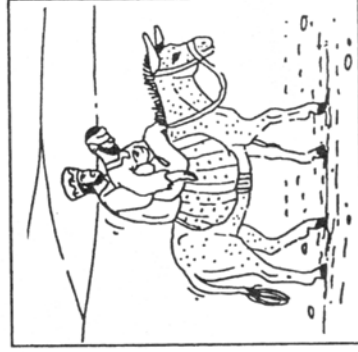
10

5

6

11

12

Om at behandle andre, som vi selv ønsker at blive behandlede...

DEN UBARMHJERTIGE (GÆLDBUNDNE) TJENER

Engang kom Peter til Jesus og spurgte: "Herre, hvor mange gange skal jeg tilgive min broder, når han forsynder sig imod mig? Op til syv gange?" Jesus svarede ham: "Jeg siger dig, ikke op til syv gange, men op til syvoghalvfjerds gange."

Jesus forklarede:

"Himmeriget ligner en konge, der ville gøre regnskab med sine tjenere. Da han begyndte på regnskaberne, blev en, der skyldte ti tusind talenter, ført frem for ham. Da han ikke havde noget at betale med, befalede hans herre, at han og hans kone og hans børn og alt, hvad han ejede, skulle sælges og gælden betales. Men tjeneren kastede sig ned for ham og bad: Hav tålmodighed med mig, så skal jeg betale dig det alt sammen. Så fik den tjeners herre medynk med ham og lod ham gå og eftergav ham gælden.

Men da den tjener gik ud, traf han en af sine medtjenere, som skyldte ham hundrede denarer. Og han greb ham i struben og sagde: Betal, hvad du skylder! Hans medtjener kastede sig ned for ham og bad: Hav tålmodighed med mig, så skal jeg betale dig.

Det ville han ikke, men gik hen og lod ham kaste i fængsel, indtil han fik betalt, hvad han skyldte. Da hans medtjenere nu så, hvad der var sket, blev de meget bedrøvede og gik hen og forklarede deres herre alt, hvad der var sket. Da kaldte hans herre ham for sig og sagde: Du onde tjener, al den gæld eftergav jeg dig, da du bad mig om det. Burde du så ikke også forbarme dig over din medtjener, ligesom jeg forbarmede mig over dig? Og hans herre blev vred og overlod ham til bødlerne, indtil han fik betalt alt, hvad han skyldte.

Sådan vil også min himmelske fader gøre med hver eneste af jer, der ikke tilgiver sin broder."

Matt 18, 21-35

I Fadervor beder vi:

Og forlad os vor skyld,

Som og vi forlader vore skyldnere.

- Jesus beretter om en mand, som er blevet tilgivet og har fået sin gæld eftergivet. Selv har han dog svært ved at tilgive. Kender du eksempler på lignende begivenheder?
- Af og til ønsker vi selv at blive tilgivet, men er vi også parat til at tilgive andre og eftergive skyld?

Historien om en samvittighedskamp...

PRØVELSEN

Alt er ok. Min mor ved, at hun kan lade mig være alene hjemme. Hun er lige gået hen for at hilse på en nabo. Hun ved, at jeg sidder her ved bordet og laver lektier. $3 \times 4 = 12$. $4 \times 3 = 12$. $5 \times 2 + 2 = 12$.

Jeg rejser mig; det er ikke godt at sidde stille så længe. Jeg gør jo ikke noget. Jeg går bare hen og kigger ud ad vinduet. Tolv – det er et vildt tal. Jeg går lidt gennem lejligheden, bare sådan rundt. Det sker der ikke noget ved. Mange mennesker tænker bedre, når de går. Selv tænker jeg kun på tallet 12. $2 \times 6 = 12$. Jeg går gennem lejligheden. Jeg vil bare tjekke, om hun har opdaget noget. Hvis pungen stadig er i skuffen i køkkenet, så har hun ikke opdaget noget. Men jeg tager ikke noget. Nej, jeg har virkelig forandret mig, jeg tager ikke noget. Ikke i dag og aldrig nogensinde mere. Pungen ligger i skuffen. Jeg åbner den ikke. Jeg sætter mig ved skrivebordet og skriver $2 \times 6 = 12$. Jeg åbner alligevel pungen. Bare for at se, om hun har opdaget noget. Om der stadig er penge tilbage i den. Men jeg tager ikke noget. Jeg åbner den bare. Der er mange penge i den. Mange småpenge. Man kan ikke se, hvor mange der er. Nu ved jeg, at hun ikke har opdaget noget. Jeg lukker skuffen med det samme og går tilbage til mit værelse og skriver – hvad var det egentlig, jeg skulle skrive?

Hun har ikke opdaget noget. Og når der nu er så mange småpenge, vil hun heller ikke opdage, hvis der skulle mange lidt. Der ligger tre femmere. En kunne jeg vel nok tage. Men jeg tager ikke noget. Jeg gør det ikke mere. For jeg er så bange for, at hun skal opdage det. Men hun opdager det ikke. Om der er tre femmere eller to, det spiller nok ingen rolle for hende. Der er nok penge. Men det er ikke mine. Jeg må ikke tage dem. Hvem kan bestemme, hvad jeg skal gøre, når ingen ser noget? Det er svært. Jeg vil ikke.

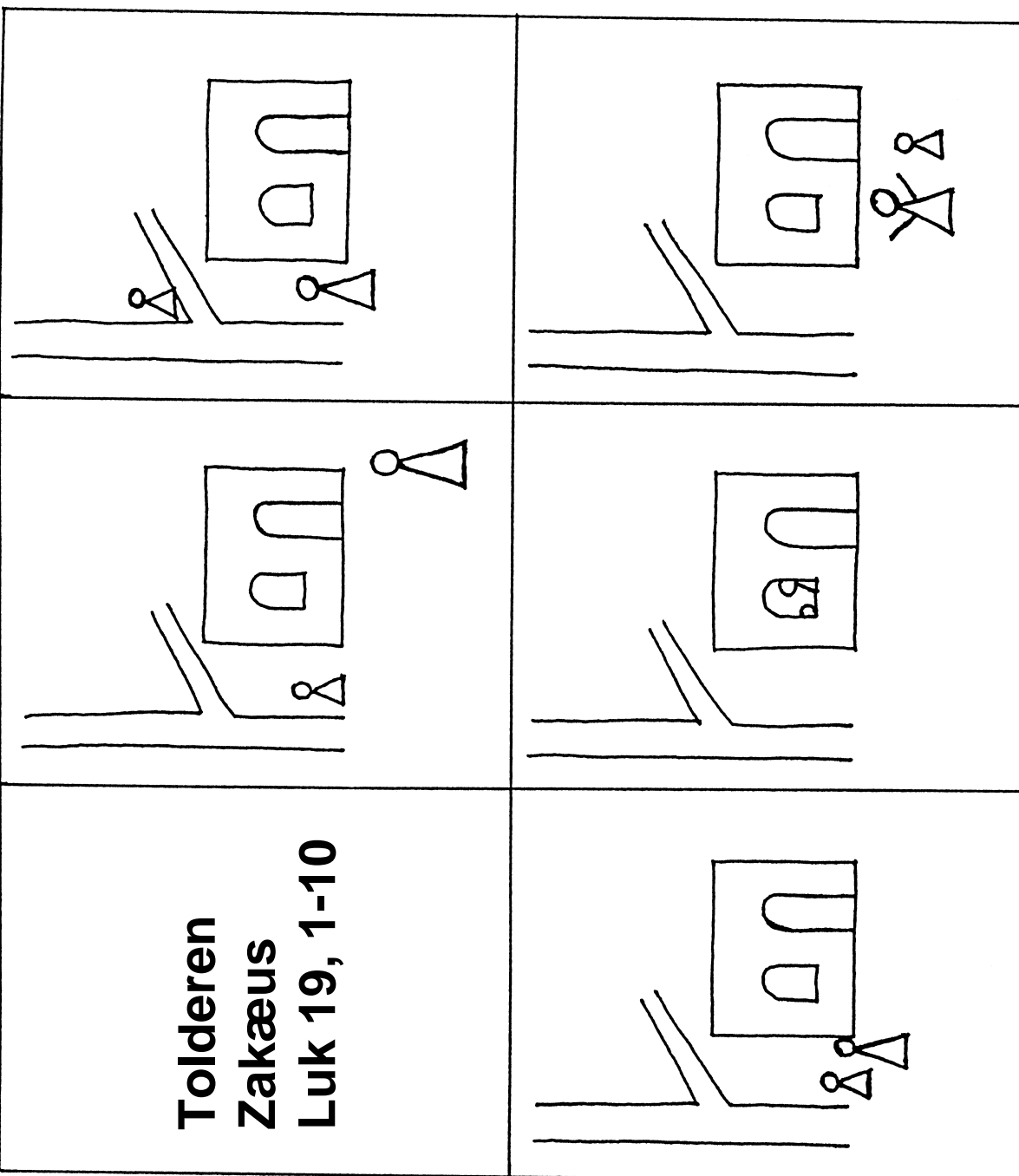
Men jeg vil, jeg vil tage femmeren. Nej. Jo. Nej. Jo. Jeg kan ikke stå her hele dagen. Jeg skal ind og lave mine lektier. Jeg tager bare femmeren hurtigt. Sådan der.

Jeg er en tyv. Nu er jeg bange igen. Hvor er det åndssvagt, for sådan en lille femmer! Jeg ville ikke gøre det. Hvorfor gjorde jeg det?

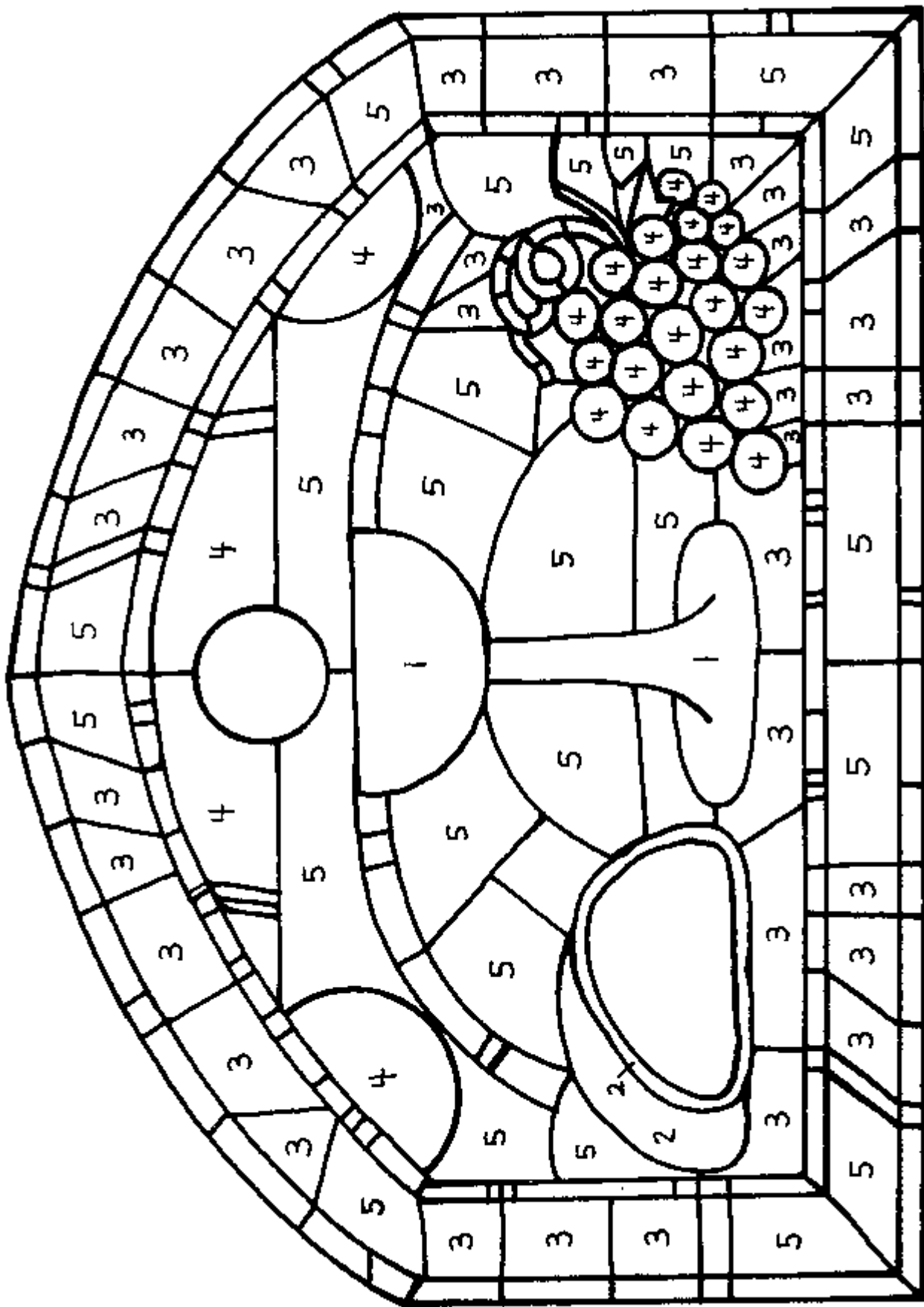
Irmela Brender

- Vil pigen tage pengene?
- Hvorfor gør hun det så alligevel?

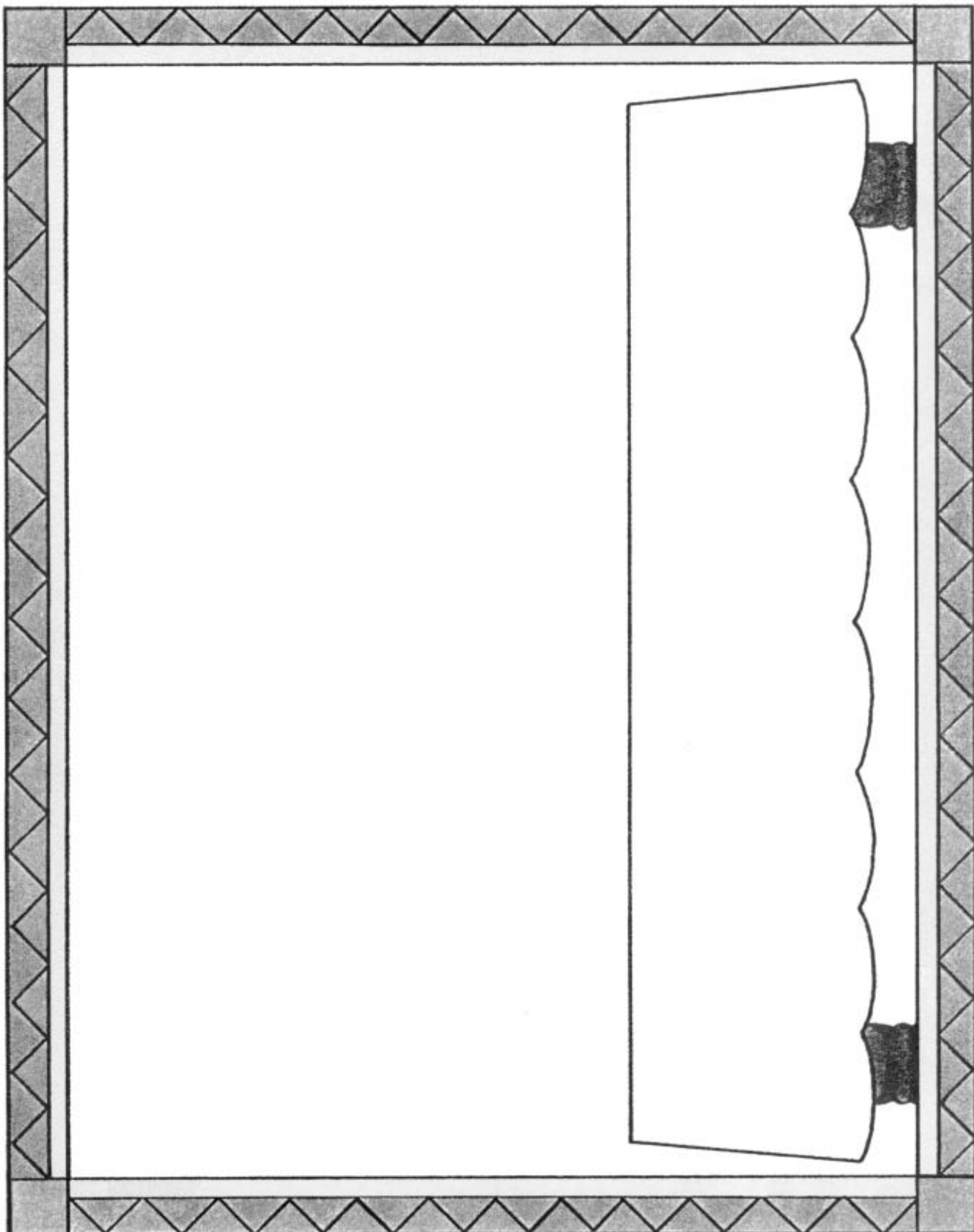
**Tolderen
Zakæus
Luk 19, 1-10**

ROLF EKNEFELT

Farvlæg: 1 – gult/gyldent, 2 brunt, 3 grønt, 4 blå/violet, 5 rødt

KILDER

TEKSTER

Side 84, "Hvis du bryder dit brød..." af Dom Helder Camara fra *Tusind grunde til at leve* © Borgen. Gengives med tilladelse.

Side 104, "Prøvelsen" af Irmela Brender. Rettigheder hos forfatteren. Gengives med tilladelse.

Side 109, citat fra "Den nordiske Bispekonferences - retningslinier for katekesen i Norden", Pastoral-Centret, 1999

ILLUSTRATIONER

Signaturen "KW" Karl Wand (de fleste tegninger)

13, 15, 20, 21, 27, 32, 33, 37, 38, 45, 49, 50, 51, 56, 57, 58, 63, 64, 65, 76, 82, 86, 87, 88, 92, 100, 103, 104.

Carina Ståhlberg (de fleste billeder)

11, 12, 15, 16, 19, 22, 25, 27, 28, 29, 31, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 43, 46, 48, 52, 54, 55, 59, 62, 65, 68, 71, 72, 74, 77, 79, 83, 89, 93, 95, 96, 98, 100, 101.

Rolf Eknefelt

105